N:o 60.

Ank. till Riksd. kansli den 18 april 1899, kl. 3 e. m

Utlåtande, angående dels Kongl. Maj:ts i statsverkspropositionen under sjunde hufvudtiteln gjorda framställning om anslag till postverket, dels ock inom Riksdagen i detta ämne väckta motioner. (2:a U. A.)

I punkten 2 af sjunde hufvudtiteln i den till innevarande års Riksdag aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof har Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen måtte, med godkännande af de enligt statsrådsprotokollet öfver finansärenden för den 13 januari 1899 tillstyrkta ändringar i postverkets stater äfvensom af de bestämmelser, hvilka, i sammanhang med ifrågasatt reglering af aflöningsförmånerna för en del tjenstemän och betjente vid postverket, enligt samma statsrådsprotokoll tillstyrkts, för år 1900 bestämma postverkets anslag, förslagsvis beräknadt, till 10,295,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen, hvarigenom postverkets utgiftsstater skulle ökas med 1,151,400 kronor.

I sammanhang härmed har Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva, att till den redan bildade fonden för anskaffande af tomt till nytt posthus i Stockholm finge afsättas ej mindre den behållning, som för år 1899 kunde å postverkets rörelse uppstå utöfver det redan för statsregleringen beräknade öfverskottet för samma år, än äfven, sedan postverkets bokslut för år 1900 verkstälts, af det för sistnämnda år uppkomna öfverskottet den del intill 200,000 kronor, som kunde komma att öfverstiga

305,000 kronor, och att den sålunda förstärkta fonden, under benämning »fond till posthusbyggnader», finge, i den mån Kongl. Maj:t funne sådant erforderligt, användas dels till fortsättande af uppförandet af ett posthus i Malmö, dels ock till betäckande af de kostnader, som utöfver förut beräknade kunde uppstå för uppförande af posthus i Stockholm och Helsingborg.

Slutsummorna af de för år 1900 föreslagna staterna, jemförda med de för innevarande år af Kongl. Maj:t fastställda, äro, enligt hvad åberopade statsrådsprotokollet gifver vid handen, följande:

	år 1899		år 1900	
aflöningsstaten	kr.	3,447,300: —	kr.	5,049,100: —
öfvergångsstaten	»	2,400: —	»	2,400: —
pensionsstaten	»	73,375: —	»	72,875: —
omkostnadsstaten	»	5,100,500: —	»	4,618,500: —
oförutsedda utgifter	»	450,000: —	»	465,000: —
afkortningar och restitutioner m. m.	»	70,025: —	»	87,125: —
tillsammans	kr.	9,143,600: —	kr.	10,295,000: —

Af den i statsrådsprotokollet (sid. 7—93) lemnade utredning inhemtas, att de föreslagna ändringarne i de särskilda staterna afse:

Ökning.

Aflöningsstaten.

genom uppförande i staten af aflöning för en femte byråchef samt för ytterligare två aktuarier och en revisor hos generalpoststyrelsen med	kr.	15,400: —
i anslaget till vikariatsersättning samt arfvoden till extra biträden m. m. hos generalpoststyrelsen med	»	10,000: —
i aflöningsanslagen till postdirektörer och postinspektörer*) med	»	3,500: —
Transport	kr.	28,900: —

*) då i nuvarande särskilda aflöningsanslag till distriktsförvaltningarna eller postinspektionerna inberäknas det under nämnda rubrik uppförda anslag å 7,000 kronor till ersättning för mistning af uppbörds- och frimärkesprovision åt de kontrollörer och postexpeditörer vid postanstalterna, som beordras att tjenstgöra vid distriktsförvaltningarna, hvilken ersättning kommer att upphöra.

Transport	kr. 28,900: —	
i anslaget till aflönande af öfrige postförvaltare med	» 184,800: —	
i dito till aflönande af kontrollörer med	» 26,900: —	
i dito till aflönande af postexpeditörer med	» 648,200: —	
i dito till aflönande af vaktbetjente med	» 531,000: —	
i dito till aflönande af poststationsföreståndare med	» 20,000: —	
i dito till ålderstillägg med	» 152,000: —	
i dito till arfvoden åt extra vaktbetjente och till hushyresbidrag för en del betjente med	» 180,000: —	kr. 1,771,800: —

Pensionsstaten.

af Kongl. Maj:t beviljade nya pensioner		kr. 9,450: —

Omkostnadsstaten.

genom uppförande i staten af ett anslag till felräkningspenningar med	» 50,000: —	
i anslaget till postföringskostnad vid befordran å jernväg med	» 200,000: —	
i dito till postföringskostnad vid befordran å landsväg och inom postanstalternas områden samt till landtbrefbäring med	» 40,000: —	
i dito till postföringskostnad vid befordran sjöledes mellan fasta landet och Gotland med	» 3,000: —	
i dito till postföringskostnad vid befordran sjöledes mellan Sverige och Tyskland med	» 140,000: —	
i anslaget till tillverkning af frimärken, frankokuvert, brefkort och kortbref med	» 10,000: —	kr. 443,000: —

Oförutsedda utgifter.

höjning af anslaget med		kr. 15,000: —

Afkortningar och restitutioner m. m.

höjning af anslaget med		kr. 17,100: —
	Summa ökning	kr. 2,256,350: —

Minskning.

Aflöningsstaten.

i anslaget till aflönande af extra biträden vid distriktsförvaltningarna och postanstalterna med		kr. 170,000: —

Pensionsstaten.

besparing med		kr. 9,950: —

Omkostnadsstaten.

i anslaget till uppbörds- och frimärkesprovision med	kr. 310,000: —	
i dito till traktamenten för tjenstemän i jernvägskupé med	» 105,000: —	
i anslaget till traktamenten för vaktbetjente med	» 510,000: —	kr. 925,000: —
	Summa minskning	kr. 1,104,950: —

Om från summan af ökningen	kr. 2,256,350: —
drages summan af minskningen	» 1,104,950: —
erhålles det belopp af	kr. 1,151,400: —

hvarmed enligt Kongl. Maj:ts förslag postverkets utgiftsstater skulle komma att för år 1900 på det hela ökas.

Postmedlen, som i riksstaten för innevarande år uppförts med 9,925,000 kronor, hafva för år 1900 beräknats till 10,800,000 kronor. Då, på sätt ofvan angifvits, postverkets utgifter enligt staterna för år 1900 af Kongl. Maj:t beräknats till 10,295,000 kronor, skulle alltså inkomsterna komma att öfverstiga utgifterna med 505,000 kronor.

I fråga om de af Kongl. Maj:t förslagna förändringar i *aflöningsstaten* innehåller statsrådsprotokollet hufvudsakligen följande:

Generalpoststyrelsen. I skrifvelse till Kongl. Maj:t den 22 november 1898 med förslag till stater för år 1900 hade generalpoststyrelsen till en början anfört, att det enligt styrelsens förmenande vore nödvändigt att å postverkets aflönings-

stat upptaga den byrå, som sedan år 1896 med Kongl. Maj:ts medgifvande varit inom styrelsen provisoriskt anordnad och för hvars indragning någon möjlighet icke vidare syntes styrelsen förefinnas.

En femte byrå.

Generalpoststyrelsen hade i detta afseende erinrat, hurusom, efter det vid särskilda tillfällen Kongl. Maj:t, på framställningar af styrelsen, medgifvit anställande af en adjungerad ledamot att biträda med revisionsbyråmålens handläggning, och adjunktioner för kortare tider förekommit jemväl å kansli- och kameralbyråerna, styrelsen funnit sig nödsakad att göra framställning om anställande för hela året 1896 hos styrelsen af en särskild adjungerad ledamot, hufvudsakligen till hjelp för revisionsbyrån, som minst berörts af den med 1893 års ingång genom de nya postinspektionernas inrättande verkstälda decentralisationen, men äfven till beredande af någon lättnad i embetsgöromålen för cheferna å styrelsens kansli- och kameralbyråer. Generalpoststyrelsen hade dervid anmält, att, i händelse af bifall till berörda framställning, styrelsen tänkt sig, att till handläggning af den adjungerade ledamoten skulle öfverlemnas följande grupper af ärenden, nemligen från revisionsbyrån anmärknings-, afkortnings- och restitutionsmål, ärenden rörande postverkets tidningstaxor och beträffande vilkoren för tidningsbilagors postbefordran samt poststatistiska ärenden och utarbetandet af postverkets årsberättelse; från kanslibyrån ärenden rörande förseelser vid postförsändelsers aflemnande till postbefordran (korsbandsmissbruk m. m.) och frågor om ersättning för bortkomna eller skadade värdeförsändelser; samt från kameralbyrån frågor om redogörares uppbördssäkerhet, uppgörande af liqvider med utländska postverk, frågor rörande den i § 46 mom. 2 i instruktionen för styrelsen omförmälda särskilda understödskassa äfvensom afskrifnings- och balansmål; hvarjemte den adjungerade ledamoten skulle utöfva det närmaste chefskapet för den egentliga revisionspersonalen å revisionsbyrån och de öfrige tjenstemän hos styrelsen, som, enligt styrelsens beprövande, blefve mera uteslutande använda till biträde vid handläggningen af de den adjungerade ledamoten särskildt åliggande göromål. Generalpoststyrelsens nu omförmälda framställning hade af Kongl. Maj:t den 20 december 1895 bifallits; och hade med anledning häraf bildats en särskild afdelning af styrelsen, tills vidare benämnd revisionsbyrån II. Vid denna byrå hade tills vidare anstälts en af kanslibyråns notarier, revisionsbyråns samtlige revisorer med hos dem tjenstgörande amanuenser och biträden samt två amanuenser för expeditionsgöromål. Derjemte hade generalpoststyrelsen förordnat, att den å styrelsens statistiska kontor tjenstgörande personal skulle, i mån af behof, biträda den nya byrån med vissa ärendens handläggning, samt att de å styrelsens öfriga byråer anstälda biträden för ren-

skrifning tills vidare skulle fullgöra dylika arbeten äfven för den nya byrån.

På förnyade framställningar, dervid generalpoststyrelsen framhållit, att de förhållanden, som föranledt den nya byråns anordnande, vore oförändrade, hade Kongl. Maj:t genom särskilda beslut den 27 november 1896 och den 10 december 1897 medgifvit, att jemväl under åren 1897 och 1898 finge hos styrelsen anställas en adjungerad ledamot för handläggning, i enlighet med föreskrifterna i den för styrelsen gällande instruktion, af de ärenden, som, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de under år 1896 tillämpade grunder, blefve till honom öfverlemnade.

För bibehållande af den provisoriskt bildade nya byrån hade generalpoststyrelsen hos Kongl. Maj:t gjort hemställan om förordnande af en adjungerad ledamot hos styrelsen äfven för innevarande år.

Då verkligt stadigvarande behof af denna nya byrå förefunnes, i det att den påkallats icke af tillfälliga förhållanden, utan af poströrelsens stadiga tillväxt och ej minst af den betydande utvecklingen af postförbindelsen med utlandet, hvilket allt med nödvändighet kräft ökade arbetskrafter hos generalpoststyrelsen, samt, så vidt styrelsen kunde inse, anledning saknades att fortfarande hålla byrån utom stat, hade styrelsen ansett sig böra nu förnya sin i sammanhang med förslaget till postverkets utgiftsstater för år 1899 gjorda framställning om den nya byråns öfverförande till ordinarie stat. I följd häraf hade generalpoststyrelsen hemstält om uppförande å postverkets stat af aflöning till en femte byråchef och anordnande, delvis genom utbrytning från andra byråer, af en femte byrå, dit af den ordinarie personalen i statsförslaget öfverförts från kanslibyrån en notarie samt från den förutvarande revisionsbyrån sex revisorer; varande i statsförslaget den föreslagna nya byrån upptagen under benämning revisionsbyrån, och den förutvarande revisionsbyrån under benämning utrikes- och författningsbyrån.

Ehuru styrelsen redan af den omständigheten, att den nu å stat begärda nya byrån existerat i nära tre år och fortfarande ansåges nödvändig, funnit det uppenbart, att byråns tillkomst och fortvaro icke berodde af förhållanden, som kunde väntas komma att upphöra, hade styrelsen likväl velat anföra några siffror, som ytterligare gåfve stöd åt denna åsigt. Då styrelsen den 23 november 1891 framlagt förslag till decentralisation inom postförvaltningen genom inrättande af nya distriktsmyndigheter och dervid framhållit, bland annat, nödvändigheten att något lätta byråchefernas arbetsbörda, hade styrelsen närmast haft att räkna med förhållandena under år 1890, såsom det då senast tilländalupna året. Antalet hos styrelsen sistnämnda år diarieförda ärenden hade — obe-

räknadt de från vederbörande postanstalter å bestämda tider insända redogörelser af olika slag samt en mängd reqvisitioner m. m. dylikt — utgjort 13,712. År 1897 hade de diarieförda målens antal, oaktadt decentralisationen, stigit till 13,931; och en jemförelse mellan målens antal under de år, som förflutit, sedan distriktsförvaltningarna med ingången af år 1893 införts, visade, att antalet till en början sjunkit, enär detsamma utgjort 13,446 år 1893, 13,019 år 1894 och 12,900 år 1895, men att målens antal derefter lika regelbundet, men hastigare, å nyo stigit, år 1896 till 13,088 och år 1897 till 13,931. För tiden 1 januari—19 november 1897 hade antalet hos styrelsen diarieförda mål utgjort 11,824, men under motsvarande tid 1898 hade antalet stigit till 12,578.

Sammanstälde man dessa siffror med den omständigheten, att vid distriktsförvaltningarnas inrättande vederbörande postinspektörer fått åt sig lemnadt att afgöra en del frågor af mindre omfattande beskaffenhet, hvilka förut handlagts hos generalpoststyrelsen, och att således de ärenden, som fortfarande förbehållits styrelsen, kunde till en ganska stor del anses vara mera betydande, funne styrelsen det uppenbart, att samma antal i diariet förda mål numera fordrade mera arbete än motsvarande antal före distriktsförvaltningarnas tillkomst; och äfven om det måste erkännas, att bland diarieförda mål hos generalpoststyrelsen, likasom hos andra embetsverk, alltid funnes åtskilliga, hvilkas behandling kunde vara ganska lätt, finge det dock anses ostridigt, att ärendena, hvilka, på sätt de anförda siffrorna utvisade, till antalet ökades år från år, länge varit och fortfarande komme att blifva allt för många för att hinna handläggas af de å stat uppförda fyra byråerna. Derest icke nödig förstärkning anordnades, skulle detta hafva till följd, dels att balansen af ärenden, som icke hunne afgöras, blefve allt större, hvilket för ett postverk alltid måste verka menligt och stälde svenska postverket i en ofördelaktig dager vid förbindelsen med de utländska postverk, der arbetskrafterna vore rikligt tillmätta, dels ock att mängden af inkomna ärenden hindrade postverkets centralförvaltning att, i den mån önskligt vore, taga initiativ till vidare utveckling och förbättringar af postväsendet eller att egna tid och intresse åt sådana frågor, som icke representerades af diarieförda mål. Ett sådant stadigvarande missförhållande mellan arbete och de för detsamma tillgängliga arbetskrafter borde man, enligt generalpoststyrelsens förmenande, icke längre söka bota genom inskjutande af allenast tillfällig arbetshjelp, utan syntes det styrelsen nu vara hög tid att å ordinarie stat upptaga åtminstone en del af den arbetshjelp, verket under alla omständigheter behöfde.

Till de skäl, som härför anförts, borde också läggas, att den ökade

mängden af ärenden både hos generalpoststyrelsen och postsparbanksstyrelsen med bjudande nödvändighet påkallade ändringar af de för verken gällande instruktionsföreskrifter i det afseendet, att åt byråcheferna öfverlemnades beslutanderätt i vissa till deras byråer hörande ärenden. Derigenom skulle generalpostdirektörens tid icke blifva i så hög grad som för närvarande upptagen af att åhöra föredragningar och fatta beslut jemväl i en stor mängd ärenden af jemförelsevis ringa betydenhet, utan tillfälle skulle, till postverkets och postsparbankens bästa, lemnas honom att företrädesvis kunna egna sin ledning och sitt intresse åt de vigtigare frågorna, vare sig dessa utgjordes af redan inkomna ärenden eller afsåge ledningen af verkens framtida utveckling. Att lemna sådan beslutanderätt, som nu för byråcheferna ifrågastälts, åt mera tillfällig arbetshjelp syntes styrelsen föga lämpligt.

Under förutsättning af bifall till den nu gjorda framställningen om den nya byråns upptagande å ordinarie stat, hade generalpoststyrelsen anhållit om uppdrag att till Kongl. Maj:t inkomma med förslag till deraf påkallade ändringar i den för styrelsen gällande instruktion och att i sammanhang dermed angifva de nödiga begränsningarna för byråchefernas beslutanderätt äfvensom i berörda instruktion föreslå de ytterligare ändringar, som i detta och andra afseenden kunde finnas behöfliga och lämpliga.

Nya aktuarie- och revisors-tjenster.

Då genom en dylik nödvändig ändring i nuvarande förhållanden byråcheferna i vissa fall blefve beslutande, borde de ock, enligt generalpoststyrelsens åsigt, kunna påräkna att till sin hjelp ega biträde af större ordinarie personal, än nu vore fallet. Detta finge dock icke förstås så, att uteslutande af berörda anledning flera arbetskrafter än tillförene skulle påkallas, utan allenast så, att granskning och förberedande behandling af ärendena skulle i större omfång, än nu vore händelsen, kunna hvila på ordinarie personal.

Den generalpoststyrelsen biträdande tjenstemannapersonalen utgjordes enligt gällande stat för närvarande af 27 personer utom 2 kammarskrifvare på öfvergångsstat, af hvilka sistnämnde den ene vore för sjukdom ständigt tjenstledig. Jemte denna ordinarie personal funnes hos styrelsen icke mindre än 51 med årsarfvoden anställde amanuenser — de för renskrifning eller dylikt antagna oräknade — hvilka handlade bestämda göromål, som för vissa af amanuenserna vore af lika stor omfattning och af lika vigt som de flesta ordinarie tjenstemäns i första lönegraden. För att icke arbetet skulle blifva för ensidigt, hade amanuenserna plägat tid efter annan förflyttas från en amanuenssyssla till en annan och jemväl till olika byråer. Sådan förflyttning vore till fördel för amanuenserna sjelfva och för verket i dess helhet, men vållade naturligtvis, att hos amanuenserna icke kunde förutsättas

samma detaljkännedom som hos den mera stabla ordinarie personalen samt att i följd deraf deras arbete fordrade mera ledning och öfvervakande. Och då upphörande af dessa förflyttningar icke syntes styrelsen böra ifrågakomma, enär genom desamma mångsidigare kunskaper tillfördes de amanuenser, genom hvilka den ordinarie personalen skulle rekryteras, kunde det icke undvikas, att ledningen af byråerna fordrade mer arbete af byråcheferna, än förhållandet skulle vara, om den ordinarie personalen vore tillräckligt talrik. Men äfven om, beträffande de nämnda förflyttningarna, ändring skulle ske, till skada för verkets framtid, men till hjelp för tillfället, kunde det dock icke förutsättas, att det i längden skulle låta sig göra att bibehålla den ofördelaktiga proportionen mellan ordinarie och extra arbetskrafter eller att med de klena befordringsutsigter, som för närvarande för dessa amanuenser inom verket förefunnes, erforderligt antal dugande personer skulle qvarstanna för att efter en trägen amanuenstjenstgöring kanske i 14 à 15 år eller mera kunna nå ordinarie anställning. För deras snabbare befordran till ordinarie tjenst måste derför enligt generalpoststyrelsens mening något göras, och om än det dervid icke kunde blifva fråga om att på en gång skapa så många ordinarie befattningar, som behöfligt vore, borde man dock icke lemna denna synpunkt ur sigte, utan, då det nu gälde att å stat uppföra en ny byrå hufvudsakligen genom utbrytning från en redan bestående, tillse, hvilka ordinarie arbetskrafter dervid med nödvändighet erfordrades. Såsom det mest trängande behofvet i sådant afseende ansåge sig generalpoststyrelsen böra framhålla anställandet å »utrikes- och författningsbyrån» af ytterligare en aktuarie samt å »revisionsbyrån» af en aktuarie och en revisor.

Å den förra af dessa byråer, som nu i postverkets personalförteckning benämndes »Revisionsbyrån I», handlades, utom ärenden rörande postverkets bref- och pakettaxor, jemväl de flesta frågor rörande postutvexlingen med utlandet, bland hvilka förekomme sådana, som rörde afslutande af internationella postfördrag med tillhörande expeditionsreglementen samt ändringar i bestämmelserna i redan befintliga dylika fördrag och reglementen, ärenden, som numera intoge ett synnerligen betydelsefullt rum i byråns verksamhet. Postfördragen innefattade verldspostkonventionen, aftal angående utvexling af bref m. m. med angifvet värde och angående postanvisningsrörelsen, konvention rörande postpaket, aftal angående inkasseringsrörelsen och angående abonnement genom postverkets förmedling å tidningar och andra periodiska skrifter, äfvensom särskilda öfverenskommelser angående olika delar af postutvexlingen med Norge, Danmark, Ryssland, Tyskland, Belgien, Frankrike, Storbritannien och Ame-

rikas Förenta Stater m. m. Dessa fördrag och öfvenskommelser föranledde genom den mångfald af bestämmelser, som i dem innehölles, en högst betydande skriftvexling med vederbörande utländska förvaltningar och med verldspostföreningens internationella byrå i Bern, hvilken skriftvexling mestadels fördes å främmande språk. De cirkulär och skrifvelser från nämnda främmande myndigheter, som vore af någon större och mera stadigvarande betydelse för postförbindelserna med utlandet, måste — för att så lätt som möjligt vid förefallande behof kunna ur dem erhålla tillförlitlig öfversigt öfver allt, som inom området för hvart och ett af de särskilda fördragen och öfverenskommelserna förekommit — vara med sakkunskap systematiskt ordnade efter de ämnen, de afsåge. Detta kunde ej vidare åläggas den å byrån anstälde notarien, enär, med det omfång skriftvexlingen numera tagit och som beständigt ökades, denne tjensteman, hvilken det tillhörde att bestrida sekreteraregöromålen å byrån, icke kunde medhinna jemväl arbetet med de omförmälda handlingarnas ordnande. Den som å byrån för närvarande förde diariet, expedierade remisser och skrifvelser, öfvervakade att dessa i rätt tid besvarades, upprättade register öfver utgående skrifvelser samt utförde en diarieförares åligganden i öfrigt, vore amanuens; och hade det synts generalpoststyrelsen, att denna amanuensbefattning, som förutsatte goda kunskaper i utländska språk och ganska mycken insigt i öfrigt, borde utbytas mot en ordinarie befattning, hvars innehafvare, utom de nyssnämnde amanuens nu åliggande göromål, skulle hafva bestyret med ordnandet, förvaringen och tillhandahållandet af ofvanberörda handlingar angående postförbindelserna med utlandet. Derjemte skulle denne tjensteman såsom ordinarie diarieförare mottaga och vårda handlingarna i öfriga till byrån hörande ärenden; och borde han i sådan egenskap benämnas aktuarie. Den ordinarie personalen å den föreslagna utrikes- och författningsbyrån skulle således komma att bestå af en notarie och två aktuarier.

Beträffande den nya revisionsbyrån, som i postverkets personalförteckning för närvarande benämndes »Revisionsbyrån II», skulle densamma, enligt hvad förut omförmälts och redan för närvarande vore provisoriskt genomfördt, få från kanslibyrån öfvertaga en notarie och från den å stat uppförda revisionsbyrån dess sex revisorer. Å denna provisoriskt anordnade byrå tjenstgjorde en amanuens såsom diarieförare, med åliggande jemväl att förse utstälda anmärkningsakter med kommunikationsresolutioner; öfvervaka att aflåtna skrifvelser, remisser och kommunikationer i rätt tid besvarades; expediera alla från byrån utgående skrifvelser samt öfver dessa upprätta register; ordna och förvara de till byrån inkommande handlingar; föra särskilda anteckningar rörande beskaffenheten af de från revisorerna å redo-

görarne utstälda anmärkningar; samt i öfrigt sköta sådana göromål, som vanligen tillkomma en aktuarie eller registrator. Då antalet å byrån diarieförda mål redan år 1897 uppgått till närmare 2,600 och å denna byrå, likasom å de öfriga, syntes komma att år för år stiga, samt antalet utgående expeditioner från byrån för sistnämnda år beräknats till omkring 3,650, hade det synts styrelsen vara för mycket begärdt, att ifrågavarande arbete fortfarande skulle skötas af en amanuens, hvars arfvode, enligt gällande bestämmelser, för närvarande kunde uppgå till högst 1,800 kronor för år. Naturligt vore ock, att det skulle vara till fördel för arbetet å byrån, om å denna plats funnes anställd en ordinarie tjensteman, som kunde stanna en längre följd af år på platsen samt derigenom bättre lära känna sitt arbetsmateriel, än som kunde förutsättas blifva fallet med en mot arfvode anställd amanuens, hvilken tvingades att jemväl genom arbete annorstädes söka förbättra sina inkomster och bevara utsigten till befordran. Styrelsen hade för den skull å staten för den nya revisionsbyrån upptagit en ny aktuarie.

Generalpoststyrelsen hade jemväl föreslagit, att revisorernas antal måtte ökas från sex till sju. Anledningen dertill vore, att för närvarande en enda revisor hade att ansvara för granskningen af postanstalternas redogörelser öfver den utrikes postanvisnings- och postförskottsrörelsen. Till en början hade denne revisor haft till sitt biträde en amanuens, men år 1889 hade ytterligare en amanuens måst tilldelas honom. År 1891 hade åt honom tillkommit ytterligare en amanuens och alltifrån slutet af år 1896 hade fyra amanuenser varit åt honom anstälda, hvarförutom extra amanuenshjelp erfordrats under periodvis återkommande kortare tider. Arbetet hade ock ökats för denna revisionslott i hög grad, hvilket framginge deraf, att antalet utrikes postanvisningar utgjort:

från Sverige till utrikes ort år	1889	52,925
» » » » » »	1891	59,904
» » » » » »	1896	118,232
» » » » » »	1897	131,321

och

från utrikes ort till Sverige år	1889	78,970
» » » » » »	1891	102,102
» » » » » »	1896	136,130
» » » » » »	1897	141,604.

Det tillhörde också denne revisor att upprätta månadsafräkningar, för att af utländska postverk granskas, rörande i Sverige och Finland inlösta postanvisningar från de länder, med hvilka postanvisningsutvexling egde

rum, och att granska de derifrån inkommande månadsafräkningar rörande i utlandet inlösta postanvisningar från Sverige och Finland; att granska månadsvis inkommande kontrollprotokoll för postförskottspaket från eller till utlandet och jemföra dem med vederbörande postförskottsanvisningar; att upprätta årssammandrag öfver dessa kontrollprotokoll; att upprätta transitafräkningar med utländska postverk samt granska sådana derifrån hit inkommande afräkningar; samt att upprätta vissa månadsafräkningar med norska, danska, finska, tyska, belgiska och storbritanniska postverken rörande paket m. m. Då uppenbart vore, att revisorn sjelf kunde medhinna allenast de vigtigaste och svåraste af dessa göromål, under det att sjelfva granskningen af postanvisningsräkenskaperna och deras jemförande med postanvisningarna måste komma att nästan uteslutande hvila på amanuenserna, komme revisorn alltså att bära ansvaret för granskningsgöromål, som han icke finge tid ens att sjelf egna något arbete eller tillräckligt öfvervaka. För att aflägsna den obillighet, som låge i ett sådant missförhållande, och för att kunna mera fast ordna den utrikes postanvisningsrevisionen, hvilken rörde sig om högst betydliga belopp, i det att värdet af postanvisningar, afsända från Sverige till utrikes orter, år 1897 utgjort öfver 4,787,000 kronor och dylika försändelser från utrikes orter till Sverige samma år uppgått till ett värdebelopp af i rundt tal 7,880,700 kronor — oberäknadt den postanvisningsrörelse, som Sverige förmedlade åt Finland — hade generalpoststyrelsen ansett nödigt att från och med år 1900 få anställd ytterligare en ordinarie revisor.

Med samtliga de nu föreslagna nya ordinarie befattningarna hos styrelsen skulle följa rätt till belöpande ålderstillägg.

T. f. departementschefens yttrande.

Beträffande generalpoststyrelsens framställning i nu omförmälda hänseenden har t. f. chefen för finansdepartementet för egen del anfört, att det syntes honom uppenbart, att den centrala styrelsen för ett verk, stadt i så snabb och oafbruten utveckling som postverket, måste under årens lopp se sina göromål växa i sådan omfattning, att de arbetskrafter, som vid en viss tidpunkt varit tillräckliga för göromålens behöriga ombesörjande, inom jemförelsevis kort tid befunnes otillräckliga och att för den skull utväg måste beredas styrelsen att fullgöra sina åligganden, vare sig genom aflyftande af en del af dess arbetsbörda eller genom erforderlig ökning af dess arbetskrafter. Genom inrättandet år 1893 af distriktsförvaltningarna eller postinspektionerna, åt hvilka öfverlemnats att sjelfständigt afgöra vissa ärenden, hvilka förut fordrat styrelsens beslut, hade visserligen i någon mån åstadkommits en decentralisation af postförvaltningen, men derigenom hade endast en jemförelsevis mindre tyngande del af de styrelsen förut åliggande göromål öfverflyttats till distriktsmyndigheterna, och den oaflåtligt

växande mängden af mål och ärenden, som fortfarande kräfde styrelsens omedelbara afgörande, hade redan sedan flera år tillbaka visat sig icke kunna handläggas af styrelsens nuvarande ordinarie personal. Såsom styrelsen erinrat, hade ock hos styrelsen under åren 1896—1898, utöfver de fyra ordinarie byråcheferna, en adjungerad ledamot varit oafbrutet anställd såsom tillförordnad byråchef och en femte byrå varit provisionelt anordnad; och hade Kongt. Maj:t enligt beslut den 3 december nästlidet år bifallit styrelsens berörda framställning om anställande jemväl under detta år af en adjungerad ledamot hos styrelsen.

I sitt till Kongl. Maj:t ingifna statsförslag för innevarande år hade generalpoststyrelsen hemstält, att den sålunda provisionelt anordnade byrån måtte öfverflyttas å ordinarie stat. Vid anmälan inför Kongl. Maj:t den 14 januari 1898 af denna styrelsens framställning hade departementschefen anfört, bland annat, att ingen som helst anledning funnes att förvänta någon förändring i de förhållanden, som gjort inrättandet af en femte byrå hos generalpoststyrelsen nödvändigt. De af styrelsen anförda siffror talade ett helt annat språk och vittnade om en progression i den postala utvecklingen, som syntes förebåda allt utom en tillbakagång i postförbindelsernas liflighet. Särskildt borde uppmärksammas, att behofvet af den nya byrån ej minst härrörde af den ökade arbetsbörda, som för styrelsen uppkommit i följd af dess uppgift att företräda Sverige i verldspostföreningen. Denna betydelsefulla skapelse af vår tids sträfvan att främja den internationella samfärdseln hade framkallat ett omfattade system af internationel postal lagstiftning, hvars tillämpning och vidare utveckling utgjorde den icke minst betydande uppgiften för de särskilda ländernas postverk, en uppgift, som i äldre tider för dem varit så godt som främmande. Departementschefen hade derför förklarat sig icke kunna annat än på det lifligaste biträda styrelsens framställning om inrättande af en ny byråchefsbefattning hos styrelsen. Kongl. Maj:t hade ock hos Riksdagen gjort framställning i sådant syfte, men denna framställning hade icke af Riksdagen bifallits.

Hvad generalpoststyrelsen i skrifvelsen af den 22 november 1898 anfört bekräftade, enligt t. f. departementschefens åsigt, ytterligare, att postverket befunne sig i ett utvecklingsskede, som uteslöte all tanke på att antalet af de till styrelsen inkommande ärenden skulle komma att minskas. I hvilken utsträckning styrelsen måst till biträde vid handläggningen af dessa ärenden anlita extra tjenstemän framginge deraf, att, enligt hvad styrelsen meddelat, antalet af de hos styrelsen anstälde amanuenser uppginge till 51, under det att de ordinarie tjenstemännen, oberäknade 2 kammarskrifvare på gammal stat, af hvilka den ene vore för sjukdom ständigt tjenstledig, utgjorde till antalet

endast 27. Att vid en sådan proportion mellan antalet ordinarie tjenstemän och amanuenser befordringsutsigterna för desse senare, af hvilka dock utkräfdes en betydande arbetsqvantitet, måste ställa sig allt utom gynsamma vore uppenbart. Lika med generalpoststyrelsen ansåge också t. f. departementschefen, att det nu vore på tiden att å ordinarie stat uppföra åtminstone en del af de arbetskrafter, styrelsen under alla omständigheter behöfde.

I detta sistnämnda afseende hade styrelsen nu framhållit behofvet, utom af en ny byråchefsbefattning, jemväl af en ny revisorstjenst och två nya aktuariebefattningar. Och då styrelsen för inrättandet af dessa tjenster anfört, såsom det syntes t. f. departementschefen, giltiga skäl, tillstyrkte t. f. departementschefen uppförande å ordinarie stat af de sålunda föreslagna nya tjenstebefattningarna, hvarigenom aflöningsstaten skulle komma att ökas med 15,400 kronor, deraf 6,400 kronor för en byråchef, 6,000 kronor för två aktuarier och 3,000 kronor för en revisor.

Ansl. till vikariatsersättning m. m. hos styrelsen.

Vidare har t. f. departementschefen erinrat, att anslaget till vikariatsersättning samt arfvoden åt extra biträden hos generalpoststyrelsen m. m. för innevarande år upptagits till förslagsvis 65,000 kronor, under det att utgifterna å anslaget, enligt hvad generalpoststyrelsen meddelat, uppgått i runda tal år 1897 till 68,100 kronor och under perioden 1 oktober 1897—30 september 1898 till 73,000 kronor. Med den växande arbetsmängden kunde det icke förväntas, att tillsättandet af tre nya ordinarie tjenster i första lönegraden hos styrelsen skulle öfva annan inverkan på detta anslags utgiftssumma än att för år 1900 möjligen hålla densamma nere till det belopp, som utgifterna å anslaget kunde beräknas komma att utgöra år 1899. Då emellertid dessa utgifter för sistnämnda år numera icke borde beräknas lägre än till 75,000 kronor, hade generalpoststyrelsen ansett ifrågavarande anslag böra höjas till förslagsvis 75,000 kronor, hvilket sålunda innefattade en förhöjning af 10,000 kronor.

Härvid har t. f. departementschefen icke haft något att erinra.

Postkontorens klassindelning.

Generalpoststyrelsen hade vidare anfört, hurusom, sedan Kongl. Maj:t och Riksdagen fastställt, för tillämpning från 1874 års ingång, normalstat för postverket i hufvudsaklig öfverensstämmelse med generalpoststyrelsens derom den 28 januari 1873 afgifna förslag, hvilket jemväl innefattat ny klassindelning för postkontoren, någon annan ändring i denna klassindelning icke egt rum, än att, efter det en del postkontor i 7:e klassen indragits, de i denna klass qvarvarande med år 1885 öfverflyttats till 6:e klassen, att postkontoret i Nässjö uppflyttats från 6:e till 4:e klassen, att några omflyttningar skett mellan postkontoren i 5:e och 6:e klasserna, samt att inom sistnämnda klass några postkontor indragits och andra nya

tillkommit. Till grund för postanstalternas klassindelning år 1873 hade lagts den vid dem förekommande uppbörd, såsom i allmänhet den tillförlitligaste mätaren å arbetet, hvarjemte några andra särskildt förekommande omständigheter, såsom anstaltens belägenhet i stad och i synnerhet residensstad — der ett stort antal fribref medförde arbete utan att utöfva något inflytande på postanstaltens uppbördssumma — eller vid vigtigare jernvägsknut eller ock postanstaltens egenskap af gränspostanstalt, ansetts böra verka till postanstaltens placering i högre klass än den, hvartill postanstalten, om hänsyn tagits allenast till uppbördsbeloppet, skulle hafva kommit. Naturligt vore, att äfven med de jemkningar, som dessa särskilda omständigheter redan från början föranledt, en på uppbördsförhållandena, sådana de vid hvarje postkontor gestaltat sig år 1871, grundad och sedermera i hufvudsak orubbad klassindelning icke numera kunde vara tillfredsställande. Tvärtom hade denna klassindelning redan länge visat sig föråldrad till följd af de förändringar i poströrelsen, hvartill samfärdselns utveckling föranledt, den olika utveckling i affärs- och befolkningsförhållanden, som de skilda orterna under de senaste tjugufem åren undergått, samt den inverkan, dessa förhållanden nödvändigt haft på rörelsen å respektive postanstalter. Att det oaktadt någon allmän omreglering af klassindelningen icke sedan år 1873 egt rum hade sin orsak deri, att en sådan omreglering icke kunde blifva effektiv, med mindre aflöningsförmånerna för tjensteinnehafvarne samtidigt omreglerades på sådant sätt, att desse funne sig böra å omregleringen ingå, jemväl om de icke kunde dertill tvingas. Numera hade emellertid den åsigten vunnit allt mera insteg, att den enligt gällande bestämmelser till tjenstemän å postkontoren utgående uppbörds- och frimärkesprovision borde såsom aflöningsform upphöra och ersättas med bestämda belopp, som inginge i den fasta aflöningen. På grund häraf och med stöd af den erfarenhet, som rörande uppbörds- och frimärkesprovisionens storlek vid hvarje postkontor vunnits sedan början af år 1893, då jemväl de poststationer, som lydt under jernvägspostinspektionerna, förlagts under postkontoren, hade generalpoststyrelsen ansett sig böra framlägga förslag till uppbörds- och frimärkesprovisionens fixering. Då provisionens omsättande i bestämda belopp skulle vålla en genomgripande omreglering i aflöningsförhållandena för postkontorens tjenstemän, hade generalpoststyrelsen i samband dermed äfven upptagit frågan om förändrad klassindelning af postkontoren.

För närvarande funnes, enligt hvad styrelsen meddelat, filialer oberäknade, 191 fullständiga fasta postanstalter eller postkontor, fördelade i sex klasser sålunda:

1:a klassen: postkontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö (tillsammans 3);

2:a klassen: postkontoren i Falun, Gefle, Helsingborg, Jönköping, Kalmar, Karlskrona, Karlstad, Kristianstad, Linköping, Norrköping, Sundsvall, Upsala, Vexiö och Örebro (tillsammans 14);

3:e klassen: postkontoren i Halmstad, Hernösand, Luleå, Lund, Mariestad, Nyköping, Uddevalla, Umeå, Venersborg, Vesterås, Visby, Ystad och Östersund (tillsammans 13);

4:e klassen: postkontoren i Arboga, Arvika, Borås, Eksjö, Engelholm, Enköping, Eskilstuna, Eslöf, Falkenberg, Falköping, Filipstad, Hallsberg, Haparanda, Herrljunga, Hessleholm, Hudiksvall, Karlshamn, Kristinehamn, Köping, Landskrona, Lidköping, Motala, Nora, Norrtelje, Nässjö, Oskarshamn, Skara, Sköfde, Smedjebacken, Sunne, Söderhamn, Söderköping, Södertelje, Vadstena, Varberg, Vestervik, Vimmerby och Åmål (tillsammans 38);

5:e klassen: postkontoren i Alingsås, Askersund, Bollnäs, Simrishamn, Hedemora, Katrineholm, Laholm, Ljusdal, Lysekil, Piteå, Sala, Skellefteå, Sollefteå, Trelleborg, Ulricehamn och Örnsköldsvik (tillsammans 16);

6:e klassen: postkontoren i Alfvesta, Avesta, Backe, Bengtsfors, Boden, Borgholm, Borlänge, Båstad, Charlottenberg, Dalarö, Degerfors, Elmhult, Finspong, Frövi, Gamleby, Gellivare, Gislaved, Gnesta, Grenna, Gythyttehed, Gysinge, Hedeviken, Hemse, Hjo, Hvetlanda, Höganäs, Hörby, Höör, Karlsborg, Kil, Kisa, Klippan, Kopparberg, Kungelf, Kungsbacka, Leksand, Lilla Edet, Lindesberg, Ljungby, Ljusne, Ludvika, Lycksele, Malmköping, Malung, Mariefred, Marstrand, Mellerud, Mjölby, Moholm, Mora, Målilla, Mönsterås, Nederkalix, Norberg, Nordmaling, Nyland, Nås, Ockelbo, Onsala, Oroust, Ousby, Ragunda, Ronneby, Råda, Råneå, Seffle, Skene, Skeninge, Staby, Stenstorp, Stora Rör, Storvik, Strengnäs, Ström, Strömstad, Svenljunga, Säfsjö, Säfsjöström, Säter, Sölvesborg, Tidaholm, Tomelilla, Torsby, Torshälla, Trollhättan, Trosa, Valdemarsvik, Vara, Vaxholm, Vernamo, Vingåker, Vretstorp, Vännäs, Ånge, Ånäset, Årjeng, Åsele, Åtvidaberg, Ås, Ödeshög, Öfvertorneå, Öregrund och Östhammar, äfvensom ej öppnade 4 postanstalter (tillsammans 107).

Vid uppgörande af förslag till ny klassindelning för postkontoren hade det synts generalpoststyrelsen, att postkontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö borde, utan att ingå i klassnumrering, upptagas i postverkets stater före distriktsförvaltningarna. Dessa distriktsförvaltningar omfattade nemligen landet i dess helhet med undantag just af Stockholm, Göteborg och Malmö jemte de under postkontoren å dessa tre orter lydande poststationer och postlinier, och genom kongl. brefvet den 28 oktober 1892 angående inrättande af postinspektioner hade bestämts, bland annat, att

postdirektörerna i Stockholm, Göteborg och Malmö skulle, beträffande dem underlydande personal och för de till deras postkontor hörande områden, i tillämpliga delar utöfva postinspektörs myndighet och åligganden. Postinspektörerna hade med dessa tre postkontor icke någon befattning och utöfvade öfver dem icke något inseende. Detta förhållande ansåge generalpoststyrelsen icke på lämpligare sätt kunna i postverkets stater antydas än att der placera distriktsförvaltningarna närmast före de postkontor, som under dem lydde, och således efter de tre postkontor, hvilka låge utanför distriktsförvaltningarnas områden. En anledning att särskilja de tre postkontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö från öfriga postkontor förefunnes äfven deruti, att rörelsen och uppbörden vid dessa tre kontor genom sin betydenhet skilde dem från öfriga kontor och nödvändiggjort arbetets fördelning efter olika art å särskilda afdelningar med föreståndare, som ledde arbetet hvar och en å sin afdelning, under det att postdirektörerna i fråga om expeditionen allenast öfvervakade det hela och ordnade förhållandet afdelningarna emellan. En föreställning om de tre postkontorens i Stockholm, Göteborg och Malmö stora betydenhet i jemförelse med andra postkontor i riket kunde den omständigheten lemna, att inkomsterna vid dessa tre kontor med underlydande stationer uppgått i runda tal år 1897 för Stockholms postkontor till 1,873,500 kronor, för Göteborgs postkontor till 671,600 kronor och för Malmö postkontor till 375,000 kronor, under det att inkomsten för det kontor, som med afseende å rörelsens storlek komme närmast efter detta sistnämnda, samma år utgjort i rundt tal 195,200 kronor.

Vidkommande de under distriktsförvaltningarna lydande postkontorens fördelning i klasser hade generalpoststyrelsen trott sig böra något närmare, än hvad redan skett, beröra de omständigheter, som bragt dessa postkontor till den klass de för närvarande tillhörde, äfvensom redogöra för det förslag, som af komitén för utredning af frågan om post- och telegrafverkens förenande under en gemensam styrelse den 2 mars 1892 afgifvits, i hvad detta förslag rörde ny klassindelning af postkontoren.

1873 års klassindelning.

Vid 1873 års klassindelning hade förts:

till 1:a klassen postkontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö;

till 2:a klassen postkontor i allmänhet med uppbörd af 30,000 rdr och derutöfver samt postkontor i länsresidensstäder och gränstpostanstalter, hvilkas uppbörd år 1871 utgjort omkring 25,000 rdr eller derutöfver;

till 3:e klassen alla sådana postkontor, som, utan att höra till någon af de två föregående klasserna, antingen år 1871 lemnat en uppbörd icke väsentligen understigande 20,000 rdr eller ock voro i länsresidensstäder belägna, vare sig då att de influtna postafgifterna uppgått till förenämnda

belopp eller icke, äfvensom postkontoret i Ystad, som då redan i viss mån utgjorde och antogs framdeles komma att i väsentligare mån utgöra en gränspostanstalt;

till 4:e klassen alla sådana postkontor, som, utan att höra till någon af de tre första klasserna, voro belägna i stad och hvilkas uppbörd år 1871 icke i väsentlig mån understigit 6,000 rdr, hvarförutom i denna klass upptogos postkontoret i Haparanda, såsom gränspostanstalt till Finland, samt postanstalterna i Eslöf, Hallsberg och Herrljunga, såsom jernvägsknutar med ansenlig posttrafik, postkontoret i Motala, der rörelsen redan var af stor betydenhet och antogs komma att, till följd af pågående jernvägsanläggningar, inom kort vinna ytterligare tillväxt, äfvensom postkontoren i Arvika, Smedjebacken och Hessleholm samt postanstalten i Sunne, hvilka i uppbörds- och öfriga hänseenden synts vara jemförliga med anstalterna i allmänhet i denna klass;

till 5:e klassen de i städer inrättade postkontor, hvilkas uppbörd år 1871 i väsentlig mån öfverstigit 4,000 rdr, men icke uppgått till belopp af omkring 6,000 rdr samt, utan afseende å en något mindre uppbörd, postkontoren i Alingsås och Ulricehamn, såsom belägna vid redan öppnade eller beslutade jernvägar;

till 6:e klassen postanstalterna i de städer, utom Sigtuna och Skanör, hvilkas postanstalter icke kommit att tillhöra någon af de föregående fem klasserna, samt dels sådana i dessa klasser ej upptagna postanstalter å landsbygden, hvilkas uppbörd år 1871 uppgått till belopp af 4,000 rdr eller derutöfver, dels ock några andra postanstalter å landsbygden, hvilkas uppbörd väl icke uppgått till sistnämnda belopp, men som voro belägna å ort, hvilken antingen redan egde eller i den närmaste framtiden antoges komma att erhålla jernvägsförbindelse och hvarest redan en större rörelse förefans eller var att med säkerhet emotse, äfvensom slutligen gränspostkontoret i Grisslehamn; och

till 7:e klassen alla öfriga postanstalter, hvilkas uppbörd år 1871 understigit 4,000 rdr och som ej ansågos böra framdeles af poststationer ersättas.

Dessutom hade i en åttonde, öfvergångsstaten tillhörande klass upptagits sådana då befintliga fullständiga postanstalter, som med afseende å obetydlig posttrafik och i öfrigt förekommande omständigheter ansetts böra efter dåvarande tjensteinnehafvares afgång indragas. Dessa anstalter hade utgjort 14 till antalet och hade sedermera efter hand blifvit indragna, med undantag af postanstalten i Gysinge, som numera tillhörde 6:e klassen. Den 7:e klassen hade, såsom förut antydts, upphört med ingången af år 1885, då der qvarvarande postkontor öfverflyttats till 6:e klassen.

Generalpoststyrelsen hade vidare erinrat, hurusom post- och telegraf-komitén i förut omförmälda betänkande uttalat, att såsom hufvudgrund för den egentliga klassindelningen fortfarande borde likasom år 1873 läggas den vid anstalterna förekommande postuppbörden, hvarvid dock telegrafuppbörden och särskilda telegrafförhållanden i öfrigt borde verka såsom vigtiga modifierande faktorer vid klassbestämningen. De särskilda omständigheter åter, till hvilka vid 1873 års reglering hänsyn tagits, hade deremot ansetts till största delen icke vidare hafva samma betydelse som förut. Sålunda borde, enligt komiténs åsigt, den omständigheten att en postanstalt vore belägen i länsresidensstad icke föranleda till postanstaltens sättande i annan klass än den, hvari den eljest skulle komma. Genom kongl. förordningen den 5 december 1873 angående upphörande af fribrefsrätten och utgörande af postafgifter för sådana försändelser i tjensteärenden, som af vissa myndigheter samt embets- och tjenstemän till postbefordran aflemnades, hade nemligen sådana förändrade bestämmelser meddelats rörande behandlingen af tjensteförsändelser, att dessa förorsakade mindre besvär än förut; och i alla händelser hade de enskilda försändelserna efter regleringen vuxit i ojemförligt större grad än tjensteförsändelserna, i följd hvaraf dessa senare icke vidare hade samma betydelse för arbetets omfattning å ett postkontor som förut. Huruvida en postanstalt vore belägen i stad eller ej, hade ej heller ansetts böra hafva någon särskild inverkan på dess placering i klass, enär det gåfves en mängd köpingar, stationssamhällen, lastageplaster, kyrkobyar m. m. å landsbygden, hvilka hade både större folkmängd och lifligare rörelse än många småstäder. Egenskapen att vara gränspostanstalt hade understundom vid sidan af uppbörden en ej ringa betydelse såsom mätare af arbetet vid en anstalt. Särskilda förhållanden med afseende å de uppbördssiffror för klasserna, till hvilka komiterade kommit, hade emellertid verkat derhän, att berörda egenskap endast i ett fall kommit att hafva medverkande betydelse för placeringen i klass. De normalsiffror för uppbörden inom de särskilda klasserna, hvilka, grundade på 1871 års uppbörd, fastställts vid 1873 års reglering, måste naturligen i följd af poströrelsens utomordentliga tillväxt för länge sedan vara föråldrade, och komiterade hade sålunda haft att uppsöka lämpliga nya normalsiffror. Dervid hade såsom den närmast till hands liggande utvägen erbjudit sig att taga sådana siffror, hvilka med 1873 års vore analoga på det sätt, att de förhölle sig till totaluppbörden för det år, hvars uppbörd kunde komma att läggas till grund för klassificeringen, såsom 1873 års klassiffror förhölle sig till totaluppbörden för år 1871. I fråga åter om det år, hvilket bäst lämpade sig till norm för klassbestämningen, hade, då komi-

Post- och telegrafkomiténs förslag.

terade haft att uppgöra sina ifrågavarande beräkningar, uppbördsresultatet icke med säkerhet varit kändt för något senare år än 1889, hvadan detta synts komiterade vara det för ändamålet tjenligaste. En af komiterade enligt nu angifna grunder uppgjord kalkyl utvisade emellertid, att, derest siffror från 1889 års uppbörd komme att blifva för den nya klassificeringen bestämmande, deraf skulle föranledas en uppflyttning af anstalter till högre klasser, hvilken vore allt för betydlig för att densamma skäligen kunde ifrågasättas. Sålunda skulle särskildt antalet anstalter i 4:e klassen komma att högst betydligt ökas. Vid dylikt förhållande hade komiterade varit nödsakade att uppställa andra normalsiffror. Och då komiterade icke trott sig böra ifrågasätta annat, än att åtminstone till en början antalet anstalter i de olika klasserna i allmänhet begränsades till ungefärligen samma antal som för det dåvarande, hade komiterade bemödat sig att finna siffror, hvilka icke komme att medföra andra rubbningar i klassernas anstaltsantal än sådana, hvilka vore nödvändiga för att klassindelningen skulle blifva rättvis och de särskilda siffrorna lämpligen afpassade i förhållande till hvarandra. Undantag derifrån hade emellertid egt rum med afseende å 6:e klassens anstalter, i det att en allmännare uppflyttning till högre klass af dessa synts komiterade vara påkallad dels med hänsyn till den stigande rörelsen samt deraf föranledda ökning i arbete för personalen och dels i betraktande deraf, att genom de båda verkens förening sammanlagda antalet föreståndareplatser skulle komma att undergå en icke obetydlig minskning. Det hade vid närmare öfvervägande äfven förefallit komiterade mindre lämpligt att, såsom vid 1873 års reglering skett, grunda klassindelningen på uppbörden för ett enda år. Att taga medeltalet för år under en viss period hade framstått såsom vida ändamålsenligare, enär i detta fall en tillfällig stegring eller nedgång i uppbörden under ett år icke finge samma afgörande betydelse för anstaltens klassificering som i det andra fallet. Komiterade hade för den skull ansett, att till hufvudgrund för klassindelningen borde läggas medeltalet för år af postuppbörden under femårsperioden 1885—1889. Efter öfvervägande af samtliga på saken inverkande omständigheter hade komiterade kommit till det resultat, att normalsiffrorna i fråga om medeluppbörden för 2:a—6:e klasserna borde blifva:

för	andra	klassen	60,000	kronor	och	derutöfver		
»	tredje	»	från	och	med	35,000	kronor	intill 60,000 kronor
»	fjerde	»	»	»	»	15,000	»	» 35,000 »
»	femte	»	»	»	»	10,000	»	» 15,000 »
»	sjette	»	under	10,000	kronor.			

I denna gruppering hade dock på grund af de särskilda förhållanden, hvilka vid klassindelningen borde verka såsom modifierande, vidtagits vissa ändringar med afseende å telegrafstationernas vigt, telegraf- och telefonrörelsens betydenhet på platsen eller anstaltens belägenhet vid mera betydande jernvägsknutar äfvensom den omständigheten, att väsentlig del af vissa postkontors uppbörd inhemtats från underlydande poststationer eller berodde af tillfälliga förhållanden eller att postuppbörden å några kontor visat sig vara i nedgående. De 5:e och 6:e klasserna hade komitén delat i två afdelningar, A-afdelningen och B-afdelningen, samt fört till den förra förenade post- och telegrafanstalter och till den senare enbart postkontor. Skilnaden mellan dessa två afdelningar i samma klass hade dock allenast bestått af ett årsarfvode å 200 kronor, som tillagts föreståndarne för anstalterna i hvardera A-afdelningen utöfver den aflöning, som tillkomme B-afdelningen.

Generalpoststyrelsens förslag.

Då nu fråga vore enbart om postanstalter, saknade naturligtvis, enligt generalpoststyrelsens förmenande, telegrafförhållandena på platsen all betydelse vid uppgörande af förslag till ny klassindelning af postkontoren, och derigenom förfölle äfven den anledning komitén haft att uppdela 5:e och 6:e klasserna i underafdelningar samt att vid fråga om bestämmande af viss klass för ett postkontor taga hänsyn till vigten af telegrafstationen på platsen eller telegraf- och telefonrörelsens betydenhet derstädes. Beträffande åter hufvudgrunden för klassindelningen hölle äfven generalpoststyrelsen före, att såsom sådan fortfarande borde läggas postanstalternas uppbörd, men då uppbörden vid postkontor underlydande poststationer icke kunde anses tillföra postkontoret lika mycket arbete som dess egen uppbörd, hade generalpoststyrelsen vid beräknande för det nu föreliggande förslaget af postanstalternas uppbörd ansett sig böra medräkna allenast en del af den uppbörd, som härflöte från postkontor underlydande poststationer. Härigenom hade uppbörden från poststationerna fått minskad betydelse för postkontorens klassindelning, och postkontorens angifna uppbördssiffror kommit att skarpare, än för närvarande vore händelsen, beteckna kontorets egen arbetsprestation. I fråga om huru stor del af poststationernas uppbörd rättvisligen borde i en sådan beräkning föras postkontoret till godo, hade generalpoststyrelsen erinrat, att, enligt nuvarande bestämmelser rörande uppbörds- och frimärkesprovision, vid de fullständiga fasta postanstalterna sådan provision för den uppbörd, som öfverstege 15,000 kronor, utginge med 3 procent, under det att poststationernas frimärkesprovision vore genom kongl. brefvet den 6 juni 1872 bestämd till 2 procent af uppbörden. Då således postförvaltare kunde öfver hufvud taget beräknas för det besvär och arbete, under-

lydande poststationer förorsakade honom, varda godtgjord med allenast en procent i provision å den uppbörd, som genom underlydande poststationer tillfördes postkontoret, eller sålunda med $\frac{1}{3}$ af den provision, som af rörelsen vid dessa poststationer betingades, hade det synts generalpoststyrelsen rättvist att vid beräkning i nu ifrågavarande hänseende af postkontorens uppbörd tillgodoräkna postkontor allenast dess egen uppbörd af postmedel samt $\frac{1}{3}$ af underlydande poststationers postmedelsuppbörd.

Oaktadt härigenom uppbördssiffran vid de olika postkontoren, såsom hufvudgrund för klassindelningen, blefve lägre än den verkliga och komme att representera mera arbete å kontoret än så väl de uppbördssiffror, som år 1873 lagts till grund för den nuvarande klassindelningen, som ock de nya siffror, å hvilka förenämnda komité grundat sitt förslag till klassindelning, hade generalpoststyrelsen likväl icke sänkt de af komitén föreslagna normalsiffror, hvilka voro vida högre än de, som gälde vid regleringen år 1873, för postkontorens placering i den ena eller andra klassen, utan i vissa fall höjt dessa senast föreslagna normalsiffror.

I likhet med komitén ansåge generalpoststyrelsen, att klassindelningen af postkontoren icke i regel borde grundas på uppbörden för ett enda år, hvarigenom otvifvelaktigt i vissa fall en tillfällig stegring eller nedgång i uppbörden finge alltför afgörande betydelse för anstaltens klassificering. För den skull hade generalpoststyrelsen till hufvudgrund för indelningen tagit medeltalet för år af postuppbörden vid hvarje kontor under senaste femårsperioden, åren 1893—1897, ökad med $\frac{1}{3}$ af medeltalet för kontoret underlydande poststationers postmedelsuppbörd för samma period; men då uppbörden, beräknad på nyss angifna sätt, med jemn stegring år för år under denna period visat sig redan under 1897 hafva uppgått eller nära uppgått för någon postanstalt till den siffra, som, med tillägg af $\frac{1}{3}$ af medeltalet för underlydande poststationers uppbörd under femårsperioden, betingat högre klass, än medelsiffran skulle medföra, hade, på det att icke redan vid regleringens genomförande flera postanstalter skulle komma i lägre klass än den, hvartill den faktiska uppbörden syntes berättiga, generalpoststyrelsen i placeringsförslaget tagit hänsyn till det vid sjelfva kontoret redan uppnådda uppbördsbeloppet.

Förutom uppbördsförhållandena hade jemväl några andra omständigheter synts generalpoststyrelsen beaktansvärda vid fråga om bestämmande af den klass, postkontor borde tillhöra, nemligen dels den omständigheten, att anstaltens belägenhet vid mera betydande jernvägsknut i vissa fall betingande postkontors hänförande till högre klass, än uppbörden ensam skulle föranleda, dels det förhållandet, att jemväl å andra orter den transiterande postens mängd kunde vara af den betydenhet, att den borde

gifva anledning till postkontors uppflyttning i högre klass, dels i några fall anstaltens befintlighet å större badort, der under badtiden stora anspråk i flera hänseenden ställdes på postpersonalen och i synnerhet på kontorets föreståndare, hvilka anspråks tillgodoseende gjorde arbetet å kontoret mödosammare, än det under vanliga förhållanden skulle vara, dels ock slutligen en omständighet, som icke förefunnits vid 1873 års reglering och som under de år, hvilka förflutit sedan post- och telegrafkomitén afgifvit sitt förslag till ny klassindelning af postkontoren, så ökats i betydenhet, att den icke vidare borde lemnas å sido. Denna omständighet vore det år för år allt drygare arbete, postförvaltarne erhållit genom den dem ålagda skötseln af postsparbanksrörelsen. För dessa göromål uppbure de — oafsedt det dem, i förekommande fall, tillkommande belopp af två öre för hvar af dem sjelfva mottagen insättning, hvilket belopp vore tillerkändt den tjensteman, som i motbok qvitterade det i postsparbanken insatta beloppet — ingen annan ersättning än den uppbördsprovision, som för hvarje redovisningsperiod blefve med $\frac{1}{10}$ procent af de å postanstalt insatta sparbanksmedel tillgodogjord föreståndaren för den postanstalt, som till postsparbankens centralförvaltning redovisade de influtna medlen, med iakttagande emellertid, att sådan provision beräknades endast å hvarje fullt tiotal kronor, som i redovisningen inginge. Postförvaltarnes göromål med postsparbanksuttagningar vid kontoret eller underlydande stationer, med den ganska vidlyftiga skriftvexling och det ansvar, som deraf föranleddes, blefve icke i någon form dem särskildt godtgjorda. Det syntes för den skull generalpoststyrelsen billigt, att någon hänsyn till dessa göromåls omfattning toges vid bestämmande af klass för postkontor. Vid uppgörande af det nu framlagda förslaget hade också sådan hänsyn tagits på det sätt, att, derest summan af insatta sparbanksmedel vid kontoret underlydande stationer tillsammans med summan af uttagningar från postsparbanken vid kontoret och underlydande stationer samt uppbörden af sparmärken under femårsperioden 1893—1897 visat sig öfverstiga medeltalet deraf för postkontoren i allmänhet, denna omständighet fått verka till uppflyttning i högre klass af postkontor, hvars uppbördssiffror i allt fall nära uppgått till det belopp, som, om det varit fyldt, skulle hafva betingat sådan uppflyttning; hvarjemte denna högt uppdrifna postsparbanksverksamhet ansetts böra få jemte en eller annan af nyssnämnda öfriga beaktansvärda omständigheter medverka dertill, att postkontoret placerats i högre klass än den, hvartill uppbörden enbart berättigat. Det förra hade inträffat i fem och det senare jemväl i fem fall, hvilka af generalpoststyrelsen under sjelfva klassificeringen omförmäldes.

Sedan de tre postkontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö skilts

från de öfriga och satts utom nummer, skulle den förut benämnda 2:a klassen blifva första klass. Till denna skulle enligt komiténs normalsiffror hafva hänförts postanstalter med en medeluppbörd af 60,000 kronor och derutöfver. Då emellertid denna klass härigenom skulle komma att innefatta postkontor, för hvilka medeltalet af uppbörden, med det strängare beräkningssätt derför generalpoststyrelsen angifvit, sträckte sig från 60,000 kronor ända upp till i rundt tal 145,100 kronor, eller det medelbelopp, hvartill under femårsperioden uppbörden nått för det postkontor, som i uppbördssiffra komme näst efter postkontoret i Malmö, hade det synts generalpoststyrelsen som om denna klass borde delas i två klasser, den ena, benämnd 1:a klassen, med uppbörd af 100,000 kronor eller derutöfver, och den andra, benämnd 2:a klassen, med uppbörd af 60,000 kronor eller derutöfver, men under 100,000 kronor. Då vidare skilnaden mellan de af komitén satta normaluppbördssiffrorna för 4:e och 5:e klasserna, eller allenast 5,000 kronor, synts styrelsen väl ringa och med hastigt framåtskridande i poströrelsen leda till att redan inom några få år sannolikt flera postkontor i 5:e klassen skulle varda berättigade till uppflyttning i 4:e klassen, hade styrelsen till undvikande häraf ansett sig böra föreslå större skilnad i uppbördsbeloppen de båda klasserna emellan och i sådant afseende, med bibehållande af uppbördssiffran 100,000 kronor för 5:e klassen, höjt uppbördssiffran för 4:e klassen från det af komitén ifrågastälda beloppet 15,000 kronor till 20,000 kronor. Till 6:e klassen hade af komitén hänförts postkontor med medeluppbörd under 10,000 kronor. Då, såsom generalpoststyrelsen ansåge rigtigt, i denna siffra inginge allenast $^1/_3$ af underlydande stationers medeltalsuppbörd, komme med denna siffras bibehållande att till klassen höra ej blott postkontor, hvilkas uppbörd hvarken undergått eller kunde antagas komma att under den närmare tiden undergå någon betydande ökning, men hvilka ändock måste bibehållas till följd af lokala eller särskilda postala förhållanden, utan äfven postkontor med ganska snabb ökning i uppbörd och hvilka, om underlydande poststationers fulla uppbörd fått beräknas, skulle hafva kommit att tillhöra högre klass. Då vid uppbördsprovisionens fixering aflöningen för alla postförvaltare i samma klass måste blifva lika, och aflöningens storlek tillika borde rätta sig efter hvad den nu faktiskt utgjort i genomsnitt för de postförvaltare, hvilkas kontor fördes till samma klass, skulle genom att sammanföra i snabb utveckling stadda kontor med kontor, der rörelsen icke nämnvärdt ökades, åtskilliga postförvaltare i den nuvarande lägsta klassen komma att på uppbördsprovisionens fixering göra en känbar förlust eller också regleringens genomförande fördröjas deraf, att sådana postförvaltare föredroge att icke ingå på regleringen. Till

förekommande häraf hade generalpoststyrelsen ansett lämpligt att dela klassen i två genom att från densamma till en nybildad 7:e klass öfverflytta sådana kontor, der medeluppbörden, beräknad på förut angifna sätt, under senaste femårsperiod understigit 6,000 kronor.

Generalpoststyrelsens förslag innefattade således indelning af de distriktsförvaltningarna underlydande postkontor i sju klasser, och de normalsiffror, generalpoststyrelsen ansett lämpligt att i fråga om medeluppbörden för dessa klasser uppställa, vore följande:

för första klassen	100,000	kronor	eller	derutöfver,				
„ andra „	60,000	„	„	„	men	under	100,000	kr.
„ tredje „	35,000	„	„	„	„	„	60,000	„
„ fjerde „	20,000	„	„	„	„	„	35,000	„
„ femte „	10,000	„	„	„	„	„	20,000	„
„ sjette „	6,000	„	„	„	„	„	10,000	„
„ sjunde „	under 6,000	kronor.						

På grund af dessa normalsiffror och med aktgifvande å de särskilda omständigheter, till hvilka, enligt hvad förut anförts, hänsyn synts böra tagas, hade i generalpoststyrelsens förslag förts till:

1:a klassen postkontoren i

Gefle	med	medeluppbörd	af	kr.	106,034
Helsingborg	„	„	„	„	131,943
Jönköping	„	„	„	„	97,627
Kristianstad	„	„	„	„	88,375
Norrköping	„	„	„	„	147,714
Sundsvall	„	„	„	„	113,362
Upsala	„	„	„	„	145,141
Örebro	„	„	„	„	102,803

2:a klassen postkontoren i

Borås	med	medeluppbörd	af	„	54,642
Eskilstuna	„	„	„	„	55,845
Falun	„	„	„	„	69,142
Halmstad	„	„	„	„	62,399
Kalmar	„	„	„	„	78,450
Karlskrona	„	„	„	„	71,970
Karlstad	„	„	„	„	63,062

Linköping	med	medeluppbörd	af	kr.	85,753
Lund	„	„	„	„	82,970
Uddevalla	„	„	„	„	56,237
Vesterås	„	„	„	„	56,510
Vexiö	„	„	„	„	65,815
Östersund	„	„	„	„	83,523

3:e klassen postkontoren i

Eslöf	med	medeluppbörd	af	„	31,202
Hernösand	„	„	„	„	54,641
Hudiksvall	„	„	„	„	48,847
Karlshamn	„	„	„	„	43,671
Katrineholm	„	„	„	„	31,211
Kristinehamn	„	„	„	„	35,348
Landskrona	„	„	„	„	50,315
Luleå	„	„	„	„	39,095
Nyköping	„	„	„	„	41,255
Nässjö	„	„	„	„	30,365
Sala	„	„	„	„	32,103
Sköfde	„	„	„	„	35,472
Söderhamn	„	„	„	„	33,915
Trelleborg	„	„	„	„	20,944
Venersborg	„	„	„	„	39,689
Vestervik	„	„	„	„	32,329
Visby	„	„	„	„	44,002
Ystad	„	„	„	„	53,131

4:e klassen postkontoren i

Alingsås	med	medeluppbörd	af	„	18,777
Arboga	»	„	„	„	23,474
Arvika	„	„	„	„	25,051
Bollnäs	„	„	„	„	27,194
Borlänge	(öppnadt den 1 april 1896)			„	19,067
Charlottenberg	med	medeluppbörd	af	„	11,807
Eksjö	„	„	„	„	25,472
Engelholm	„	„	„	„	19,343
Enköping	„	„	„	„	29,494
Falkenberg	„	„	„	„	20,007
Falköping	„	„	„	„	22,857

Filipstad	med	medeluppbörd	af	kr.	25,345
Finspong	,,	,,	,,	,,	22,992
Hallsberg	,,	,,	,,	,,	20,271
Haparanda	,,	,,	,,	,,	12,117
Hessleholm	,,	,,	,,	,,	18,559
Karlsborg	,,	,,	,,	,,	19,118
Kil	,,	,,	,,	,,	19,097
Klippan	,,	,,	,,	,,	22,049
Köping	,,	,,	,,	,,	28,437
Lidköping	,,	,,	,,	,,	26,087
Ljungby	,,	,,	,,	,,	17,807
Ljusdal	,,	,,	,,	,,	36,026
Lysekil	,,	,,	,,	,,	24,221
Mariestad	,,	,,	,,	,,	29,905
Mora	,,	,,	,,	,,	24,700
Motala	,,	,,	,,	,,	29,023
Norrtelje	,,	,,	,,	,,	23,889
Nyland	,,	,,	,,	,,	22,387
Oskarshamn	,,	,,	,,	,,	28,105
Ronneby	,,	,,	,,	,,	18,211
Skara	,,	,,	,,	,,	28,552
Skellefteå	,,	,,	,,	,,	19,009
Sollefteå	,,	,,	,,	,,	28,605
Storvik	(öppnadt den 1 april 1893)			,,	28,239
Strömstad	med	medeluppbörd	af	,,	18,842
Södertelje	,,	,,	,,	,,	25,336
Trollhättan	,,	,,	,,	,,	19,968
Umeå	,,	,,	,,	,,	31,251
Varberg	,,	,,	,,	,,	26,323
Vernamo	,,	,,	,,	,,	19,292
Örnsköldsvik	,,	,,	,,	,,	27,907

5:e klassen postkontoren i

Alfvesta	med	medeluppbörd	af	,,	13,992
Askersund	,,	,,	,,	,,	12,734
Bengtsfors	(öppnadt den 1 juni 1896)			,,	8,769
Boden	med	medeluppbörd	af	,,	12,382
Borgholm	,,	,,	,,	,,	11,268
Cimbrishamn	,,	,,	,,	,,	13,833
Degerfors	,,	,,	,,	,,	13,843

Elmhult	med	medeluppbörd	af	kr.	10,477
Gamleby	„	„	„	„	13,315
Gnesta	„	„	„	„	15,111
Hedemora	„	„	„	„	14,354
Herrljunga	„	„	„	„	16,109
Hjo	„	„	„	„	12,090
Hvetlanda	„	„	„	„	14,411
Höganäs	„	„	„	„	15,048
Hörby	„	„	„	„	9,775
Höör	„	„	„	„	10,018
Kopparberg	„	„	„	„	11,701
Kungsbacka	„	„	„	„	10,605
Laholm	„	„	„	„	11,894
Lindesberg	„	„	„	„	12,833
Ludvika	„	„	„	„	15,999
Marstrand	„	„	„	„	9,410
Mellerud	„	„	„	„	17,444
Mjölby	„	„	„	„	13,215
Moholm	„	„	„	„	10,620
Nederkalix	„	„	„	„	9,618
Nora	„	„	„	„	16,050
Norberg	„	„	„	„	13,275
Ousby	„	„	„	„	10,749
Piteå	„	„	„	„	16,513
Råda	„	„	„	„	10,187
Seffle	„	„	„	„	14,993
Skene	„	„	„	„	12,764
Smedjebacken	„	„	„	„	11,005
Strengnäs	„	„	„	„	15,807
Sunne	„	„	„	„	13,546
Svenljunga	„	„	„	„	11,698
Säfsjö	„	„	„	„	14,419
Söderköping	„	„	„	„	16,635
Sölvesborg	„	„	„	„	12,890
Tidaholm	(öppnadt den 1 augusti 1896)			„	12,140
Tomelilla	(öppnadt den 1 februari 1894)			„	16,045
Ulricehamn	med	medeluppbörd	af	„	16,947
Vadstena	„	„	„	„	10,843
Vara	„	„	„	„	13,619
Vimmerby	„	„	„	„	10,929

Vingåker	med	medeluppbörd	af	kr.	13,234
Vretstorp	„	„	„	„	10,467
Vännäs	„	„	„	„	11,889
Åmål	„	„	„	„	13,746
Ånge	„	„	„	„	14,513

6:e klassen postkontoren i

Avesta	med	medeluppbörd	af	„	9,557
Båstad	„	„	„	„	6,632
Dalarö	„	„	„	„	8,824
Frövi	„	„	„	„	6,809
Gellivare	(öppnadt den 1 april 1893)			„	8,589
Grenna	med	medeluppbörd	af	„	6,235
Grythyttehed	„	„	„	„	9,103
Kisa	„	„	„	„	7,888
Leksand	„	„	„	„	8,032
Lilla Edet	„	„	„	„	8,962
Ljusne	„	„	„	„	7,011
Lycksele	„	„	„	„	8,156
Malung	„	„	„	„	8,536
Mariefred	„	„	„	„	9,712
Målilla	„	„	„	„	6,563
Nordmaling	„	„	„	„	8,058
Oroust	„	„	„	„	9,053
Ragunda	„	„	„	„	8,804
Råneå	„	„	„	„	7,817
Skeninge	„	„	„	„	7,929
Staby	„	„	„	„	7,832
Stenstorp	„	„	„	„	8,068
Ström	„	„	„	„	7,102
Säter	„	„	„	„	6,401
Torsby	„	„	„	„	7,874
Valdemarsvik	„	„	„	„	7,698
Vaxholm	„	„	„	„	7,498
Årjeng	„	„	„	„	7,968
Åsele	„	„	„	„	7,752
Åtvidaberg	„	„	„	„	8,358
Ödeshög	„	„	„	„	6,984
Östhammar	„	„	„	„	6,786

7:de klassen postkontoren i

Backe	med	medeluppbörd	af	kr.	5,479
Gislaved	„	„	„	„	4,412
Gysinge	„	„	„	„	3,618
Hedeviken	„	„	„	„	4,697
Hemse	„	„	„	„	5,691
Kungelf	„	„	„	„	4,861
Malmköping	„	„	„	„	5,406
Mönsterås	„	„	„	„	5,877
Nås	„	„	„	„	5,419
Ockelbo	(öppnadt den 1 oktober 1898)			„	— —
Onsala	med	medeluppbörd	af	„	3,667
Stora Rör	„	„	„	„	861
Säfsjöström	„	„	„	„	4,793
Torshälla	„	„	„	„	5,311
Trosa	„	„	„	„	5,577
Ånäset	„	„	„	„	5,452
Ås	„	„	„	„	5,453
Öfvertorneå	„	„	„	„	3,640
Öregrund	„	„	„	„	4,733

samt ej öppnade fyra postkontor.

Generalpoststyrelsen hade vidare anfört, hurusom af de angifna medeluppbördssiffrorna framginge, att inom alla de fem första klasserna funnes vissa postkontor, för hvilka siffran icke uppginge till den, som skulle för klassen betingas. Då emellertid postkontoren i fråga det oaktadt upptagits inom högre klass än dit de enbart enligt normalsiffrorna bort höra, berodde detta på följande af styrelsen angifna särskilda omständigheter.

Inom *1:a klassen* hade sålunda uppförts jemväl postkontoren i Jönköping och Kristianstad, det förra enär postkontorets egen uppbörd för år 1897, tillhopa med $^1/_3$ af medeltalet af dess underlydande poststationers uppbörd för år under senaste femårsperiod, uppgått till 101,729 kronor och det senare kontoret, emedan en liknande kalkyl öfver uppbörden der gåfve en slutsumma af 96,932 kronor samt postkontoret tillika hade stor transiterande post, som icke inverkade på uppbörden.

Vidare hade inom *2:a klassen* postkontoren i Borås, Eskilstuna, Uddevalla och Vesterås uppförts, emedan deras egen uppbörd för år 1897, tillhopa med nyssnämnda anpart af underlydande stationers årsuppbörd för femårsperioden, uppgått till resp. 65,469 kronor, 61,616 kronor, 60,501

kronor, 60,108 kronor, samt rörelsen jemväl å dessa kontor visade jemn stegring; hvarförutom vid postkontoret i Uddevalla handlades en mycket besvärlig transitpost och så väl der som vid postkontoret i Vesterås postsparbanksrörelsen vore större än vid postkontor i allmänhet.

Inom *3:e klassen* hade upptagits postkontoren i Söderhamn och Vestervik, vid hvilka postkontor, enligt nyssnämnda beräkningsgrund, uppbörden numera stigit till resp. 36,091 kronor och 35,898 kronor, hvartill komme en afsevärd postsparbanksrörelse; och med hänsyn dertill att, med ledning af nyssnämnda beräkningssätt, uppbörden vid postkontoren i Eslöf, Katrineholm, Nässjö, Sala och Trelleborg numera kunde anses uppgå till resp. 34,268 kronor, 33,443 kronor, 33,222 kronor, 34,291 kronor och 26,295 kronor, hade jemväl dessa postkontor ansetts böra tillhöra denna klass, hvarvid styrelsen tillika meddelat, att samtliga dessa kontor med undantag af Sala hade en betydande transitrörelse, hvilken tillförde hvart och ett af kontoren minst lika mycket arbete, som en utfyllning i uppbördsbeloppet skulle förorsaka, att Trelleborg vore gränspostkontor samt att postkontoret i Sala hade en betydande postsparbanksrörelse.

Af de i *4:e klassen* upptagna postkontor med angifven lägre medeluppbörd än 20,000 kronor kunde, enligt förut angifna beräkning, följande postkontors uppbörd numera, efter jemn stegring, antagas uppgå:

poskontorets	i Alingsås	uppbörd	till	kr.	19,822
„	„ Charlottenberg	uppbörd	till	„	11,997
„	„ Engelholm	„	„	„	20,754
„	„ Haparanda	„	„	„	13,669
„	„ Hessleholm	„	„	„	19,788
„	„ Karlsborg	„	„	„	19,470
„	„ Kil	„	„	„	20,189
„	„ Ljungby	„	„	„	19,188
„	„ Ronneby	„	„	„	18,425
„	„ Skellefteå	„	„	„	20,452
„	„ Strömstad	„	„	„	19,830
„	„ Trollhättan	„	„	„	22,769
„	„ Vernamo	„	„	„	21,347

För dem af de sålunda uppräknade postkontoren, hvilka, enligt den särskilda beräkningen, icke redan fullt eller, såsom fallet vore med postkontoret i Alingsås, helt nära nått uppbördssiffran 20,000 kronor, hade såsom skäl för placeringen i 4:e klassen förelegat, dels att postkontoren i Charlottenberg och Haparanda såsom gränspostanstalter hade en betydlig utvexling af post med grannländerna, dels att vid postkontoret i Hessle-

holm behandlades en afsevärd mängd af transiterande poster, dels att vid postkontoren i Karlsborg och Ljungby postsparbanksrörelsen öfverstege den vid postkontoren normala, dels ock rörande postkontoren i Ronneby och Strömstad att afseende ansetts böra fästas vid dessa kontors belägenhet å besökta badorter, hvartill för postkontoret i Strömstad komme, att dess postsparbanksrörelse vore större än vid postkontoren i allmänhet. Postkontoret i Borlänge, hvilket öppnats den 1 april 1896 och för hvilket, likasom för de öfriga förut anmärkta kontor, som öppnats under senaste femårsperiod, någon fullständig femårsstatistik icke kunnat uppgöras, hade upptagits i denna klass, emedan uppbörden redan uppgått till 19,067 kronor, och kontoret hade en postsparbanksrörelse, som vore betydligt större än den vid postkontor vanligen förekommande.

I *5:e klassen* hade, ehuru med lägre medeluppbörd än 10,000 kronor, upptagits postkontoren i Bengtsfors, Hörby, Marstrand och Nederkalix, hvilkas nuvarande uppbörd ansetts kunna beräknas till resp. 9,562 kronor, 9,991 kronor, 9,595 kronor och 11,505 kronor, dervid, utom den stegring, som sålunda skett i uppbörden vid dessa kontor, såsom skäl gält, att postkontoret i Bengtsfors hade en betydande postsparbanksrörelse och att postkontoret i Marstrand vore beläget å en mycket besökt badort.

Generalpoststyrelsen hade tillika framhållit, att den af styrelsen sålunda föreslagna, hufvudsakligast på uppbördsbeloppet grundade klassindelning af postkontoren rättvisligen borde, om den godkändes, framdeles tid efter annan i behörig ordning medföra partiella förflyttningar af postkontor från en klass till annan, allt efter som ändrade uppbördsbelopp eller andra giltiga omständigheter dertill kunde föranleda.

Uppbördsprovisionens fixering.

Sedan generalpoststyrelsen i skrifvelse den 24 oktober 1893 framhållit önskvärdheten deraf, att, såsom en förberedande åtgärd till uppbördsprovisionens fixering och omsättning till fast aflöning, vid derefter skeende tjenstetillsättningar inom postverkets lokalförvaltning förbehåll gjordes om tjensteinnehafvarens skyldighet att underkasta sig dylik omsättning, hade Kongl. Maj:t genom beslut den 17 november 1893 förklarat, att, vid derefter skeende tillsättningar af tjenster inom postverkets lokalförvaltning, i de konstitutorial, som å tjensterna utfärdades, förbehåll skulle intagas, att tjensteinnehafvaren vore underkastad den reglering af aflöningsförmåner, som kunde komma att ega rum i sammanhang med bestämmelser om upphörande af den nu utgående uppbördsprovision.

Deraf ansåge generalpoststyrelsen ostridigt framgå, att de tjenstemän inom postverkets lokalförvaltning, hvilka å tjensten erhållit fullmagt eller konstitutorial, innan nämnda förklarande gifvits, och för hvilka sålunda detta förbehåll icke blifvit gjordt, icke vore skyldige att underkasta sig

sådan reglering, som i sistberörda kongl. bref afsåges. Vid sådant förhållande och då erfarenheten ådagalagt, att posttjenstemännens inkomst af uppbördsprovision i regel år för år stege, låge det i sakens natur, att regleringens faktiska genomförande blefve väsentligt beroende af hvilka aflöningsförmåner bjödes tjenstemännen i utbyte mot utsigten till årlig stegring i inkomster. Dervid borde visserligen icke lemnas ur sigte, att uppbördsprovisionen så till vida vore en något osäker inkomstkälla, som dess årliga stegring kunde varda något ojemn derigenom, att provisionen genom öfverflyttning af någon eller några poststationer från ett postkontor till ett annat kunde komma att vid något postkontor nedgå och i motsvarande mån ökas vid ett annat, eller derigenom att vid postkontoret placerades flera ordinarie biträdande tjenstemän än förut, hvartill komme, att denna aflöningsförmån såsom tillhörande de extra inkomsterna skulle vid tjenstledighet för sjukdom eller annan anledning afträdas till vikarien. Uppbördsprovisionen hade således icke fullt samma värde som ett på förhand fixeradt lika belopp, fördeladt i lön och tjenstgöringspenningar, enär den på lönen lagda delen kunde vid kortare tjenstledighet få behållas och dessutom vid afskedstagandet enligt gällande principer bidraga till höjning af pensionsbeloppet. Af dessa orsaker vore det, enligt generalpoststyrelsens förmenande, rättvist, att vid uppbördsprovisionens omsättning till lön och tjenstgöringspenningar det belopp, som lemnades i stället för uppbördsprovisionen, blefve något lägre än det belopp, hvartill provisionen, om den fått fortfara, skulle hafva uppgått. Men om medelbeloppet af provisionen för en redan förfluten period toges till utgångspunkt för bedömande af frågan, med hvilket belopp i fast aflöning provisionen borde ersättas, kunde det icke anses, att tjenstemannen af uppbördsprovisionens fixering hemtat någon oberättigad förmån; och då från och med 1893 års början samtliga dittills under jernvägspostinspektionerna lydande poststationer förlagts under de fullständiga fasta postanstalterna och uppdelats på dem, hade generalpoststyrelsen deraf hemtat anledning att vid den nya utredning, som egt rum i fråga om uppbördsprovisionens omsättning, undersöka, till huru stora belopp uppbördsprovisionen för de särskilda tjenstemännen uppgått under femårsperioden 1893—1897. Dervid hade från provisionsbeloppen afdragits beloppen ej mindre af den provision, som enligt gällande bestämmelser kommit föreståndare för poststationer och ångbåtspostexpeditioner till del, än äfven af den rabatt, som utgått till frimärkesförsäljare samt köpare af frankotecken i större partier.

Beträffande uppbörds- och frimärkesprovisionen vore, på sätt generalpoststyrelsen erinrat, alltsedan år 1877 i de af Kongl. Maj:t fastställda utgiftsstater för postverket bestämdt, att provisionen skulle utgå med:

10 procent af uppbörd, som ej för år öfverstege 3,000 kronor,

6 procent af den del af uppbörden, som öfversköte 3,000, men ej 15,000 kronor, och

3 procent af den del af uppbörden, som öfverstege 15,000 kronor.

Tillika hade genom kongl. brefvet den 23 mars 1877 rörande provisionens fördelning förklarats, *att* den provision, som belöpte för så väl kontant redovisade postafgifter som försålda frimärken, skulle från och med 1877 års ingång vid de postkontor och de postexpeditioner, der mera än en tjensteman med lön å stat funnes anställd, äfvensom vid postinspektionskontoren, hvad beträffade den derstädes tjenstgörande personal med lön eller arfvode å stat, i allmänhet fördelas sålunda, att en fjerdedel deraf tillkomme kontorschefen ensam samt återstående tre fjerdedelar denne och vederbörande å stat uppförda biträdande tjenstemän gemensamt i mån af beloppet af dem hvardera tillkommande ordinarie lön eller arfvode; *att* — hvad särskildt anginge den uppbörds- och frimärkesprovision, som belöpte för Stockholms postkontors tidnings-, paket- och brefbärareexpeditioner samt dervarande filialpostkontor å Normalm, Södermalm, Ladugårdslandet och Kungsholmen — vid bestämmandet af de vederbörande afdelningsföreståndare och kontorschefer tillkommande andelar skulle iakttagas, att af den fjerdedel utaf den för dessa afdelningar belöpande provision, som från delningen mellan samtlige kontorstjenstemännen undantoges, tre fjerdedelar, eller af provisionsbeloppet i dess helhet tre sextondedelar, tilldelades vederbörande afdelningsföreståndare och återstående en fjerdedel, eller af hela provisionsbeloppet en sextondedel, tillfölle kontorschefen, med iakttagande derjemte, hvad filialpostkontoren anginge, att, der icke någon af de vid dylika kontor anstälde tjenstemän vore å stat uppförd, samtliga desse tjenstemän skulle af provisionen njuta enahanda andel, som om befattningarna vore å stat uppförda; *samt att* i öfverensstämmelse härmed äfven borde förfaras med den provision, som belöpte för Göteborgs postkontors paket- och brefbärareexpeditioner.

De i detta kongl. bref omnämnda postexpeditioner vore numera postkontor af 5:e och 6:e klasserna, och med de i samma kongl. bref afsedda postinspektionskontoren afsåges jernvägspostinspektionskontoren, hvilka indragits med 1893 års ingång.

I fråga om uppbördsprovisionens fördelning vid de efter år 1877 tillkomna filialer i Stockholm och Göteborg hade, enligt hvad t. f. departementschefen vidare meddelat, med stöd jemväl af hvad genom kongl. bref den 27 mars 1885 blifvit stadgadt rörande ett filialpostkontor i Göteborg, tillämpats enahanda bestämmelser som de nu omförmälda, dock från och med år 1897 beträffande Stockholms postkontor med den ändring,

som föranledts deraf, att genom kongl. brefvet den 4 december 1896 angående reglerande af de med postdirektörsbefattningen i Stockholm förenade löneförmåner förordnats, bland annat, att af den fjerdedel utaf den för Stockholms postkontors afdelningar och filialkontor belöpande uppbörds- och frimärkesprovision, som, enligt kongl. brefvet den 23 mars 1877, undantagits från delningen mellan samtlige kontorstjenstemännen, tre fjerdedelar eller af provisionsbeloppet i dess helhet tre sextondedelar skulle delas lika mellan samtliga afdelningars och filialkontors föreståndare samt återstående fjerdedel eller af hela provisionsbeloppet en sextondedel delas lika mellan postdirektören och den såsom förvaltare af kassa- och frimärkesförråden vid postkontoret tjenstgörande kontrollör.

I sammanhang härmed hade generalpoststyrelsen erinrat, att den frimärkesprovision, som utginge till poststationerna, enligt kongl. brefvet den 6 juni 1873 utgjorde 2 procent; att i allmänhet föreståndare för sådana poststationer, som icke vore belägna vid jernväg, äfvensom en del föreståndare för ångbåtspostexpeditioner vore genom kontrakt tillförsäkrade, jemte ett årsarfvode, de extra inkomster, som kunde vara med befattningen förenade; att de för den skull icke kunde fråntagas denna provision, med mindre än att kontrakten uppsades och nya kontrakt afslötes, dervid, i fråga om bestämmande af arfvodesbeloppet, hänsyn måste tagas till storleken af den provision, som utgått; att generalpoststyrelsen emellertid ansåge sig icke böra för det närvarande förorda sådan åtgärd, hvilken sannolikt skulle framkalla ökade kostnader för postverket; att jemväl jernvägspoststationernas föreståndare, fastän icke anstälda på kontrakt, syntes, om uppbördsprovisionen dem fråntoges, vara berättigade till godtgörelse härför; att den till frimärkesförsäljare samt köpare af större partier frankotecken från anslaget till uppbörds- och frimärkesprovision utgående rabatt vore genom kongl. brefven den 30 maj 1884 och den 21 december 1888 bestämd att utgå med en procent vid köp på en gång af minst 3 ark frimärken, hvart ark innehållande 100 märken, äfvensom vid köp af minst 100 brefkort eller 100 frankokuvert eller 100 kortbref; samt att, om det än kunde ifrågasättas, huruvida med denna rabatt ernåddes hvad som varit med densamma åsyftadt, styrelsen likväl trott det böra anstå med upphäfvandet af denna rabattförmån, till dess allmänheten hunnit, mera än hittills varit fallet, antaga det utrikes gängse bruket att sjelf förse sina postförsändelser med inköpta frankotecken.

Om således frågan rörande uppbörds- och frimärkesprovisionens fixering för det närvarande inskränktes till att omfatta tjenstemännen inom postverkets lokalförvaltning, ville generalpoststyrelsen angifva de särskilda fasta

aflöningsbelopp, hvilka af styrelsen ansetts böra för desse tjenstemän ifrågakomma.

Beträffande då först aflöningen för postdirektörerna, åtnjöte för närvarande postdirektören i Stockholm en fast aflöning af 4,000 kronor äfvensom uppbördsprovision, hvilken i medeltal för år under femårsperioden 1893—1897 uppgått till 3,575 kronor 87 öre, hvadan alltså hans sammanlagda årliga aflöning af postmedel under berörda period kunde beräknas till i genomsnitt inemot 7,600 kronor. Postdirektören i Göteborg, hvilkens uppbördsprovision under ifrågavarande period utgjort i medeltal 4,652 kronor 53 öre, kunde således, med en fast aflöning af 4,000 kronor, anses af postmedel uppbära något öfver 8,600 kronor årligen. Med hänsyn härtill och för vinnande af likhet i de fasta aflöningsbeloppen för dessa båda postdirektörer, hvilka vore chefer för de två största postkontoren i riket och båda hade under sig flera filialkontor och stor personal, hade styrelsen ansett deras fasta aflöning böra bestämmas till 7,000 kronor, deraf 4,400 kronor skulle utgöra lön och 2,600 kronor tjenstgöringspenningar, med rätt för dem tillika att, under vilkor af väl vitsordad tjenstgöring, komma i åtnjutande af ett första årstillägg å 400 kronor efter 5 år och ett andra ålderstillägg å samma belopp efter 10 år. Om, såsom för närvarande vore föreskrifvet, af ålderstilläggen för tjenstemän, tillhörande postverkets lokalstat, 75 procent beräknades såsom lön och 25 procent såsom tjenstgöringspenningar, skulle, med den nu föreslagna aflöningen för de båda postdirektörerna i Stockholm och Göteborg, desse vid uppnådd pensionsålder, om de intjenat båda ålderstilläggen, komma i åtnjutande af enahanda pensionsbelopp, som byråchef efter erhållet ålderstillägg egde vid afsked med pension uppbära, något, som redan i ett par särskilda fall blifvit, på framställning af Kongl. Maj:t, medgifvet af Riksdagen. Genom en sådan reglering som den nu föreslagna skulle visserligen postdirektören i Göteborg förlora i årlig inkomst minst 850 kronor; men om regleringen genomfördes, hade det också varit generalpoststyrelsens afsigt att söka såsom biträde åt honom få anställd en kontrollör såsom kassör och frimärkesförvaltare i öfverensstämmelse med hvad som redan år 1886 genomförts vid postkontoret i Stockholm. Genom en sådan anordning skulle postdirektörens deltagande i detaljarbetet med uppbörden och räkenskaperna kunna upphöra och derigenom tillfälle beredas honom att å kontoret intaga en mera ledande och öfvervakande ställning.

Postdirektören i Malmö uppbure af postmedel förutom sin fasta aflöning, 4,000 kronor, uppbördsprovision, som under förenämnda femårsperiod i medeltal för år belöpt sig till 2,907 kronor, hvadan hans sammanlagda inkomst af postmedel kunde upptagas till något öfver

6,900 kronor. Generalpoststyrelsen hade ansett sig böra för honom föreslå en aflöning å 6,000 kronor, deraf 4,000 kronor i lön och 2,000 kronor i tjenstgöringspenningar, med två ålderstillägg å 400 kronor hvartdera under enahanda vilkor som de, hvilka nyss nämnts beträffande postdirektörerna i Stockholm och Göteborg. Genom fastställande af denna aflöning skulle postdirektören i Malmö erhålla mindre inkomster än för närvarande, men jemväl vid postkontoret i Malmö skulle enligt generalpoststyrelsens åsigt, om regleringen genomfördes, komma att såsom biträde åt postdirektören anställas en kontrollör i egenskap af kassör och frimärkesförvaltare.

För postförvaltarne i den föreslagna 1:a klassen, hvilka tillhörde den nuvarande 2:a klassen, utgjorde den fasta aflöningen, med inberäknande af ett ålderstillägg å 400 kronor, för närvarande 4,000 kronor. Med förmälan, att medeluppbördsprovisionen för förvaltarne vid de till 1:a klassen föreslagna postkontor under femårsperioden 1893—1897 uppgått till 2,003 kronor, hade generalpoststyrelsen föreslagit för postförvaltarne i denna klass en aflöning af 5,200 kronor, deraf 3,600 kronor i lön och 1,600 kronor i tjenstgöringspenningar, jemte två ålderstillägg å 400 kronor hvartdera. Postförvaltarne i 2:a klassen, hvilkas fasta aflöning med ålderstillägg, enligt hvad nyss uppgifvits, uppginge till 4,000 kronor, hade, med hänsyn dertill att medeluppbördsprovisionen vid de till denna klass nu föreslagna kontor under förenämnda femårsperioden utgjort i jemnt krontal för år 1,527 kronor, af generalpoststyrelsen upptagits till 4,700 kronor jemte två ålderstillägg å 400 kronor hvartdera. Af dessa 4,700 kronor vore 3,300 kronor beräknade att utgöra lön och 1,400 kronor tjenstgöringspenningar.

För postförvaltarne i den nuvarande 3:e klassen uppginge den fasta aflöningen med ålderstillägg till 3,400 kronor, under det att medelprovisionen under femårsperioden för de till denna klass föreslagna utgjort i krontal 1,196 kronor. Aflöningen för föreståndarne i denna klass hade för den skull af styrelsen ansetts böra bestämmas till 3,800 kronor, deraf 2,850 kronor i lön och 950 kronor i tjenstgöringspenningar, med två ålderstillägg å 400 kronor hvartdera.

Postförvaltarne i 4:e klassen åtnjöte i fast aflöning med två ålderstillägg 3,200 kronor. Medeluppbördsprovisionen hade för de till denna klass föreslagna under femårsperioden uppgått till omkring 1,031 kronor. Generalpoststyrelsen hade derför föreslagit för föreståndarne i denna klass en aflöning af 3,400 kronor, deraf 2,550 kronor i lön och 850 kronor i tjenstgöringspenningar, samt två ålderstillägg å hvartdera 400 kronor.

För postförvaltarne i 5:e klassen utgjorde, med inberäknande af två

ålderstillägg å 400 kronor hvartdera, den fasta aflöningen 2,800 kronor, och de till denna klass föreslagna hade under förutnämnda femårsperiod uppburit i medelprovision för år ett belopp, i jemnt krontal beräknadt, af 910 kronor. Aflöningen hade med hänsyn till dessa belopp föreslagits till 2,175 kronor i lön och 725 kronor i tjenstgöringspenningar, eller tillhopa 2,900 kronor, samt två ålderstillägg å hvartdera 400 kronor.

Postförvaltarne i 6:e klassen hade i fast aflöning med två ålderstillägg 2,600 kronor. För de till denna klass föreslagna hade medelprovisionsbeloppet utgjort i jemnt krontal 673 kronor. Aflöningen hade derför af generalpoststyrelsen satts för desse postförvaltare till 2,500 kronor, hvaraf 1,875 kronor i lön och 625 kronor i tjenstgöringspenningar, samt två ålderstillägg å hvartdera 400 kronor.

Beträffande slutligen postförvaltarne i den föreslagna 7:e klassen, hvilka nu samtliga tillhörde 6:e klassen, utgjorde, såsom förut nämnts, den fasta aflöningen för dem 2,600 kronor. Medeltalet af uppbördsprovisionen hade för dem under femårsperioden utgjort i rundt krontal 455 kronor; och hade för den skull generalpoststyrelsen ansett deras aflöning ej böra föreslås lägre än 2,300 kronor, deraf 1,725 kronor skulle utgöra lön och 575 kronor tjenstgöringspenningar, hvarjemte äfven dessa skulle åtnjuta två ålderstillägg å 400 kronor hvartdera.

Generalpoststyrelsen hade vidare erinrat, att de till en del af posttjenstemannapersonalen utgående sportler i afgift för lösväskor och räkningshållning med korrespondenter m. m., hvilka sportler i de flesta fall uppginge till ringa belopp, icke berördes af detta regleringsförslag, enär dessa sportler icke utginge af postmedel.

Med anledning af nu omförmälda löneförslag för postförvaltare hade generalpoststyrelsen ansett sig böra framhålla, hurusom, då enligt berörda förslag de under distriktsförvaltningarna lydande postförvaltarne af 1:a klassen skulle i fast aflöning med ålderstillägg ega uppbära 6,000 kronor, det icke syntes vara lämpligt, att den deras förmän, postinspektörerna, i stat tillförsäkrade aflöning sattes lägre än 6,000 kronor. Efter det distriktsförvaltningarna börjat sin verksamhet, hade också genom det stora uppsving, poströrelsen tagit, och de utsträckta postförbindelserna postinspektörnas ledande och öfvervakade arbete så ökats, att detsamma väl betingade någon ökning i aflöning; och generalpoststyrelsen hade för den skull föreslagit för postinspektörerna en aflöningsförhöjning af 500 kronor, hvarigenom deras årliga aflöning skulle i staten upptagas till 6,000 kronor, deraf, med bibehållande af nuvarande proportionen, 4,500 kronor vore att betrakta såsom arfvode och 1,500 kronor såsom tjenstgöringspenningar.

Hvad beträffade den af generalpoststyrelsen ifrågasatta förändring af nu gällande klassindelning af postkontoren, låge, enligt t. f. departementschefens åsigt, behofvet af en sådan förändring i öppen dag. Under den tidrymd af mer än 25 år, som förflutit, sedan senaste klassindelning af postanstalterna egt rum, hade de förhållanden, som för en dylik klassindelning borde vara bestämmande, väsentligen förändrats, och det hade varit med afseende hufvudsakligen å dessa förändrade förhållanden, generalpoststyrelsen nu uppgjort sitt förslag i ämnet, dervid såsom hufvudgrund bibehållits den vid de särskilda postanstalterna förekommande uppbörden. Mot detta förslag, i hvilket t. f. departementschefen i likhet med generalpoststyrelsen ansåge postkontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö ej böra ingå, hade t. f. departementschefen icke heller funnit anledning till anmärkning. *T. f. departementschefens yttrande.*

Hvad generalpoststyrelsen föreslagit i fråga om fixeringen af uppbörds- och frimärkesprovisionen och densammas omsättning till fast aflöning ansåge t. f. departementschefen sig desto hellre böra tillstyrka, som derigenom komme att för tjenstemännen inom postverkets lokalförvaltning tillämpas samma princip, som vid löneregleringar i senare tider gjorts gällande, eller att aflöningen i största möjliga utsträckning borde göras fast och noga bestämd. De af generalpoststyrelsen föreslagna aflöningsbeloppen för postdirektörer och postförvaltare föranledde icke heller någon erinran från t. f. departementschefens sida, liksom han äfven funne den af styrelsen föreslagna ökningen af postinspektörernas arfvoden vara af omständigheterna påkallad.

Den biträdande ordinarie tjenstemannapersonalen å postanstalterna utgjordes, enligt hvad t. f. departementschefen ytterligare till statsrådsprotokollet anfört, af kontrollörer och postexpeditörer. *Kontrollörerna.*

Kontrollörerna vore delade i tre lönegrader, hvilka åtnjöte i fast aflöning: första graden 4,000 kronor, andra graden 3,400 kronor och tredje graden 2,800 kronor, ett ålderstillägg å 400 kronor, efter 10 års väl vitsordad tjenstgöring, i hvarje fall inberäknadt. Medeltalet af den dem tillkommande uppbördsprovision hade, enligt hvad generalpoststyrelsen upplyst, under femårsperioden 1893—1897 — då härvid icke medräknades hvarken de kontrollörer, som vore anstälda å postinspektionerna och enligt kongl. brefvet den 3 juni 1892 åtnjöte i stället för provision en årlig ersättning af 600 kronor, eller den kontrollör af 3:e lönegraden, hvilken tjenstgjorde såsom kassör och frimärkesförvaltare vid Stockholms postkontor och för hvilken, såsom förut antydts, särskilda bestämmelser i fråga om provisionsförmåner gälde — uppgått för kontrollörerna af 1:a lönegraden till 868 kronor, för kontrollörerna af 2:a lönegraden till 763 kro-

nor och för kontrollörerna af 3:e lönegraden till 681 kronor, allt i runda krontal beräknadt. För omsättning af dessa provisionsbelopp i lön och tjenstgöringspenningar borde således aflöningen bestämmas för kontrollörerna af 1:a lönegraden till 4,900 kronor, för kontrollörerna af 2:a lönegraden till 4,200 kronor och för kontrollörerna af 3:e lönegraden till 3,500 kronor, eller — om hänsyn toges dertill, att provisionsbeloppet i genomsnitt för alla kontrollörer, med ofvanberörda undantag, uppgått till 758 kronor — för kontrollörerna af 1:a lönegraden till 4,800 kronor, för kontrollörerna af 2:a lönegraden till nyssnämnda belopp 4,200 kronor samt för kontrollörerna af 3:e lönegraden till 3,600 kronor. Emellertid syntes det generalpoststyrelsen, att följande särskilda omständigheter borde beträffande kontrollörerna i 1:a och 3:e lönegraden tagas i betraktande vid bestämmande af den aflöning, som skulle för framtiden tillkomma dem.

Till följd af de bestämmelser, som, för åstadkommande af en rättvisare fördelning af provisionsbeloppen vid Stockholms postkontor, meddelats genom ofvanberörda kongl. bref den 4 december 1896 angående reglerande af de med postdirektörsbefattningen Stockholm förenade löneförmåner, hade de sju kontrollörer af 1:a lönegraden, hvilka i Stockholm vore föreståndare för vissa postkontorsafdelningar, från och med år 1897 erhållit så mycket större andel i provisionen, att det dem tillfallande provisionsbelopp för året utgjort 1,398 kronor 24 öre eller i rundt tal 1,400 kronor. Derigenom hade deras årsaflöning, som, inberäknadt ålderstillägg, år 1896 utgjort i medeltal 4,700 kronor, för år 1897 stigit till 5,400 kronor och kunde beräknas komma att såväl för år 1898 som framgent, om aflöningsbestämmelserna blefve oförändrade, uppgå till minst sistnämnda belopp. En så nyligen skedd reglering syntes generalpoststyrelsen icke böra nu lemnas alldeles å sido. Också hade desse kontrollörer och afdelningsföreståndare i en den 22 oktober 1898 till generalpoststyrelsen inkommen skrift framhållit denna omständighet, omfånget af det dem åliggande arbetet och det dermed förenade ansvaret samt hemstält att varda vid den nu ifrågavarande regleringen föreslagna till aflöningsförmåner, som icke i något fall måtte sättas lägre än till 5,500 kronor, äfvensom att i fråga om titel och fullmagt likställas med postmästare af 2:a klassen. Af denna framställning hade generalpoststyrelsen ansett sig nu i detta sammanhang allenast böra upptaga den del, som afsåge aflöningen. Finge det i fråga om densamma fästas afseende vid allenast förhållandena under år 1897 eller år 1898, skulle det otvifvelaktigt ligga närmast till hands att för kontrollörerna af 1:a lönegraden, hvilka för närvarande vore i fråga om lön, tjenstgöringspenningar och ålderstillägg jemn-

stälde med postmästarne af 2:a klassen, föreslå enahanda aflöning som för de nu i 2:a klassen bibehållna postförvaltarne. Derigenom skulle högsta aflöningen för dessa kontrollörer komma att uppgå till 5,500 kronor. Men då vid beräkningen af aflöning för postförvaltarne i de olika klasserna för fixering af uppbördsprovisionen tagits hänsyn icke till sista årets provisionsbelopp, utan till medeltalet af provisionen för de fem senaste åren, syntes ock böra så ske vid beräkningen af den aflöning, som borde tillkomma kontrollörerna. Dervid hade dock, enär af de enligt stat i 1:a lönegraden befintliga åtta kontrollörerna alla utom en vore placerade i Stockholm och kommit i åtnjutande, genom den nyligen skedda regleringen, af förbättrade aflöningsvilkor, generalpoststyrelsen ansett sig kunna i förslaget till ny reglering gå beträffande aflöningsbeloppet något utöfver det, hvartill allenast den nuvarande fasta aflöningen samt medelsiffran af uppbördsprovisionsbeloppet för den femårsperiod, i hvilken fyra år af fem låge för senaste regleringen, skulle föranleda. Generalpoststyrelsen hade nemligen föreslagit, att högsta aflöningen för kontrollörer i 1:a lönegraden måtte upptagas till 5,000 kronor.

Beträffande kontrollörerna i 3:e lönegraden hade det synts generalpoststyrelsen vara af vigt, att jemväl desse likställdes i aflöning med postförvaltare i viss klass, på det att icke aflöningsklasserna inom lokalstaten måtte blifva alltför talrika, och hade af sådan anledning kontrollörerna i 3:e lönegraden likstälts i aflöning med postförvaltarne af 5:e klassen, hvarigenom sistnämnde kontrollörers högsta aflöning skulle komma att utgöra 3,700 kronor.

Angående antalet af kontrollörer i hvarje lönegrad hade — sedan generalpoststyrelsen i skrifvelse till Kongl. Maj:t erinrat, att sju kontrollörsbefattningar af 1:a lönegraden innehades af föreståndare för afdelningar inom Stockholms postkontor, men att äfven vid postkontoren i Göteborg och Malmö funnes anställda kontrollörer, hvilka vore föreståndare för afdelningar vid dessa kontor och som i fråga om sina innehafvande befattningars ansvarsfullhet och omfattning måste anses med afdelningsföreståndare i Stockholm temligen jemnställda — genom kongl. brefvet den 25 maj 1894, med uppoffrande af förmånen att vid en del postkontor af 2:a klassen hafva såsom kontorsföreståndarens närmaste man anställd en tjensteman med kontrollörsgrad, generalpoststyrelsen bemyndigats att, i mån af afgång, indraga 8 kontrollörsbefattningar af 3:e lönegraden samt i deras ställe inrätta en ny kontrollörstjenst af 2:a lönegraden och 8 nya postexpeditörstjenster, deraf 5 af 1:a lönegraden och 3 af 2:a lönegraden, samt uppflytta 2 kontrollörsbefattningar från 3:e till 1:a lönegraden.

Med tillämpning af berörda kongl. bref hade sedermera kontrollörernas

antal ändrats: i 1:a lönegraden från 7 till 8 samt i 3:e lönegraden från 15 till 12, hvarjemte i sammanhang dermed tillkommit 2 postexpeditörsbefattningar.

Den fixering af uppbördsprovisionen, som nu vore i fråga, gåfve emellertid generalpoststyrelsen anledning hemställa, att den vidare tillämpningen af berörda bestämmelser i kongl. brefvet den 25 maj 1894 måtte få upphöra. Orsakerna till denna hemställan vore följande. Såsom redan vore antydt, hade vid beräkning af kontrollörernas uppbördsprovision icke medräknats provisionen för den kontrollör af 3:e lönegraden, hvilken tjenstgjorde såsom kassör och frimärkesförvaltare vid Stockholms postkontor. För honom gälde nemligen i fråga om andel i uppbördsprovision särskilda bestämmelser, genom hvilka hans provisionsandel kommit att utgöra vida högre belopp än för kontrollörer i allmänhet. Sålunda hade provisionen för honom uppgått i jemna krontal år 1893 till 4,060 kronor, år 1894 till 4,264 kronor, år 1895 till 4,338 kronor, år 1896 till 4,511 kronor och år 1897 till 1,984 kronor, eller i medeltal för år under denna femårsperiod till 3,851 kronor. Hans fasta aflöning för år hade, med inberäknadt ålderstillägg, utgjort 2,800 kronor. Vid omsättning till fast aflöning af den honom tillkommande uppbördsprovision kunde han för den skulle icke bibehållas i sin nuvarande lönegrad, utan måste, för att minskningen i inkomst icke måtte blifva alltför känbar, uppflyttas till 1:a lönegraden, dit också hans göromåls beskaffenhet och ansvar med rätta hänförde honom och dit han, enligt generalpoststyrelsens förmenande, redan från första början skulle hafva placerats, om icke just uppbördsprovisionens storlek ansetts kunna fylla hvad som brustit i fast aflöning. Af denna anledning behöfde antalet kontrollörer af 1:a lönegraden höjas från 8 till 9.

En annan orsak att öka kontrollörernas antal, utan afvaktan på möjlighet att indraga någon kontrollörsbefattning af 3:e lönegraden, förefunnes deri, att, såsom förut framhållits, postdirektörerna jemväl i Göteborg och Malmö borde tilldelas särskilda kassörer och frimärkesförvaltare för att sjelfva få bättre tillfälle än för närvarande att leda och öfvervaka arbetet å de stora kontoren med deras afdelningar. Det vore nemligen uppenbart, att postdirektörerna derigenom skulle gagna det hela bättre, än om en väsentlig del af deras tid och intresse upptoges med uppgörande af räkenskaper, uppbärande eller utbetalning af penningar samt utlemnande af frankotecken till underlydande. Dessa göromål, från hvilka postdirektörerna skulle befrias, men hvilka de naturligtvis fortfarande skulle leda och öfvervaka, vore emellertid af den vigtiga och genom de stora belopp, om hvilka här vore fråga, ansvarsfulla beskaffenhet, att deras skötande borde betinga kontrollörs-

aflöning. Dervid syntes den olika omfattningen af arbetet vid postkontoret i Göteborg och vid postkontoret i Malmö lämpligast framhållas, om kassören och frimärkesförvaltaren vid postkontoret i Göteborg tilldelades 2:a lönegraden och motsvarande befattning vid postkontoret i Malmö besattes med en kontrollör af 3:e lönegraden. Af dessa båda kontrollörsbefattningar funnes emellertid, om en ny kontrollörstjenst i 1:a lönegraden inrättades för kassören vid Stockholms postkontor, disponibel en kontrollörstjenst af 3:e lönegraden, hvadan för ändamålet erfordrades ytterligare en kontrollörsbefattning af 2:a lönegraden.

Härtill komme, att någon ytterligare indragning af kontrollörsbefattningar af 3:e lönegraden, utöfver hvad redan egt rum, icke framdeles syntes böra ske, enär dels ett af filialpostkontoren i Göteborg redan nått en trafik, som satte detsamma i jemnbredd med åtskilliga af de nuvarande postkontoren af 2:a klassen, hvadan föreståndaren borde beredas åtminstone kontrollörsaflöning af 3:e lönegraden, dels ock de postkontor, som nu af styrelsen föreslagits att tillhöra första klassen, jemte flertalet af de i andra klassen upptagna syntes med den ökning i posttrafik, som vid dem visat sig, böra, i den mån sådant läte sig genomföra, förses med kontrollör, som kunde vara postmästaren behjelplig vid kontorets skötsel.

På grund af hvad nu rörande det erforderliga antalet kontrollörsbefattningar anförts och för att, af skäl nyss nämnts, kunna för det största filialkontoret i Göteborg disponera en kontrollörsbefattning af 3:e lönegraden, hade generalpoststyrelsen föreslagit, att antalet kontrollörssysslor måtte ökas med en i hvardera af de tre lönegraderna, hvarigenom antalet kontrollörer skulle komma att utgöra i 1:a lönegraden 9 med lön 3,150 kronor och tjenstgöringspenningar 1,050 kronor, i 2:a lönegraden 15 med lön 2,550 kronor och tjenstgöringspenningar 850 kronor samt i 3:e lönegraden 13 med lön 2,175 kronor och tjenstgöringspenningar 725 kronor, samtlige med två ålderstillägg, hvartdera å 400 kronor.

Postexpeditörerna.

Den andra gruppen af biträdande ordinarie tjenstemannapersonal å postanstalterna bildades af postexpeditörerna, hvilka, fördelade i två lönegrader, för närvarande åtnjöte i fast aflöning: första graden 2,600 kronor och andra graden 2,400 kronor, med inberäkning dervid för hvardera graden af två ålderstillägg, hvartdera å 400 kronor; hvarjemte, enligt hvad generalpoststyrelsen meddelat, medeluppbördsprovisionen för de af desse tjenstemän, hvilka erhölle sådan provision, eller alla med undantag af resepostexpeditörerna och de å postinspektionerna tjenstgörande postexpeditörer, beräknats i jemna krontal för postexpeditörer af 1:a lönegraden till 417 kronor och för postexpeditörer af 2:a lönegraden till 367 kronor eller för båda lönegraderna i genomsnitt till 392 kronor för år.

De å postinspektionerna anstälde postexpeditörer åtnjöte dock enligt kongl. brefvet den 3 juni 1892 i ersättning för mistning af uppbörds- och frimärkesprovision en godtgörelse af 400 kronor för år.

Vid förslaget till aflöning för postexpeditörer med omsättning af uppbördsprovisionen till fast aflöning hade generalpoststyrelsen ansett sig kunna utgå från den föreställningen att, då postexpeditörerna nu fråntoges utsigten till förbättring i aflöningen genom provisionens framtida stegring, och då deras i förhållande till postförvaltare och kontrollörer stora antal, hvilket så väl nu som sannolikt äfven framdeles tid efter annan måste ökas i mån af poströrelsens fortgående utveckling, gjorde utsigterna till befordran för dem mycket ogynsamma, billighet och verkets egen fördel kräfde, att de medelprovisionsbelopp, som af postexpeditörerna redan ernåtts, afrundades uppåt till respektive 500 kronor för 1:a lönegraden och 400 kronor för 2:a lönegraden. Detta skulle hafva till följd, att postexpeditörerna af 1:a lönegraden komme att i aflöningsförmåner likställas med postförvaltare i den nu föreslagna 7:e klassen och sålunda erhålla en aflöning af 2,300 kronor, deraf 1,725 kronor i lön och 575 kronor i tjenstgöringspenningar samt två ålderstillägg hvartdera å 400 kronor, och att postexpeditörerna af 2:a lönegraden bekomme i aflöning 2,000 kronor, nemligen 1,500 kronor såsom lön och 500 kronor såsom tjenstgöringspenningar, med enahanda rätt till två ålderstillägg å 400 kronor hvartdera. I dessa klasser skulle också ingå de postexpeditörer, som tjenstgjorde å jernväg. Dessa åtnjöte visserligen icke någon uppbördsprovision, men de hade i utgående traktamenten haft en godtgörelse för denna provision, och, såsom generalpoststyrelsen i förevarande statsförslag under anslaget till traktamenten för tjenstemän i jernvägskupé hemstält, skulle dessa traktamenten samtidigt nedsättas, så att de allenast komme att betäcka de extra kostnader, som tjenstgöring å resa medförde.

Omständigheterna hade tillika föranledt generalpoststyrelsen att nu föreslå en tredje lönegrad för postexpeditörer med 1,500 kronor i aflöning, hvaraf 1,200 kronor skulle utgöra lön och 300 kronor tjenstgöringspenningar, samt med rätt för tjensteinnehafvare i denna 3:e lönegrad att efter 5 resp. 10 års väl vitsordad tjenstgöring få aflöningen höjd hvardera gången med 200 kronor i form af ålderstillägg; hvarjemte styrelsen sett sig nödsakad att i postverkets eget intresse begära ökning af antalet postexpeditörer i de redan befintliga lönegraderna.

Generalpoststyrelsen hade härvid erinrat, hurusom styrelsen vid afgifvande af förslag till postverkets stater för år 1898 framhållit, bland annat, att antalet postexpeditörer då utgjorde 282, hvaremot antalet af styrelsen antagna, vid distriktsförvaltningarna och postanstalterna tjenst-

görande extra biträden uppgått till 518, hvilka endast i mån af afgång bland postexpeditörerna kunde vinna befordran till ordinarie befattning, derest icke postexpeditörernas antal ökades; att under då gångna elfva månader af året 1896 10 extra biträden befordrats till postexpeditörer; att bakom desse stodo, väntande på befordran, 518 extra biträden, af hvilka flertalets fulla arbetskraft och arbetstid redan då af postverket toges i anspråk i de mångskiftande arterna af postverksamhet; att under år 1895 antalet vanliga försändelser ökats från 151,009,934 till 161,148,904 samt antalet värdeförsändelser från 7,277,425 till 7,928,126, deribland postanvisningarna från 1,369,179 till 1,810,897; att värdet af afgångna assurerade försändelser, inlösta postförskott och inbetalda postanvisningsmedel under år 1895 ökats från 968,436,560 kronor till 1,003,925,018 kronor; att gång efter annan ur den rent postala verksamheten uppstått nya rörelsegrenar, såsom den raskt sig utvecklande postsparbanksrörelsen, hvilken vid postanstalterna helt och hållet sköttes af postverkets personal och, allt efter som rörelsen toge större omfång, också fordrade ökade arbetskrafter, den internationella inkasseringsrörelsen samt den förmedling svenska postverket åtagit sig i fråga om utvexling af postanvisningar mellan, å ena sidan, Finland och, å andra sidan, länder och orter, med hvilka Sverige omedelbart eller medelbart utvexlade postanvisningar; att en så hastig utveckling också fordrade ökning i personal, derest icke af brist på dugliga arbetskrafter postverket skulle stanna i utvecklingen eller gå tillbaka; att de extra biträden, som under år 1895 befordrats till postexpeditörer, vid befordringstillfället haft i genomsnitt en ålder af 34 år och en i postverket tillryggalagd tjenstetid af omkring 13 år; att sådana siffror rörande de lägsta tjenstemännens befordringsförhållanden icke vore af beskaffenhet att tillföra postverket dugliga personer, utan, om ingen väsentlig ändring till det bättre i dessa befordringsförhållanden snart skedde, innebure en fara för postverkets framtid och hos de extra biträdena alstrat ett missmod, som måste förtynga arbetet i postverkets tjenst; att, om detta missmod åtminstone tills vidare kunde häfvas genom att något öka postexpeditörernas antal, styrelsen visserligen ansåge frågan icke derigenom löst, men dock så mycket vunnet, att den ökade utgiften i förhållande dertill icke finge tillmätas någon större betydelse, men att antalet nya postexpeditörsbefattningar då likväl icke borde sättas lägre än till 75, enär det ändock skulle efter dessa nya befattningars tillsättande komma att finnas qvar bland de obefordrade extra biträdena icke mindre än 64, som varit i postverkets tjenst alltsedan år 1885 och som endast i mån af afgång bland postexpeditörer skulle hafva utsigt att erhålla ordinarie befattning, samt att under de då senast förflutna fem åren afgången bland postexpeditörer i medeltal uppgått till allenast 12 per år.

På Kongl. Maj:ts förslag hade Riksdagen medgifvit inrättandet af 75 nya postexpeditörsbefattningar, hvilka med 1898 års ingång blifvit tillsatta; men redan dessförinnan hade röster börjat höjas att få befattningarnas antal ytterligare höjdt, hvarjemte åtskilliga uttalanden i sådant syfte förnummits vid sistlidet års riksdag, der ock motion i ämnet väcktes. Statsutskottet hade vid behandlingen af motionen, i sammanhang med förslaget till postverkets stater för år 1899, uttalat, att utskottet i likhet med motionären funnit, att de extra posttjenstemännens utsigter att blifva befordrade till ordinarie befattning inom postverket vore ogynsamma, samt att de äldre af desse tjenstemän, i anseende till det ringa arfvode, de såsom extra biträden åtnjöte, befunne sig i en jemförelsevis mindre god ekonomisk ställning, men att utskottet dock ej ansett anledning föreligga att på grund deraf tillråda aflåtande af skrifvelse i ämnet till Kongl. Maj:t, enär utskottet vore öfvertygadt, att generalpoststyrelsen, om densamma efter pröfning af frågan funne bemälde tjenstemän böra i förevarande hänseende tillgodoses, icke skulle underlåta att till Kongl. Maj:t inkomma med de förslag, som af förhållandena ansåges påkallade.

Anledningen dertill, att generalpoststyrelsen icke redan i sitt förslag till postverkets stater för innevarande år upptagit ökadt antal postexpeditörstjenster hade ingalunda varit, att styrelsen ansett en sådan ökning obehöflig. Redan vid afgifvandet af sitt statförslag för år 1898 hade generalpoststyrelsen, på sätt förut blifvit nämndt, uttalat såsom sin åsigt, att genom inrättandet af då begärda 75 nya expeditörsbefattningar frågan icke vore löst; och den omständigheten att antalet af de af styrelsen antagna extra biträdena, hvilka i allmänhet vore i tjenstegöromål likstälda med postexpeditörer, under år 1897 ytterligare ökats, så att, då berörda antal vid årets början utgjort 543, detsamma vid årets slut stigit till 566, hade också nogsamt gifvit vid handen, att behofvet kräfde inrättande af flera nya postexpeditörstjenster än de redan begärda. Men orsaken till att framställning derom icke gjorts i sammanhang med statförslaget för år 1899 hade legat dels deri, att generalpoststyrelsen ansett de redan erhållna nya befattningarna böra tillsättas, innan flera begärdes, dels ock hufvudsakligast i den omständighet, att styrelsen stått i begrepp att uppgöra förslag till ändrad klassificering af postkontoren och fixering af den till der anstälde tjenstemän utgående uppbörds- och frimärkesprovision. Ett sådant förslag komme naturligtvis, såsom också framginge af hvad förut i det afseendet anförts, att föranleda ändring i aflöningsvilkoren jemväl för postexpeditörer, men det skulle också, såsom generalpoststyrelsen förutsåge, komma att medföra ökade anspråk på nya postexpeditörsbefattningar.

Så länge nemligen en afsevärd del af postförvaltarens och den bi-

trädande ordinarie personalens aflöning utginge i form af uppbörds- och frimärkesprovision, med åliggande för postförvaltaren att till sin ordinarie biträdespersonal afstå en del af provisionen enligt förut anförda bestämmelser, gjorde postförvaltaren en ekonomisk förlust för hvarje extra biträde å hans postkontor, som utbyttes mot ordinarie personal, och det låge för den skull i hans ekonomiska intresse att i det längsta söka reda sig med extra biträdespersonal, äfven om han nödgades i sådant afseende af egna medel släppa till något litet för att kunna påräkna den för kontoret erforderliga arbetshjelp. Helt annorlunda komme deremot förhållandet att ställa sig, så snart provisionen blifvit omsatt i fast aflöning. Postförvaltaren hade då sin bestämda aflöning, för hvars stegring genom uppåtgående provisionsbelopp i mån af ökad rörelse utsigten vore stängd. Hvad han af egna medel betalade till arbetshjelp kunde han icke förvänta få ersatt i högre provisionssumma. Deremot låge det då i hans intresse att i stället för den extra biträdespersonalen med dess osäkra ställning erhålla å kontoret så stor ordinarie biträdespersonal, som skäligen kunde begäras. I det afseendet vore för den skull efter omregleringen talrika framställningar att förvänta.

Vore det nu så, att sådana framställningar kunde på förhand i regeln antagas komma att sakna verkligt fog, blefve naturligtvis framställningarna af ringa verkan, men detta skulle, enligt generalpoststyrelsens förmenande, blifva så långt ifrån verkliga förhållandet, att fast hellre kunde påstås, att postförvaltarens och postverkets intressen härutinnan komme att sammanfalla. Det kunde nemligen icke vara i verkets välförstådda intresse, att det nu rådande missförhållandet mellan antalet ordinarie och extra personal på postanstalterna finge fortfara. Den ordinarie tjenstemannapersonalen å dessa anstalter utgjorde för närvarande 582, men den å postanstalterna tjenstgörande extra biträdespersonalen hade vid 1897 års utgång utgjort 760, af hvilka 566 varit antagna af generalpoststyrelsen och 194 af vederbörande postinspektörer eller postförvaltare, hvarförutom å postanstalterna mera tillfälligt tjenstgjort 163 personer utan aflöning af postverket. Genom tillsättande af de erhållna 75 nya postexpeditörsbefattningarna hade med 1898 års ingång antalet af de å postanstalterna tjenstgörande, af generalpoststyrelsen antagna extra biträdena minskats, men sedan dess hade, till erforderlig ökning af arbetskrafterna å postanstalterna, antagits 43 nya extra biträden, hvadan antalet af sådana, antagna af styrelsen, för närvarande utgjorde 534. Af dessa kunde, enligt hvad framginge af särskild gjord utredning rörande hvarje sådant extra biträdes arbetstid, minst 500 anses hafva lika drygt arbete, som om de vore ordinarie tjenstemän.

Generalpoststyrelsen hade framhållit, hurusom af de nu anförda siff-

rorna framginge, att en högst väsentlig del eller nära hälften af arbetet å postanstalterna utfördes af en med ordinarie i fråga om *arbetet*, men ej i fråga om aflöningen likställd extra tjenstemannapersonal, som, anställd mot ett i förhållande till arbetet ringa arfvode och med kännedom derom, att den i händelse af sjukdomsfall kunde gå miste om all aflöning af postverket, finge deltaga, bland annat, i behandlingen af de stora värdeförsändelser och handhafvandet af de stora penningsummor, som numera dels för postverket och dels för postsparbanken inginge eller utlemnades vid postkontoren. I minst lika måtto som den ordinarie personalen finge den extra sköta den mångenstädes förekommande dryga natt-tjenstgöringen å postanstalterna; och då rubbningar i trafiken eller andra omständigheter hopade arbetet å någon postanstalt, vore den extra personalen lika litet som den ordinarie fritagen från de extra arbetstimmar, som härigenom uppstode. Det kunde icke förnekas, att detta vore ett betänkligt missförhållande och innebure fara jemväl för postverket. Då härtill komme, att befordran till ordinarie tjenst vore ytterst långsam för de extra biträdena, hvilket visade sig bland annat deraf, att jemväl under år 1897 afgången bland postexpeditörer utgjort allenast 12 och således hållit sig vid samma medelsiffra som under de näst förutgångna fem åren, samt att afgången för år 1898 ej syntes komma att öfverstiga 14, vore det antagligen icke endast en tillfällighet, att under de senaste åren ansökningarna till genomgående af elevkurs för att vinna anställning å poststaten betydligt minskats i antal. Men om också det erforderliga antalet extra biträden fortfarande skulle kunna på nu rådande aflönings- och befordringsvilkor en tid bortåt erhållas, lede det dock intet tvifvel, att det rådande missförhållandet mellan antalet extra personal och antalet ordinarie befattningar, som denna personal kunde hoppas ernå, skulle föranleda sänkning i qvalité hos dem, som sökte sig in i postverkets tjenst, till fara för verket, hvilket, stadt i snabbt framåtskridande, hade behof af en duglig personal för att kunna följa i utveckling de främsta utländska postverken och icke kunde vara betjent med att nödgas anställa personer, hvilka redan från början betraktade anställningen såsom en sista utväg.

I en till generalpoststyrelsen ingifven petition hade ett mycket stort antal extra ordinarie postexpeditörer och extra biträden förenat sig i en framställning, att, till förbättring af deras ogynsamma ställning och för att den tid, som för dem erfordrades för att uppnå ordinarie grad, måtte nedbringas till åtta år, ett dertill erforderligt antal nya postexpeditörstjenster måtte inrättas. Att nu, då de extra biträdenas bekymmer öfver deras klena befordringsutsigter åter framlagts och då det visat sig, huru föga dessa befordringsutsigter ljusnat genom den senast skedda ökningen

af postexpeditörsbefattningar, något borde göras för att väsentligt förkorta den extra ordinarie tjenstgöringstiden, ansåge generalpoststyrelsen alldeles nödvändigt, på det att icke hela den extra tjenstemannapersonalen vid postverket, ur hvilkas led den ordinarie personalen skulle rekryteras, måtte råka i missmod genom den långa tid, som erfordrades för att uppnå den tryggare ställning, en ordinarie befattning lemnade.

Generalpoststyrelsen hade i sådant hänseende föreslagit, att å staten för år 1900 måtte upptagas 293 nya postexpeditörsbefattningar, hvarigenom, om det beräknades, att jemväl under innevarande år 12 extra biträden skulle hinna att, på grund af afgång bland postexpeditörer, till ordinarie befattning befordras, det återstående antalet af de under år 1885 antagna extra ordinarie tjenstemännen äfvensom de, hvilka antagits åren 1886—1891, jemte de flesta af dem, som antagits under år 1892, skulle kunna vinna befordran till ordinarie platser.

I sammanhang med förslaget till nya postexpeditörsbefattningar hade generalpoststyrelsen äfven öfverlemnat två från posttjenstemännens förening till styrelsen inkomna petitioner, som, bland annat, berörde behofvet af nya tjenstebefattningar.

Gjorda undersökningar hade visat, att bland de extra biträden, som skulle ifrågakomma till befordran, om det af generalpoststyrelsen nu föreslagna antal nya expeditörstjenster beviljades, befunne sig ett stort antal qvinliga extra ordinarie postexpeditörer. Dessa qvinliga expeditörer kunde emellertid, med allt erkännande af deras flit och redbarhet, icke i allo likställas med manliga expeditörer i fråga om användbarhet inom postverket. Den qvinliga tjenstemannapersonalen kunde nemligen hvarken tjenstgöra vid jernvägsposten eller vid mera kroppsansträngande sysslor och icke heller annat än undantagsvis påräknas vid skötandet af nattposterna, utan måste dessa besvärligare befattningar anförtros åt manlig personal. På grund häraf syntes det generalpostyrelsen icke vara orättvist, om jemväl aflöningen för den ordinarie qvinliga postpersonalen i regel blefve, likasom förhållandet redan vore med aflöningen för de qvinliga extra biträdena, satt något lägre än för den manliga personalen. Nu anförda synpunkter hade föranledt styrelsen att, då styrelsen nu begärde inrättande af 293 nya postexpeditörsbefattningar, föreslå en tredje grad af postexpeditörer, hvilken grad skulle erhålla i aflöning 1,500 kronor, deraf 1,200 kronor lön och 300 kronor tjenstgöringspenningar, och hvilken grad väl till en början skulle besättas äfven med manlig personal, men hufvudsakligen vara afsedd för qvinlig personal. Denna sistnämnda personal skulle i regeln komma att stanna inom den föreslagna tredje lönegraden, derest icke särskild anledning till uppflyttning i högre lönegrad förekomme eller qvinlig

postexpeditör redan före tillkomsten af denna 3:e lönegrad erhållit högre lönegrad, i hvilken hon i sådant fall rättvisligen borde bibehållas.

De qvinliga postexpeditörerna skulle, såsom för närvarande vore bestämdt, erhålla allenast förordnande å befattningen och således sakna pensionsrätt, men under samma vilkor, som gälde för manlig postexpeditör, hafva rätt till ålderstillägg.

För denna 3:e lönegrad af postexpeditörer hade styrelsen nemligen tänkt sig två ålderstillägg efter resp. 5 och 10 års väl vitsordad tjenstgöring likasom för öfrige postexpeditörer; men då ålderstilläggen vore dels en uppmuntran till fortsatt träget arbete, dels ock ett medel att fylla det behof af ökade inkomster, hvilket vanligen vid mera framskriden ålder uppstode för familjeförsörjare, och beträffande qvinlig personal allenast det förra af dessa skäl för ålderstillägget förefunnes, hade styrelsen ansett ålderstilläggsbeloppet för denna grad af postexpeditörer kunna inskränkas till allenast 200 kronor i hvardera åldersklassen, hvarigenom aflöningen i denna 3:e lönegrad skulle komma att uppgå med ålderstillägg till 1,900 kronor.

På grund af det sålunda anförda hade generalpoststyrelsen hemstält, att, för bibehållande af proportionen mellan de redan befintliga två lönegraderna af postexpeditörer, 72 postexpeditörsbefattningar måtte uppflyttas från 2:a till 1:a lönegraden samt att nya postexpeditörsbefattningar måtte inrättas med 143 af 2:a lönegraden och 150 af den ifrågastälda nya 3:e lönegraden. Antalet postexpeditörer skulle derigenom komma att utgöra: 250 af 1:a lönegraden, 250 af 2:a lönegraden och 150 af 3:e lönegraden.

T. f. departementschefens yttrande.

Hvad generalpoststyrelsen föreslagit i fråga om kontrollörerna har t. f. departementschefen funnit sig på de af styrelsen anförda skäl böra tillstyrka.

Visserligen kunde i en så omfattande rörelse som postverkets det icke undvikas, att ett betydande antal extra biträden måste användas. Men å andra sidan ansåge t. f. departementschefen meningarna ej heller kunna vara delade derom, att, då antalet dylika biträden vuxit derhän, att, såsom generalpoststyrelsen påvisat, nära hälften af göromålen å postanstalterna ombesörjdes af extra ordinarie tjenstemän, hvilka hade lika drygt arbete som de ordinarie tjenstemännen, men derför åtnjöte jemförelsevis ringa godtgörelse, de ordinarie tjenstemännens antal måste väsentligen ökas. Särskildt ansåge t. f. departementschefen sig härvid böra framhålla den, såsom det syntes honom, oafvisliga nödvändigheten att för de extra tjenstemännen söka förbättra de för dem under nuvarande förhållanden ytterst mörka utsigterna att inom en icke allt för aflägsen tid komma i åtnjutande af ordinarie tjenst och dermed förenade förmåner. Med hänsyn till

nu antydda förhållanden funne t. f. departementschefen det af generalpoststyrelsen föreslagna antalet nya postexpeditörsbefattningar vara af behofvet högeligen påkalladt.

Gifvetvis måste kostnaden för inrättandet af ett så stort antal nya ordinarie tjenster uppgå till ett betydande belopp. Det af generalpoststyrelsen beräknade kostnadsbeloppet ansåge t. f. departementschefen dock kunna och böra i någon mån nedbringas derigenom, att aflöningsförmånerna vid de nya tjensterna inom 3:e lönegraden bestämdes till något lägre belopp, än styrelsen föreslagit. Befattningarna inom denna nya lönegrad vore nemligen afsedda att besättas hufvudsakligen med qvinlig personal; och i betraktande häraf samt med hänsyn till de aflöningsförmåner, qvinnor med någorlunda jemförlig sysselsättning i allmänhet, enligt t. f. departementschefens mening kunde påräkna på annat håll, ansåge t. f. departementschefen, att aflöningen för postexpeditörer af 3:e lönegraden skäligen kunde bestämmas till 1,200 kronor, deraf 900 kronor lön och 300 kronor tjenstgöringspenningar, samt två ålderstillägg, hvartdera å 150 kronor, hvarigenom aflöningen för dessa tjensteinnehafvare komme att med ålderstillägg uppgå till 1,500 kronor, eller i det närmaste samma aflöningsbelopp, som Riksdagen år 1897 vid reglerande af jernvägens aflöningsstat bestämt för motsvarande tjensteinnehafvare. Härigenom skulle kostnaden för de nya postexpeditörstjensternas inrättande komma att minskas med 45,000 kronor eller från 225,000 kronor till 180,000 kronor.

Vaktbetjente å postanstalterna.

Beträffande den ordinarie vaktbetjentpersonalen å postanstalterna hade generalpoststyrelsen meddelat, att denna personal för närvarande utgjordes af 3 vaktmästare, hvilka aflönades enligt äldre bestämmelser, men hvilkas befattningar i mån af afgång skulle återbesättas med »andra vaktbetjente», samt af 938 andra vaktbetjente med 500 kronor i lön, 100 kronor i ålderstillägg efter 5 års väl vitsordad tjenstgöring samt dagtraktamente. Med detta dagtraktamente, som utgjorde för flertalet en väsentlig del af aflöningen, hade afsetts att kunna för hvarje vaktbetjent särskildt lämpa aflöningen efter tjenstgöringens beskaffenhet och tjenstgöringsorten, så att löneinkomsten på det hela skulle komma att motsvara befattningens vigt och innehafvarens skäliga anspråk på utkomst.

Erfarenheten hade emellertid ådagalagt, att detta aflöningssätt icke vore till belåtenhet för dem det närmast gälde eller kunde blifva tillfredsställande, bland annat derför att vid en omplacering eller eljest traktamentet merendels icke kunde utan känbar olägenhet för vaktbetjent nedsättas; att, om en vaktbetjent med högre traktamente flyttades till en ort, der lägre traktamenten eljest gälde, detta genast framkallade en känsla

af orättvisa hos de förut å orten anstälde betjente, som hade lägre traktamente, och en åstundan hos dem att erhålla det högre traktamentet; att lefnadskostnaderna genom tillkommande nya, stundom tillfälliga, stundom åter mera konstanta förhållanden kunde å en och samma ort komma att vexla, utan att traktamentet kunde följa dessa vexlingar, och att det å ort, der lefnadskostnaderna stegrats, låge nära till hands att derå grunda begäran att i aflöningsvilkor varda likstälda med vaktbetjente å andra orter, der högre traktamenten utginge. Styrelsen hade för den skull ansett tiden nu vara inne att söka ordna postvaktbetjentcorpsens aflöningsförhållanden till mera likhet med tjenstemännens genom fördelning af den egentliga aflöningen i lön och tjenstgöringspenningar jemte ålderstillägg samt inskränkning af traktamentsersättningarna till vissa grupper af vaktbetjente, beträffande hvilka deras ambulerande verksamhet eller andra särskilda omständigheter kunde göra sådan extra ersättning af nöden. Genom en sådan omreglering skulle visserligen mindre än för närvarande kunna tagas hänsyn till olika lefnadskostnader på olika platser, men den fördel skulle vinnas, att postvaktbetjente bättre än nu vore fallet kunde på förhand beräkna sina inkomster och veta, när förbättringar deri, om de väl skötte sina befattningar, vore med säkerhet att förvänta. Generalpoststyrelsen hade ock genom Kongl. Maj:ts beslut den 21 juli 1898 erhållit bemyndigande att utarbeta och till Kongl. Maj:t inkomma med förslag i förevarande hänseende; och hade styrelsen med anledning häraf nu anfört följande.

Genom kongl. brefvet den 19 september 1884, föranledt af den reglering, som från och med år 1885 skulle enligt gifna bestämmelser genomföras i fråga om vaktbetjentes aflöningsförhållanden och deras sammanförande till en tjenstgöringsklass, vore bestämdt, att beloppet af det traktamente, som finge vaktbetjent vid postverket tillerkännas, skulle högst utgöra två kronor för dag; att generalpoststyrelsen egde att inom nämnda maximibelopp bestämma storleken af traktamentet för en hvar vaktbetjent särskildt; samt att till de vaktbetjente, som gjorde tjenst å bantåg och dervid på eget ansvar expedierade post, liksom ock till de vaktbetjente, som tjenstgjorde å linien Malmö—Köpenhamn, finge, der sådant pröfvades skäligt, utbetalas ett tilläggstraktamente af högst en krona för dag utöfver det traktamente, som eljest skolat vederbörande tillkomma. Sedermera vore genom kongl. brefvet den 28 maj 1897 medgifvet, att dessa särskilda bestämmelser om traktamente för vaktbetjente, som tjenstgjorde å linien Malmö—Köpenhamn, äfven finge tillämpas för vaktbetjente å linien Trelleborg—Sassnitz.

Dagtraktamentet, hufvudsakligen beroende af tjenstgöringens art samt

tjenstgöringsorten, hade intill 1896 års utgång, med undantag för Stockholm, Göteborg och Malmö, utgjort i regeln minst 85 öre för vaktbetjente, stationerade söder om Dalelfven, och 1 krona för vaktbetjente norr om Dalelfven, men detta minimitraktamente hade, sedan på Kongl. Maj:ts förslag Riksdagen medgifvit dertill erforderliga medel, från 1897 års början blifvit höjdt till 1 krona för vaktbetjente söder om Dalelfven och till 1 krona 15 öre för vaktbetjente norr om Dalelfven. För vaktbetjente vid Stockholms, Göteborgs och Malmö postkontor åter vore traktamentena uppdelade i vissa klasser med ett ungefärligt lika antal i hvarje klass, hvadan vaktbetjent der uppflyttades från klass till klass i mån af ledighet. Denna klassindelning hade derigenom kommit att verka ungefär såsom ålderstillägg, dock med den skilnad, att tidpunkten för ernåendet af högre traktamentsklass icke kunde på förhand beräknas. Brefbärareförmännen i Stockholm, som för närvarande utgjorde 35, eller en för hvarje brefbärare-distrikt, åtnjöte tillika en af traktamentsanslaget utgående tilläggsaflöning af 10 kronor i månaden eller 120 kronor om året. Lön och maximitraktamente, 2 kronor, motsvarade en årsinkomst af 1,230 kronor eller, med intjent ålderstillägg å 100 kronor, 1,330 kronor, under det att lön och minimitraktamente, ålderstillägget oberäknadt, uppginge för vaktbetjente norr om Dalelfven till 919 kronor 75 öre och för de söder om Dalelfven stationerade till 865 kronor. Till de nämnda aflöningsförmånerna komme ock uniformsbeklädnad.

Redan på nu rådande förhållanden kunde, enligt generalpoststyrelsens förmenande, grundas en öfverföring af traktamente från omkostnadsstaten till aflöningsstaten och detta traktamentes omsättning till det slag af aflöning det närmast liknade, nemligen tjenstgöringspenningarne. En utveckling af de klassindelningar, som beträffande traktamentsbeloppet redan funnes för vaktbetjente vid Stockholms, Göteborgs och Malmö postkontor, syntes emellertid styrelsen böra ske med undvikande af den nuvarande olägenheten, att icke ernåendet af högre klass kunde på förhand beräknas. Då denna olägenhet bäst kunde undvikas genom att låta traktamentsförhöjningen öfvergå till tjenstgöringspenningar och såsom sådana taga formen af ålderstillägg, hade styrelsen ansett frågan om förändradt aflöningssätt för postvaktbetjente böra lösas på det sätt, att vaktbetjente, med frånseende af de enligt äldre aflöningsbestämmelser ännu qvarstående tre vaktmästare, indelades i tre lönegrader med en för alla lika, pensionsrätten bestämmande lön, bestående af nuvarande lönen 500 kronor samt det redan bestämda ålderstillägget dertill 100 kronor, eller tillhopa 600 kronor, äfvensom tjenstgöringspenningar och till tjenstgöringspenningarne hörande ålderstillägg.

Till 1:a lönegraden skulle hufvudsakligen höra vaktbetjente, anstälda

vid postkontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö, äfvensom de vid jernvägsposten tjenstgörande betjente, som stationerades å någon af dessa orter. Aflöningen för dessa skulle blifva lägst 1,000 kronor, högst 1,400 kronor.

I 2:a lönegraden skulle placeras de vaktbetjente, hvilka vore stationerade norr om Dalelfven eller på grund af särskilda omständigheter borde med dessa i aflöningsvilkor likställas. Desse skulle i aflöning erhålla lägst 950 kronor, högst 1,350 kronor. Till 3:e lönegraden skulle höra öfrige vaktbetjente med en aflöning af lägst 900 kronor, högst 1,300 kronor.

Alla vaktbetjente å samma ort skulle emellertid, så vidt ske kunde, tillhöra samma lönegrad. De från äldre stat qvarstående vaktmästarne skulle vid sina nuvarande aflöningsförmåner bibehållas, för så vidt de icke anmälde sig att öfvergå såsom vaktbetjente å den nya aflöningsstaten. Dagtraktamentet såsom aflöningsform skulle upphöra och allenast så stort dagtraktamente tilldelas de å vissa jernvägs- eller ångbåtslinier tjenstgörande vaktbetjente, att detta traktamente kunde anses motsvara de särskilda kostnader, som dessas innehafvande befattningars ambulanta beskaffenhet ansåges förorsaka.

De till tjenstgöringspenningarne hörande ålderstillägg skulle blifva fyra à 100 kronor att tillträdas efter resp. 5, 10, 15 och 20 års väl vitsordad tjenstgöring i ordinarie befattning, dock så, att icke i något fall dessa ålderstillägg finge utgå för tiden före 1900 års början eller den tjenstetid beräknas, som förflutit före 1885 års ingång, med hvilket sistnämnda år bestämmelserna om de nu gällande lönevilkoren trädt i kraft, För dem, som redan intjenat det redan medgifna, å lönen belöpande ålderstillägget, skulle detsamma anses ingå i den nu enligt förslaget förhöjda lönen, hvadan bestämmelserna om detta ålderstillägg skulle med inträdande af de nya aflöningsförhållandena anses upphäfda. Då emellertid, med tillämpning af nu ifrågastälda nya aflöningsvilkor för postvaktbetjente, skulle inträffa, att med år 1900 icke alla komme att genom den nya aflöningen erhålla full godtgörelse för hvad de enligt nu gällande aflöningsvilkor egde att uppbära, hade det synts generalpoststyrelsen billigt, att de vaktbetjente, som sålunda icke erhölle full godtgörelse, hölles för aflöningsskilnaden skadeslöse från traktamentsanslaget genom personliga aflöningstillägg, hvilka dock skulle upphöra, så snart genom intjenta ålderstillägg godtgörelsen ernåddes. Den utgift, som deraf förorsakades, blefve dock hvarken af någon större betydenhet eller långvarig, enligt hvad framginge af de under traktamentsanslagets behandling af styrelsen gjorda beräkningar.

Med 1898 års ingång hade med Kongl. Maj:ts och Riksdagens begifvande inrättats 150 nya vaktbetjentbefattningar för att åt extra vaktbetjente bereda en någon tidigare befordran till ordinarie befattning. Det hade då beräknats, att efter dessa nya befattningars tillsättande skulle komma att återstå 81 obefordrade af dem, som i slutet af oktober månad 1896 varit i full tjenstgöring. Posttrafikens stora utveckling hade emellertid kräft inrättandet sedan dess af en mängd nya extra vaktbetjentbefattningar, så att enligt beräkningar, uppgjorda sistlidne höst, då infordrade uppgifter lemnats rörande de extra vaktbetjenternas göromål och tjenstgöringstid, det kunde anses, att för närvarande omkring 300 extra vaktbetjente vore i full tjenstgöring. Under innevarande år måste efter all sannolikhet ytterligare ett afsevärdt antal extra vaktbetjente i full tjenstgöring anställas, och om icke befordringsutsigterna skulle å nyo allt för mycket försämras, erfordrades, att de ordinarie vaktbetjenternas antal fortfarande tid efter annan ökades. Af sådan anledning hade generalpoststyrelsen funnit sig nödsakad att å nyo hemställa om inrättande af ett antal nya vaktbetjentbefattningar. Detta antal hade styrelsen ansett sig böra inskränka till 112, hvarigenom antalet »andra vaktbetjente» skulle komma att uppgå till ett jemnadt tal af 1,050. Af dessa 1,050 vaktbetjente skulle 450 tillhöra 1:a lönegraden med 600 kronor i lön och 400 kronor i tjenstgöringspenningar, 200 tillhöra 2:a lönegraden med 600 kronor i lön och 350 kronor i tjenstgöringspenningar samt 400 tillhöra 3:e lönegraden med 600 kronor i lön och 300 kronor i tjenstgöringspenningar, hvarjemte, som förut nämnts, till hvarje lönegrad skulle höra fyra ålderstillägg, hvart och ett å 100 kronor. Härigenom skulle, oafsedt tilläggsaflöningen till brefbärareförmännen i Stockholm, aflöningen för vaktbetjent uppgå i 1:a lönegraden till högst 1,400 kronor eller till 70 kronor mer, än den för närvarande med ett maximitraktamente af 2 kronor kunde nå; i 2:a lönegraden till lägst 950 kronor, hvilket belopp öfverstege den nuvarande minimiaflöningen för vaktbetjente norr om Dalelfven med 30 kronor 25 öre, samt i 3:e lönegraden till lägst 900 kronor eller 35 kronor högre än den nu till vaktbetjente söder om Dalelfven utgående minimiaflöningen.

Mängden af vaktbetjente föranledde visserligen, att den förhöjning, som generalpoststyrelsens nu framlagda regleringsförslag skulle komma en del vaktbetjente till godo, sammanlagd uppginge till ett afsevärdt belopp, men det syntes styrelsen, att aflöningsförhöjningen, med hvilken på det hela mera afsåges en utjemning af nu rådande många aflöningsgrupper, vore väl berättigad för vinnande af förmånen af mera fasta aflöningsformer än de nu varande.

Då de extra vaktbetjenterna plägade befordras till ordinarie i tur efter

tjenstgöringstiden såsom extra, när icke särskilda omständigheter annat föranledde, kunde det, på sätt generalpoststyrelsen erinrat, med de ordinaries indelning i skilda lönegrader inträffa, att vakans uppstode i annan lönegrad än den, som den befordrade skulle erhålla med hänsyn till den tjenstgöring, han redan bestrede, och den ort, der han vore stationerad. Att emellertid då förflytta honom till sådan tjenstgöring, der han skulle blifva berättigad till den lönegrad, hvari vakans uppstått, skulle i de flesta fall icke vara lämpligt och understundom icke ens låta sig göra. Under sådana förhållanden vore det visserligen enligt generalpoststyrelsens åsigt en fördel, om antalet i hvarje lönegrad icke vore på förhand alldeles bestämdt och om tjenstgöringspenningarne, som åtskilde de tre lönegraderna från hvarandra, vore förslagsanslag, så att styrelsen kunde i sådana fall för den befordrade bestämma lönegrad efter omständigheterna. Styrelsen hade dock ansett sig icke föreslå sådan bestämmelse, utan hade i stället hemstält, att det måtte medgifvas styrelsen att i sådana fall tillsätta befattningen i lägre lönegrad, än der vakansen funnes, om saken derigenom kunde ordnas, eller ock vara styrelsen obetaget tillsätta befattningen i den lönegrad, vakansen tillhörde, med rätt för den befordrade att, så snart ledighet uppstode i den lönegrad, dit han rätteligen borde höra, uppflyttas i denna lönegrad.

Generalpoststyrelsen hade vidare omförmält, hurusom i en till styrelsen inkommen petition »Sveriges postvaktbetjenteförening» anhållit om förändrade lönevilkor och dervid i hufvudsak åberopat det förslag, som ombud för femte svenska postvaktbetjentmötet förut ingifvit och hvarom styrelsen, på från Kongl. Maj:t erhållen remiss, haft tillfälle att redan den 23 november 1896 yttra sig.

T. f. departementschefens yttrande.

Den af generalpoststyrelsen föreslagna löneregleringen för de i postverkets tjenst anstälde vaktbetjente syntes t. f. departementschefen innebära en förbättring af det nu rådande aflöningssystemet. Särskildt framginge af hvad styrelsen i detta ämne anfört, att dagtraktamente såsom aflöningsform för postvaktbetjente i regeln icke vore tillfredsställande och att denna aflöningsform borde, med det af styrelsen angifna undantag för de å vissa jernvägs- och ångbåtslinier tjenstgörande vaktbetjente, upphöra. Någon befogad anmärkning kunde ej heller enligt t. f. departementschefens mening göras mot de föreslagna nya aflöningsbeloppen, då den löneförhöjning, som genom regleringen skulle komma en del vaktbetjente till godo, icke kunde anses annat än väl behöflig. Hvad styrelsen föreslagit i afseende å den nya löneregleringens genomförande och tillämpning syntes t. f. departementschefen ock böra vinna godkännande.

Af hufvudsakligen enahanda skäl, som förut anförts i fråga om

inrättandet af nya ordinarie tjenster inom postverkets tjenstemannacorps, eller det påtagliga missförhållandet mellan ordinarie och extra ordinarie personal med sins emellan lika tjenstgöring samt den ringa utsigten för de extra ordinarie att vinna befordran till ordinarie befattning, funne t. f. departementschefen, äfven i afseende å vaktbetjentcorpsen, inrättande af ett afsevärdt antal nya ordinarie befattningar vara af behofvet påkalladt. Det af generalpoststyrelsen föreslagna antalet nya befattningar syntes t. f. departementschefen med hänsyn till dessa skäl icke vara för högt tilltaget.

T. f. departementschefen tillstyrkte derför hvad generalpoststyrelsen i nu förevarande afseende hemstält.

Ansl. till poststationsföreståndare.

Å anslaget till aflönande af poststationsföreståndare hade, enligt hvad generalpoststyrelsen meddelat, utgifterna uppgått i runda tal år 1897 till 594,200 kronor samt under perioden 1 oktober 1897—30 september 1898 till 607,200 kronor, under det att anslaget i gällande stat upptagits till förslagsvis 610,000 kronor. Då sistnämnda anslagsbelopp således redan vore nästan helt disponeradt, erfordrades ett tillägg till detsamma för att möta de ökade utgifter, som komme att uppstå dels genom ökning i antalet poststationer under åren 1899 och 1900, dels ock genom nödvändigheten att, i mån af ökadt arbete å poststationerna, medgifva den arfvodesförhöjning, som för stationernas skötande af lämplig personal kunde finnas behöflig. För den skull hade generalpoststyrelsen ansett detta anslag icke kunna sättas lägre än till 630,000 kronor, hvilket innebure en förhöjning af 20,000 kronor.

Härvid hade t. f. departementschefen icke haft något att erinra.

Ansl. till extra biträden vid distriktsförvaltningarna m. m.

Beträffande anslaget till aflönande af extra biträden vid distriktsförvaltningarna och postanstalterna, hvilket i gällande stat upptagits till förslagsvis 575,000 kronor, hade generalpoststyrelsen meddelat, att utgifterna å anslaget uppgått i runda tal år 1897 till 636,600 kronor samt under perioden 1 oktober 1897—30 september 1898 till 629,400 kronor. Utgifterna under sistnämnda period hade således blifvit lägre än under år 1897, och detta hade sin orsak deri, att med 1898 års ingång tillkommit 75 nya postexpeditörsbefattningar, till hvilka befordrats en del äldre biträden med högre arfvode än det, som kommit nyantagna biträden till del, samt att antalet nyantagna extra biträden varit färre än de genom befordran uppkomna vakanserna. I och för sig skulle dessa omständigheter visserligen hafva bort leda till mindre utgifter, än nu blifvit fallet, men fortsatt reglering af de äldre extra biträdenas arfvoden å postkontoren enligt den derför af Kongl. Maj:t och Riksdagen redan gillade plan hade verkat, såsom beräknadt varit, till ökade kostnader, hvartill ock i sin

mån bidragit de kostnader, som å anslaget förorsakats genom vikariatsförordnanden för beredande af semester åt de nya postexpeditörerna. Nyss nämnda reglering innebure beträffande manliga extra biträden å postkontoren, att dessa, i regeln börjande med ett årsarfvode af 900 kronor, skulle hvart tredje år erhålla en förhöjning af 150 kronor å arfvodet, hvilket derigenom skulle komma att successive höjas till 1,050 kronor, 1,200 kronor, 1,350 kronor och 1,500 kronor som maximum. Denna reglering hade genomförts med 1897 års ingång och redan då hade det varit afsedt, att enahanda reglering skulle utverkas äfven för de extra biträden, som tjenstgjorde i jernvägspostkupé eller å vissa ångbåtslinier, men denna senare regleringsfråga hade undanskjutits, enär den måste sättas i samband med en omreglering af de till dessa extra biträden utgående dagtraktamenten, för hvilka åter bestämmelserna ansetts icke böra rubbas utan att samtidigt reglera traktamentsbestämmelserna för de i jernvägspostkupé eller å vissa ångbåtslinier tjenstgörande ordinarie postexpeditörerna. Dessa åter hade i sina dagtraktamenten äfven godtgörelse för den uppbördsprovision, hvaraf de, i motsats mot deras jemnstälde å postkontoren, icke vore i åtnjutande, och en nedsättning af deras traktamente borde för den skull icke ske, med mindre de på annat sätt godtgjordes för den mistade uppbördsprovisionen. Men då generalpoststyrelsen nu framlagt förslag till uppbördsprovisionens fixering, och det hinder, som förut förefunnits att reglera arfvodena för de å jernväg och vissa ångbåtslinier tjenstgörande extra postbiträdena, således upphörde, derest fixeringsförslaget godkändes, hade generalpoststyrelsen ansett sig nu böra upptaga frågan om sådan reglering och i sammanhang dermed jemväl reglering af bestämmelserna om traktamenten så väl för den ordinarie som för den extra posttjenstemannapersonalen å dessa så kallade ambulanta postanstalter.

En sådan reglering innebure hufvudsakligast en utjemning eller rättvisare fördelning af inkomsterna än den, som hittills kunnat vinnas, samt skulle till och med komma att leda till minskade kostnader för postverket, i det att å åtskilliga linier årsaflöningen särskildt för de extra biträdena skulle blifva mindre än för närvarande; och om den besparing, som genom regleringen skulle för postverket uppkomma, hade generalpoststyrelsen under behandlingen af anslaget till traktamenten för tjenstemän i jernvägspostkupé framlagt kalkyl. Men å det nu ifrågavarande anslaget till aflönande af extra biträden skulle naturligtvis regleringen medföra ökade utgifter, enär de extra biträden, som tjenstgjorde i jernvägspostkupé och å vissa ångbåtslinier, enligt nu gällande bestämmelser hade ett årsarfvode af allenast 450 kronor. Utom den rättvisare fördel-

ning af aflöningsbeloppen, som genom en sådan reglering skulle ernås, komme äfven den fördel att vinnas, att aflöningsvilkoren blefve lika för hela den af generalpoststyrelsen antagna extra posttjenstemannapersonalen.

Genomförandet af den föreslagna arfvodesregleringen för de nuvarande extra postbiträdena å jernväg och å vissa ångbåtslinier skulle, enligt gjorda beräkningar, medföra en ökad utgift å anslaget i fråga af

omkring	kr.	106,400: —
utöfver hvad som, med bibehållande af nu gällande bestämmelser, beräknats för samtliga af styrelsen antagna extra biträden, med undantag af dem, som, oberoende af den nu föreslagna tillökningen i antalet postexpeditörer, kunde antagas blifva under år 1899 befordrade till ordinarie, eller omkring	„	469,800: —
hvartill borde läggas:		
dels kostnader, som uppstode genom s. k. dispositionsanslag för sådana extra biträden, som ej antoges direkt af generalpoststyrelsen, samt för beredande af semester åt den ordinarie tjenstemannapersonalen vid distrikts- och lokalförvaltningarna	„	113,000: —
dels ock det belopp, som beräknats erforderligt till arfvoden åt nya extra biträden, i den mån ökad posttrafik gjorde anställning af sådana behöflig	„	50,000: —
men detta belopp	kr.	739,200: —
hade beräknats kunna, derest 293 extra biträden vunne befordran genom tillsättandet af de begärda nya postexpeditörsbefattningarna, minskas med omkring	„	334,200: —
hvadan generalpoststyrelsen hemstält, att anslaget måtte upptagss till förslagsvis	kr.	405,000: —

innefattande en *minskning* med kronor 170,000.

Ansl. till ålderstillägg.

Vidkommande anslaget till ålderstillägg hade generalpoststyrelsen hemstält, att detta anslag måtte höjas med 152,000 kronor, eller från 340,000 kronor till 492,000 kronor, samt dervid framhållit, hurusom utgifterna å denna anslagstitel naturligtvis till beloppet väsentligt påverkades af de bestämmelser, som gåfves beträffande rätt för tjensteman att vid befordran få tillgodoräkna sig den tid, han innehaft förutvarande befattning. För närvarande vore i detta afseende, enligt kongl. brefvet den 4 juni 1886, beträffande lokalstaten inom postverket föreskrifvet, att föreståndare för 2:a, 3:e och 4:e klassernas postkontor äfvensom kontrollörer finge i fråga om ålderstillägg tillgodoräknas den tid, som

förflutit från tillträde till någon af dessa befattningar, samt att föreståndare för 5:e och 6:e klassernas postkontor äfvensom postexpeditörer finge tillgodoräknas den tid, som förflutit från tillträde till befattning såsom postförvaltare af 5:e eller lägre klass eller till befattning såsom postexpeditör. Bestämmelser i enahanda syfte erfordrades ock fortfarande vid tillämpning af den nu föreslagna aflöningsstaten. I motsatt fall skulle nemligen inträffa, att den tjensteman, som i en viss klass eller grad intjenat båda ålderstilläggen och i några fall till och med endast ett af dem, skulle efter befordran till närmast högre klass eller grad komma i en sämre ställning med afseende å löneinkomster, än den han förut intagit, derest han icke berättigades att under någon form räkna sig till godo den tid, han tjenstgjort i den lägre klassen eller graden. Med afseende härå hade generalpoststyrelsen ansett bestämmelser böra meddelas af ungefär enahanda slag som de nu gällande beträffande rätt för tjensteman att vid befordran i vissa fall få tillgodoräkna sig den tid han innehaft förutvarande befattning, och detta så mycket hellre, som den lönereglering, hvilken nu vore ifrågastäld, hemtade sin orsak från önskan att uppbördsprovisionen måtte upphöra och således icke borde rubba nu gällande regler för ålderstilläggs åtnjutande i annan mån, än som af uppbördsprovisionens förändring till fast aflöning kunde föranledas.

Då generalpoststyrelsens regleringsförslag i öfrigt ganska nära anslöte sig till den reglering, som föreslagits af den förut omnämnda post- och telegrafkomitén, hade styrelsen ock i denna del ansett sig kunna i hufvudsak upptaga bemälda komités förslag och hade, med ledning deraf, vid beräkning af ålderstilläggsanslaget för år 1900 utgått från den förutsättningen, att i fråga om rätten till ålderstillägg tjenstemännen å lokalstaten uppdelades i vissa grupper, i det att nemligen

postdirektörer ansåges utgöra första eller högsta gruppen,

postförvaltare af 1:a klass ansåges utgöra andra gruppen,

postförvaltare af 2:a klass ansåges utgöra tredje gruppen,

postförvaltare af 3:e klass och kontrollörer af 1:a grad ansåges utgöra fjerde gruppen,

postförvaltare af 4:e klass och kontrollörer af 2:a grad ansåges utgöra femte gruppen,

postförvaltare af 5:e klass och kontrollörer af 3:e grad ansåges utgöra sjette gruppen,

postförvaltare af 6:e klass ansåges utgöra sjunde gruppen, samt

postförvaltare af 7:e klass och postexpeditörer af alla grader ansåges utgöra åttonde gruppen;

och skulle tjenstemännen vid befordran från en grupp till en annan få tillgodoräkna sig den tid, de tillbragt i de två närmast lägre grupperna.

Postdirektörerna åtnjöte för närvarande intet ålderstillägg, och postförvaltarne i nuvarande 2:a och 3:e klasserna samt kontrollörerna hade sig tilldeladt allenast ett ålderstillägg, hvarförutom postförvaltarne i den nuvarande 4 klassen visserligen hade två ålderstillägg, men å allenast 300 kronor hvartdera. Deremot skulle, enligt det af generalpoststyrelsen nu uppgjorda regleringsförslaget, samtlige postdirektörer, postmästare och kontrollörer äfvensom postexpeditörer erhålla två ålderstillägg, hvartdera å 400 kronor, eller för den föreslagna 3:e postexpeditörsgraden 200 kronor.

Med anledning af den omflyttning, som enligt förslaget egt rum, beträffande den klass vissa postkontor skulle tillhöra, erfordrades enligt styrelsens mening ett öfvergångsstadgande derom, att tjensteman, som före 1899 års utgång tillträdt ordinarie befattning å postverkets lokalstat, skulle, i fråga om rätt till ålderstillägg, anses hafva vid detta tillträde inträdt i den aflöningsgrupp, som befattningen från 1900 års början tillhörde.

Af de förhöjda äfvensom af de föreslagna nya ålderstilläggen för tjenstemännen borde, enligt styrelsens åsigt, likasom af de nu redan till tjenstemännen utgående, tre fjerdedelar anses tillhöra lönen och en fjerdedel tjenstgöringspenningarne. Det nu till vaktbetjente utgående ålderstillägget å 100 kronor skulle, såsom förut nämnts, upphöra och redan vid tillträdet till befattningen ett motsvarande belopp ingå i lönen, hvaremot de för vaktbetjente nu föreslagna nya ålderstilläggen skulle behandlas såsom tjenstgöringspenningar.

Sammanhängande med frågan om ålderstilläggen och den i sådant afseende föreslagna grupperingen af tjenstemän vore ock frågan, i hvad mån befordran till viss postanstalt, viss klass eller viss grad borde ske. I sådant afseende syntes det generalpoststyrelsen vara lämpligast, att postdirektör hädanefter som hittills utnämndes till förvaltare af viss anstalt; att postförvaltare vid 1:a, 2:a, 3:e och 4:e klassens postkontor fortfarande utnämndes till postförvaltare å viss ort med skyldighet emellertid att vara underkastade förflyttning inom vederbörande klass; att öfriga postförvaltare utnämndes till viss klass; att kontrollörer utnämndes till viss grad, men att postexpeditörer antoges utan angifvande af grad. Vaktbetjente borde å vaktbetjentbefattning anställas utan angifvande af viss lönegrad, enär i motsatt fall möjligheten att förflytta dem från en ort till en annan skulle väsentligt försvåras. Med vaktbetjents förflyttning skulle nemligen följa, att han blefve efter omständigheterna uppflyttad eller nedflyttad till den lönegrad, han i den nya anställningen borde tillhöra.

Hvad generalpoststyrelsen under förestående två anslagsrubriker föreslagit och som i väsentlig mån föranleddes af och stode i mer eller mindre omedelbart sammanhang med förut omförmälda löneregleringsförslag, föranledde icke någon erinran från t. f. departementschefens sida.

Under förutsättning af Kongl. Maj:ts bifall till den af generalpoststyrelsen föreslagna löneregleringen för tjenstemän och betjente vid postverkets distrikts- och lokalförvaltningar, hade styrelsen med anslutning till förut i ämnet gifna föreskrifter afgifvit förslag till de vilkor och bestämmelser, som borde gälla beträffande de nya löneförmånernas åtnjutande, och hade styrelsen i detta afseende hemstält,

dels att beträffande åtnjutande af de för postdirektörer, postmästare, kontrollörer och postexpeditörer föreslagna aflöningsförmåner, i och med hvilkas tillgodonjutande skulle upphöra den rätt till uppbörds- och frimärkesprovision af postmedel eller till ersättning för mistning af sådan provision, som nu tillkomme desse tjenstemän, måtte fastställas följande vilkor och bestämmelser, nemligen:

»att med tjenst af ifrågavarande slag ej må förenas annan tjenst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat — befattning i telegrafverket likväl undantagen — och ej heller annan tjenstebefattning, som finnes vara hinderlig för tjenstgöringen vid postverket;

att postmästare, kontrollörer och postexpeditörer skola vara skyldiga underkasta sig den förflyttning till annan tjenstgöringsort, som kan varda dem i behörig ordning ålagd;

att postdirektörer, postmästare, kontrollörer samt första och andra gradens postexpeditörer må kunna tillerkännas två ålderstillägg, hvartdera å 400 kronor, och postexpeditörer i tredje lönegraden två ålderstillägg, hvartdera å 200 kronor;

att i fråga om rätt till ålderstillägg desse tjenstemän skola anses tillhöra följande åtta grupper, nemligen:

första gruppen: postdirektörer;

andra gruppen: postmästare af 1:a klassen;

tredje gruppen: postmästare af 2:a klassen;

fjerde gruppen: postmästare af 3:e klassen och kontrollörer af 1:a graden;

femte gruppen: postmästare af 4:e klassen och kontrollörer af 2:a graden;

sjette gruppen: postmästare af 5:e klassen och kontrollörer af 3:e graden;

sjunde gruppen: postmästare af 6:e klassen; samt

åttonde gruppen: postmästare af 7:e klassen och postexpeditörer af alla grader;

att tidpunkten, då tjensteman kan komma i åtnjutande af första ålderstillägget, skall inträda fem år, och tidpunkten, då han kan komma i åtnjutande af andra ålderstillägget, tio år efter det han tillträdt innehafvande tjenst eller tjenst, tillhörande någondera af de två närmast lägre grupperna;

att tjensteman, som före 1899 års utgång tillträdt tjenst af ifrågavarande slag, skall, i fråga om rätt till ålderstillägg efter nyssnämnda tidpunkt, anses hafva vid detta tillträde inträdt i den aflöningsgrupp, som befattningen från 1900 års början tillhör;

att för öfrigt, hvad hvart och ett af de omförmälda ålderstilläggen angår, skall iakttagas: att tjensteman under mera än fyra femtedelar af den tjenstetid, som erfordras för att vinna rätt till ålderstillägget, bestridt sin egen eller på grund af förordnande annan tjenst vid postverket, dock att härvid ej må föras honom till last den tid han må hafva åtnjutit semester; att hans tjenstgöring under denna tid skall hafva varit af beskaffenhet att kunna väl vitsordas; samt att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjensteåldern blifvit uppnådd, dervid emellertid postmästare vid postkontor, som i förslaget till aflöningsstat för år 1900 upptagits i 1:a, 2:a, 3:e eller 4:e klass, äfvensom kontrollör bör tillgodoräknas den tid, som före de nu föreslagna bestämmelsernas trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattning såsom föreståndare för postkontor af nuvarande 2:a, 3:e eller 4:e klass eller till befattning såsom kontrollör, samt postmästare vid postkontor, som i förslaget till aflöningsstat för år 1900 upptagits i 5:e, 6:e eller 7:e klass, äfvensom postxepeditör bör tillgodoräknas den tid, som före de nu föreslagna bestämmelsernas trädande i kraft förflutit från hans tillträde till befattning såsom föreståndare för postkontor af nuvarande 5:e eller 6:e klass eller till befattning såsom postexpeditör; hvarjemte postmästare vid postkontor, som i förslaget till aflöningsstat för år 1900 nedflyttats från nuvarande 4:e till lägre klass, bör tillgodoräknas den tid, som före de nu föreslagna bestämmelsernas trädande i kraft förflutit från hans tillträde till postmästare-, kontrollörs- eller postexpeditörsbefattning;

att likväl tjensteman, som, då han intjenat stadgad tid för erhållande af ålderstillägg, redan uppnått den lefnads- och tjensteålder, som berättigar honom till pension å postverkets stat, icke må samma ålderstillägg tillträda;

att af ålderstilläggen tre fjerdedelar skola anses tillhöra tjenstemans lön och en fjerdedel hans tjenstgöringspenningar;

att tjensteman skall, då han uppnått 65 lefnadsår och minst 35 år varit i statens tjenst, vara förpligtad att, med oafkortad lön såsom pension, från tjensten afgå, Kongl. Maj:t eller generalpoststyrelsen, der det tillkommer generalpoststyrelsen att afskedet utfärda, dock obetaget att låta med detsamma anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i tjensten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma qvarstå; skolande dylik pension utgå af postmedel, i den mån den afskedade tjenstemannen icke enligt gällande bestämmelser eger att erhålla pension från civilstatens pensionsinrättning;

att semester må af tjenstemän vid postverkets distrikts- och lokalförvaltningar åtnjutas en månad årligen, i den mån sådant i vederbörlig ordning pröfvas kunna ske utan hinder för göromålens gång;

att tjensteman, som har sig anförtrodd uppbörd, skall vara pligtig att å tid af året, som af vederbörande öfverordnade myndighet bestämmes, begagna sig af ifrågavarande semester;

att tjensteman af lägre grad skall, när sådant erfordras för beredande af semester, vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning vid distrikts- eller lokalförvaltning, densamma bestrida mot åtnjutande allenast af den honom eljest tillkommande aflöning, dock ej längre tid än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår;

att qvinna, för hvilken i behörig ordning utfärdats förordnande att tills vidare vara postexpeditör eller postmästare, skall, så länge hon innehar sådan befattning, vara i fråga om ålderstillägg och semester likställd med man, som innehar ordinarie dylik befattning;

att en hvar, som med eller efter 1900 års ingång tillträder befattning såsom postdirektör, postmästare, kontrollör eller postexpeditör, skall vara pligtig att underkasta sig nu föreslagna vilkor och bestämmelser; samt

att till de innehafvare af nuvarande postdirektörs-, postmästare-, kontrollörs- och postexpeditörsbefattningar, hvilka icke vilja underkasta sig nyssberörda vilkor och bestämmelser samt icke lagligen kunna dertill förbindas, aflöningsförmåner skola utgå efter hittills stadgade grunder;

dels och att i fråga om åtnjutande af de för andra vaktbetjente vid postverkets distrikts- och lokalförvaltningar än de tre från äldre stat qvarstående vaktmästarne nu föreslagna aflöningsförmåner måtte, med upphäfvande af nuvarande rätt till ålderstillägg, fastställas följande vilkor ock bestämmelser, nemligen:

att, i fråga om rätt till ålderstillägg efter 1899 års utgång, vaktbetjent må kunna tillerkännas fyra ålderstillägg till tjenstgöringspenningarne, hvart ålderstillägg å 100 kronor, att tillträdas resp. 5, 10, 15 och 20 år efter det han tillträdt ordinarie postvaktbetjentbefattning, med iakttagande likväl

att vaktbetjent, som å befattningen antagits före utgången af år 1899, icke må för att komma i åtnjutande af ifrågavarande förmån tillgodoräknas tid, som förflutit före hans tillträde till den från och med år 1885 fastställda aflöningsstat för vaktbetjente vid postanstalterna;

att i öfrigt, beträffande vaktbetjentes rätt till ålderstillägg äfvensom i fråga om innehafvande af annan befattning, förflyttning till annan tjenstgöringsort samt afgång från vaktbetjentbefattningen med pension, skola i alla tillämpliga delar gälla de vilkor och bestämmelser, som ofvan föreslagits i afseende å tjenstemän vid postverkets distrikts- och lokalförvaltningar; samt

att, derest vid tillsättande af vaktbetjentbefattning, hvars föregående innehafvare åtnjutit aflöning i första eller andra lönegraden, den, som å befattningen antages, anses icke böra placeras å ort eller i syssla, för hvilken den lediga aflöningen är afsedd, styrelsen må ega att, tills vidare och intill dess ledighet inom vederbörlig lönegrad uppstår samt med disponerande i sådant hänseende af erforderlig andel af den lediga aflöningen, tilldela den till befattningen antagne aflöning i lägre lönegrad.»

T. f. departementschefens yttrande.

De af generalpoststyrelsen sålunda föreslagna vilkor och bestämmelser har t. f. departementschefen funnit vara af beskaffenhet att i allt hufvudsakligt böra bifallas, dock att då, i händelse af bifall till hvad t. f. departementschefen under aflöningsstaten tillstyrkt, ålderstilläggen för postexpeditörerna af tredje lönegraden skulle blifva hvartdera 150 kronor, ålderstilläggen för dessa tjensteinnehafvare borde upptagas med nyssnämnda belopp i stället för de af generalpoststyrelsen föreslagna beloppen. I detta sammanhang ansåge t. f. departementschefen sig äfven böra erinra, att den på Kongl. Maj:ts pröfning beroende frågan om ordnande af pensionsväsendet för civile tjensteinnehafvare och om sådan ändring i tjensteinnehafvarnes vid postverket pensionering, att denna skulle komma att i sin helhet bestridas af postmedlen, nu befunne sig i det skick, att kongl. proposition i ämnet, enligt t. f. departementschefens förmenande, kunde till innevarande års Riksdag aflåtas, samt att, derest nya bestämmelser i anledning deraf komme till stånd, dessa naturligtvis borde vinna tillämpning äfven i fråga om de innehafvare af befattningar vid postverket, hvilka komme att tillträda aflöning enligt den nya staten. T. f. departementschefen funne sig ock nu böra betona angelägenheten af att pensioneringen af poststatens tjenstemän och betjente komme att bestridas af postverkets medel och ej, såsom för närvarande vore förhållandet, äfven från civilstatens pensionsinrättning, hvilken, då den, efter hvad ådagalagdt vore, ej utan kapitalförlust kunde bestrida de nu derifrån utgående pensionsbelopp, än mindre, enligt t. f. departements-

chefens åsigt, kunde bestrida de ökade sådana, som blefve en följd af den föreslagna löneregleringen.

Då generalpoststyrelsen föreslagit, att aflöningen för den ordinarie vaktbetjentpersonalen skulle regleras genom höjande af den fasta aflöningen och borttagande af traktamenten såsom aflöningsform, så att traktamenten komme att bibehållas allenast i de fall och till de belopp, som ambulerande verksamhet eller andra särskilda omständigheter påkallade, hade det ock synts styrelsen vara erforderligt, att samma principer tillämpades äfven för den extra vaktbetjentpersonalen, hvars aflöning hittills till öfvervägande del bestått i traktamenten. De fasta årsarfvodena utgjorde nemligen för extra vaktbetjente å fast anstalt 300 kronor och för extra vaktbetjente å ambulerande postanstalt allenast 180 kronor, under det att deras traktamenten under vanliga förhållanden vexlade från 1 krona till 2 kronor för dag. En sådan reglering af de extra vaktbetjenternas aflöningsförhållanden vore naturligtvis af beskaffenhet att högst betydligt öka utgifterna å anslaget till *arfvoden åt extra vaktbetjente och till hushyresbidrag för en del betjente*, men föranledde, då ingen egentlig aflöningsförbättring dermed afsåges, också en betydlig minskning i utgifter å anslaget till traktamenten för vaktbetjente. Då, såsom nyss meddelats, en sådan reglering syntes styrelsen erfordras samtidigt med regleringen för den ordinarie betjentpersonalen, hade styrelsen låtit i det afseendet uppgöra beräkningar, i syfte att de extra vaktbetjenternas aflöning komme att bestå af endast arfvode i tre grader, för hvilkas fördelning skulle följas samma principer som rörande fördelningen af de tre lönegraderna för ordinarie vaktbetjente, samt att traktamente tillgodokomme extra vaktbetjente allenast i de fall och till de belopp, som för ordinarie betjent blefve bestämda. Årsarfvodena för den extra vaktbetjentpersonalen hade generalpoststyrelsen tänkt sig skola utgöra 850 kronor, 800 kronor och 750 kronor, hvilket, med beräkning att 112 af det nuvarande extra vaktbetjentantalet blefve vid ökning af de ordinaries antal befordrade, skulle medföra en årskostnad af omkring 183,000 kronor. Då dertill borde komma ett belopp af 77,000 kronor, att användas dels till arfvoden för den extra personal, som den ökade posttrafiken kunde kräfva, dels ock till hushyresbidrag för några få, enligt äldre bestämmelser dertill berättigade, hade generalpoststyrelsen föreslagit, att det nu ifrågavarande anslaget måtte upptagas till förslagsvis 260,000 kronor, hvilket innefattar en förhöjning af 180,000 kronor.

Härvid hade t. f. departementschefen icke något att erinra.

Ansl. till gratifikationer m. m.

Anslaget till gratifikationer m. m. åt tjenstemän och betjente ansåge generalpoststyrelsen böra vid dess nuvarande belopp bibehållas.

Med de af t. f. departementschefen sålunda tillstyrkta ändringar i aflöningsstaten skulle denna stat komma att ökas med 1,601,800 kronor.

Beträffande denna ökning ansåge t. f. departementschefen sig dock böra erinra, att den till högst väsentliga delar motvägdes af minskningar i vissa anslag å omkostnadsstaten, i det att från anslagen till uppbörds- och frimärkesprovision och från traktamentsanslag å omkostnadsstaten öfverförts genom regleringen till aflöningsstaten för posttjenstemän och vaktbetjente allt, som hade karakteren af aflöning, hvarigenom dessa nu nämnda anslag å omkostnadsstaten blifvit betydligt lägre än förut; att det belopp, hvarmed berörda anslag å omkostnadsstaten kunnat nedsättas i förhållande till de för anslagen senast fastställda belopp, icke betecknade hela den besparing, som å anslagen vunnits, enär under oförändrade aflöningsvilkor dessa anslag å omkostnadsstaten antagligen skulle hafva behöft höjas med betydliga belopp för att blifva tillräckliga, i stället för att de nu kunnat minskas; samt att det ju icke kunde undvikas, att ökad posttrafik fordrade ökad personal och ökade driftkostnader i öfrigt, så vida arbetet akulle kunna tillfredsställande skötas.

Beträffande pensionsstaten redogöres å sid. 72 och 73 i statsrådsprotokollet för de pensioner, som i följd af inträffade dödsfall borde afföras från staten, och de beviljade pensioner, som borde i densamma upptagas. *Pensionsstaten.*

Vidkommande omkostnadsstaten hade generalpoststyrelsen, enligt hvad t. f. departementschefen till statsrådsprotokollet meddelat, föreslagit, *Omkostnadsstaten.*

dels att följande anslag måtte nedsättas, nemligen anslaget till *uppbörds- och frimärkesprovision* med 310,000 kronor från 395,000 kronor till 85,000 kronor, anslaget till *traktamenten för tjenstemän i jernvägspostkupé* med 105,000 kronor från 290,000 kronor till 185,000 kronor samt anslaget till *traktamenten för vaktbetjente* med 510,000 kronor från 620,000 kronor till 110,000 kronor;

dels att i staten måtte uppföras ett anslag till *felräkningspenningar* å 50,000 kronor;

dels ock att följande anslag måtte höjas, nemligen anslaget till *postföringskostnad vid befordran å jernväg* med 200,000 kronor från 1,800,000 kronor till 2,000,000 kronor, anslaget till *postföringskostnad vid befordran å landsväg och inom postanstalternas områden samt till landtbrefbäring* med 40,000 kronor från 730,000 kronor till 770,000 kronor, anslaget till *postföringskostnad vid befordran sjöledes mellan fasta landet och Gotland* med 3,000 kronor från 54,000 kronor till 57,000 kronor samt anslaget till

tillverkning af frimärken, frankokuvert, brefkort och kortbref med 10,000 kronor från 100,000 kronor till 110,000 kronor.

Ansl. till uppbörds- och frimärkesprovision.

Beträffande anslaget till uppbörds- och frimärkesprovision hade generalpoststyrelsen anfört, att då posttjenstemännens andel i uppbörds- och frimärkesprovisionen nu föreslagits att omsättas till fast aflöning, skulle för framtiden å detta anslag erfordras allenast hvad som kunde komma att åtgå dels till betäckande af frimärkesprovision till föreståndare för poststationer och ångbåtspostexpeditioner, dels ock till provision åt frimärkesförsäljare och till den medgifna rabatten vid partiköp af frankotecken. Enär dessa å anslaget qvarstående utgiftsposter uppgått år 1897 till i rundt tal 78,300 kronor, hade styrelsen, med afseende särskildt å rörelsens stegring vid poststationerna, ansett anslaget kunna sättas till förslagsvis 85,000 kronor, eller 310,000 kronor lägre än det belopp, hvartill anslaget i gällande stat vore upptaget.

Visserligen borde, enligt styrelsens förmenande, för de posttjenstemän, som icke inginge på den nya aflöningsstaten och icke kunde dertill förbindas, från detta anslag utgå uppbörds- och frimärkesprovision enligt nu gällande regler, men då de utgifter, som deraf kunde förorsakas, i det närmaste komme att motvägas af minskad aflöning för dem i aflöningsstaten, hade generalpoststyrelsen ansett några särskilda tillgångar härför icke behöfva beräknas.

Ansl. till felräknings-penningar.

Borttagandet af uppbörds- och frimärkesprovisionen för posttjenstemännen gjorde det emellertid, enligt generalpoststyrelsens förmenande, nödigt att å omkostnadsstaten uppföra en ny utgiftstitel.

Postverkets uppbörd, som för år 1900 beräknats till 10,800,000 kronor, inflöte till allra största delen i små poster vid postanstalterna, och det kunde naturligtvis icke undvikas, att vid uppbärande af dessa småposter samt vid emottagning och utlemnande af de utom den beräknade postuppbörden liggande postanvisnings- och postförskottsmedlen samt tidningsprenumerationsmedlen, hvilkas sammanlagda belopp år 1897 öfverstigit 52,760,000 kronor, förluster för expedienterna och för dem, som skulle till postverket redovisa dessa medel, genom felräkningar vid vexling och debitering allt som oftast uppkomme. För dessa felräkningar hade väl i förekommande fall postförvaltarne och de, som med dem delat provisionen, fått i provisionsinkomsten söka godtgörelse, hvaremot extra tjenstemän, som vid expeditionen biträdt, mestadels fått sjelfve vidkännas den förlust, som förorsakats dem genom felräkning vid expeditionen. Den ordinarie personalen hade kunnat finna sig i förlusten, så länge utsigt funnits, att provisionsbeloppet skulle i mån af ökad rörelse år från år stiga. Men då nu genom uppbördsprovisionens fixering all utsigt till ökad ersätt-

ning genom ökad rörelse blefve stängd, syntes billigheten fordra, att felräkningspenningar tillerkändes personalen. Det kunde visserligen i det afseendet ifrågasättas, att vederbörande uppbördspersonal skulle, i enlighet med hvad som bestämts genom aflöningsreglementet för tjenstemän och betjente vid statens jernvägar af den 15 oktober 1897 samt kongl. kungörelsen af den 31 december samma år angående tilläggsbestämmelser till nämnda aflöningsreglemente, tillerkännas såsom felräkningspenningar viss procent af all in- eller utgående uppbörd och således äfven den, hvilken, såsom fallet vore med postanvisnings-, postförskotts- och tidningsmedlen, icke vore till ren postuppbörd att hänföra. För att emellertid kunna med någon tillförlitlighet beräkna det anslagsbelopp, som till felräkningspenningar skulle erfordras, och för att icke hemta medel dertill från annat håll, än der uppbördsprovisionen hittills funnits, hade generalpoststyrelsen ansett sig böra i förslaget till postverkets stater för år 1900 upptaga under titeln *felräkningspenningar* ett anslag, som kunde anses motsvara $^1/_2$ procent af postverkets uppbörd för försålda frankotecken, uppburen afgift för lösenförsändelser samt uppburna postbefordringsafgifter för tidningar och tidskrifter. Med denna beräkningsgrund hade anslaget upptagits till förslagsvis 50,000 kronor.

Denna procent af postuppbörden representerade, enligt hvad af det nyss sagda framginge, en mycket liten procent af alla de penningmedel, som vid emottagning eller utlemning ginge genom posttjenstemännens händer, och den skulle enligt generalpoststyrelsens afsigt komma att fördelas mellan den å postanstalterna tjenstgörande uppbördspersonalen, ehvad densamma vore ordinarie eller extra, enligt de närmare grunder, som komme att, på styrelsens förslag, af Kongl. Maj:t bestämmas. Då någon inkomst häraf icke torde posttjenstemännen tillskyndas, hade styrelsen ansett anslaget böra upptagas under omkostnadsstaten.

Ansl. till traktamenten för jernvägstjenstemän i jernvägspostkupé.

I fråga om anslaget till traktamenten för tjenstemän i jernvägspostkupé hade generalpoststyrelsen anfört, att då den fasta aflöningen vore afsedd att höjas för både den ordinarie och extra tjenstemannapersonal, som nu uppbure traktamente för tjenstgöring, borde, såsom förut nämnts, också traktamentet minskas, så att det ej vidare vore ens till en del att såsom aflöning beräkna, utan allenast innefattade godtgörelse för de extra utgifter, tjenstgöringens art förorsakade.

Genom kongl. brefvet den 8 december 1881 hade förordnats, bland annat, att till grund för beräknande af traktamente till tjenstemän i jernvägspostkupé skulle i allmänhet läggas det antal timmar, under hvilka, enligt fastställd tidtabell, tjenstemannen vore från sin station frånvarande, dock att detta antal borde ökas med 2 timmar, den ena för inställelse till

tjenstgöring i behörig tid före resans anträdande och den andra för erforderlig tjenstgöring efter återkomsten till stationen; att, derest vid beräknande af antalet timmar, under hvilka tjenstemannen varit från sin station frånvarande, uppkomme del af timme, den sålunda öfverskjutande delen skulle, om densamma uppginge till 30 minuter eller derutöfver, räknas såsom hel timme, men, om den uppginge till mindre än 30 minuter, icke tagas i beräkning; att för hvarje i tjenstgöring använd timme, derför traktamente tillkomme tjensteman i jernvägspostkupé, detsamma i allmänhet skulle utgöra tjugu öre för postexpeditör och trettio öre för extra biträde, men att för hvar i tjenstgöring använd timme, som hel och hållen eller till en del infölle mellan klockan 10 på aftonen och klockan 5 på morgonen, traktamente skulle utgå med trettio öre till postexpeditör och med fyrtio öre till extra biträde; att till tjenstgöringstimmar äfven skulle räknas en timme efter ankomsten till och en timme före afgången från vänd- eller öfverliggningsort; men att för den tid tjenstemannen i öfrigt utan skyldighet att tjenstgöra låge öfver å ort, der han icke vore stationerad, traktamente skulle utgå till postexpeditör med femton öre och till extra biträde med tjugu öre för timme; att traktamente för ett dygn dock icke under något förhållande skulle utgå med lägre belopp än två kronor femtio öre för postexpeditör och tre kronor femtio öre för extra biträde; att, der i jernvägspostkupé på en gång tjenstgjorde flere tjenstemän, den af dem, som utöfvade förmanskap och i första hand svarade för göromålens behöriga gång, skulle åtnjuta ett särskildt tilläggstraktamente, utgående i allmänhet med en krona för hvarje fullbordad resa fram och åter, men med två kronor för hvarje resa fram och åter med tjenstgöring å den s. k. utländska afdelningen inom postkupéexpeditionen n:o 2 å jernvägslinien Malmö—Nässjö; samt att, då i följd af trafikhinder eller annan tvingande omständighet post blifvit väsentligen fördröjd utöfver den för dess fortskaffande bestämda tid, det skulle ankomma på generalpoststyrelsens pröfning, huruvida traktamente till tjensteman i jernvägskupé skulle utgå för hela den tid, hvarunder han sålunda varit från sin station frånvarande;

hvarjemte Kongl. Maj:t i sammanhang härmed förklarat, att, då tjensteman å ort, der han hade sin station, nödgades någon längre tid för inträde i posttjenstgöring å jernväg afvakta affärdandet af bantåg, hvilket till följd af trafikhinder eller annan omständighet blifvit försenadt, på generalpoststyrelsens pröfning finge ankomma, huruvida traktamente borde af postmedlen utbetalas för den tid, tjensteman, under afvaktan på bantågets afgång, hållit sig beredd att i tjenstgöring inträda, dock med iakttagande deraf, att detta traktamente icke i något fall finge utgå med högre belopp, för timme räknadt, än som uppbures af tjensteman för den tid,

han utan att vara stadd i tjenstgöring låge öfver å annan ort än den, der han hade sin station.

Sedermera hade Kongl. Maj:t genom beslut den 1 februari 1884 medgifvit, att vid de tillfällen, då för postkupégöromålens behöriga handläggning erfordrades, att vederbörande postkupétjenstemän inställde sig till tjenstgöring tidigare än en timme före afsändandet af det bantåg, hvarmed postkupé fortskaffades, till dem finge såsom ersättning för den utsträckta tjenstgöringen af postmedlen utbetalas traktamente, under iakttagande af de i först berörda kongl. bref af den 8 december 1881 för traktamentets beräknande fastställda grunder.

Bestämmelserna i de kongl. brefven af den 8 december 1881 och den 1 februari 1884 finge också, enligt kongl. brefven af den 24 mars 1882 och den 28 maj 1897, tillämpas, med viss förhöjning i traktamentsbeloppet, för tjenstemän, som tjenstgjorde å ångbåtslinierna Malmö—Köpenhamn och Trelleborg—Sassnitz.

Med erinran härom hade generalpoststyrelsen vidare anfört, hurusom vid tillämpning af de gifna bestämmelserna, enligt hvilka de extra resepostexpeditörerna till upphjelpande af den ringa aflöning, deras arfvode å 450 kronor för året beredde, egde uppbära högre traktamente än de ordinarie, det understundom inträffat, att extra resepostexpeditörer fått större årsinkomst än ordinarie. Då med anledning deraf likformighet påkallades vid beräknande af traktamente till samtlige desse resepostexpeditörer, ehvad de vore ordinarie eller extra, hade postdirektörer och postinspektörer, på anmodan af generalpoststyrelsen, år 1895 uppgjort förslag till nya traktamentsvilkor för resepostexpeditörer i sammanhang med förut omförmälda arfvodesregleringsplan. Af anledning, som förut angifvits, hade emellertid generalpoststyrelsen icke ansett lämpligt att då söka genomföra denna reglering i annan del än den, som rörde arfvodena för de extra biträdena å postkontoren, men då styrelsen nu föreslagit att genomföra den föreslagna arfvodesregleringen jemväl för de extra resepostexpeditörerna, vore tiden inne att också upptaga frågan om reglering af traktamentena.

Dessa traktamenten skulle vara lika för ordinarie och extra posttjenstemän, som tjenstgjorde å vissa jernvägs- eller ångbåtslinier, samt bestå dels af ett resetraktamente och dels af hyresersättning å öfverliggningsort, der icke postverket anordnade och bekostade bostadsrum åt tjenstemännen. Vid bestämmandet af resetraktamentsbeloppet skulle hänsyn tagas till de ökade utgifter, som uppkomme, om måltider måste under resan eller bortovaron från stationsorten intagas, samt till det mera ansträngande arbete, tjenstgöring under nattetid förorsakade. Traktamentena

skulle dock, då den del, som kunde anses vara aflöning för arbete, jemförligt med det å fasta postanstalter, bortfölle, blifva väsentligt lägre än de enligt nu gällande bestämmelser utgående. Förslaget anslöte sig så till vida till nuvarande beräkningsgrunder för traktamentet, som det afsåge viss godtgörelse för hvarje särskild resa, men kunde ock utan svårighet läggas till grund för nya bestämmelser, i syfte att genom utslagning af ersättningsbeloppen å årets alla dagar kunna anordna ett fåtal traktamentsklasser. Inom dessa skulle traktamentet utgå med lika belopp för alla dagar, hvarigenom beräkningarna vid traktamentsliqviderna blefve betydligt förenklade. Hyresersättningen, som ansetts böra beräknas till högst 1 krona 50 öre, skulle visserligen äfven af traktamentsanslaget godtgöras, men borde, enligt generalpoststyrelsens åsigt, lämpligen skiljas från dagtraktamentet och utgå vid traktamentsliqviderna allenast för det verkliga antal öfverliggningar, som under perioden ansåges böra betinga sådan ersättning.

Vid införandet af dessa nya traktamenten, för hvilka, på särskildt förslag af generalpoststyrelsen, erforderliga bestämmelser skulle af Kongl. Maj:t fastställas, erfordrades likväl, att den nuvarande resepostexpeditörspersonalen, i den mån den då vore i oförändrad tjenstgöring anställd, billigtvis hölles skadeslös för de minskade årsinkomster, hvartill de lägre traktamentena i vissa fall skulle leda. Den kostnad, som häraf förorsakades, blefve emellertid, enligt hvad generalpoststyrelsen framhållit, dels öfvergående, dels temligen ringa, enär dertill enligt gjorda beräkningar icke skulle för år 1900 erfordras högre belopp än inalles omkring 27,000 kronor. Inberäknadt sistnämnda belopp, skulle utgiftssumman å anslaget, om de nya traktamentena komme att gälla, kunna för år 1900 beräknas till omkring 170,000 kronor, hvartill borde läggas 15,000 kronor för att möta ökade utgifter för den nya personal, som posttrafikens utveckling kunde kräfva. På grund häraf hade generalpoststyrelsen ansett ifrågavarande anslag böra sättas till förslagsvis 185,000 kronor eller 105,000 kronor lägre än det belopp, hvartill anslaget enligt gällande stat vore upptaget.

Ansl. till traktamenten för vaktbetjente.

Beträffande anslaget till traktamenten för vaktbetjente hade generalpoststyrelsen erinrat, att vid omreglering af vaktbetjentes aflöning, enligt det af styrelsen nu framlagda förslag, skulle från anslaget bortfalla traktamenten till såväl ordinarie som extra vaktbetjente vid de fasta postanstalterna; hvaremot komme att qvarstå traktamenten för vaktbetjente tjenstgörande å vissa jernvägs- eller ångbåtslinier. Men jemväl dessa qvarstående traktamenten skulle komma att nedsättas, i det att de skulle utgöra icke aflöning i egentlig mening, utan allenast, likasom fallet

blefve för resepostexpeditörerna, godtgörelse för de genom reselifvet förorsakade höga lefnadskostnaderna med bibehållande dock af det nu medgifna särskilda traktamentet för det ansvarsfulla arbetet i postiljonskupé.

För nu gällande föreskrifter rörande traktamenten till postvaktbetjente hade generalpoststyrelsen redogjort vid behandlingen af frågan om aflöningen för postvaktbetjente och för den skull nu inskränkt sig till att angifva, huru enligt styrelsens åsigt i sammanhang med de nya aflöningsbestämmelserna för vaktbetjente traktamentet till dem borde ordnas.

I detta afseende hade styrelsen till en början erinrat derom, att, då traktamentet i regel skulle vara allenast en godtgörelse för de särskilda kostnader, som af tjenstgöringens art föranleddes, traktamente icke heller skulle tilldelas sådana vaktbetjente, som tjenstgjorde å jernväg, med mindre denna tjenstgöring kunde anses förorsaka dem särskilda kostnader. Traktamentena till postvaktbetjente, tjenstgörande å jernväg, utginge för närvarande med olika belopp, allt efter som vaktbetjenterna vore ordinarie eller extra, i det att de extra hade ett högre traktamente för att upphjelpa inkomsterna, då årsarfvodet för dem utgjorde allenast 180 kronor. Styrelsen hade i fråga om dessa traktamenten, med stöd af det förut omförmälda kongl. brefvet af den 19 september 1884, fastställt vissa från och med år 1892 gällande och fortfarande tillämpade grunder för deras beräknande. Enligt dessa bestämmelser utginge dagtraktamentet för tjenstgöring inom postkupéexpedition söder om Dalelfven med 1 krona 25 öre för ordinarie och 1 krona 75 öre för extra postvaktbetjent samt norr om Dalelfven med 1 krona 50 öre för ordinarie och 1 krona 90 öre för extra vaktbetjent. Om vaktbetjent sjelf bekostade herberge å vänd- eller öfverliggningsort nattetid eller minst 5 timmar under annan tid af dygnet, ökades dagtraktamentet med 15 öre, dock ej högre än till in alles 2 kronor. Sedermera hade, med tillämpning från och med år 1895, bestämts, att för de vaktbetjente, som gjorde tjenst å bantåg och dervid på eget ansvar expedierade post, d. v. s. för dem, som tjenstgjorde i postiljonskupé, dagtraktamentet skulle ökas ytterligare med 35 öre.

Generalpoststyrelsens mening vore, att, derest det nya aflöningsförslaget för vaktbetjente godkändes, skulle för vaktbetjente å vissa jernvägs- eller ångbåtslinier fastställas några få traktamentsklasser, till hvilka efter enahanda grunder, som för resepostexpeditörerna blefve gällande, skulle hänföras de vaktbetjente, som kunde anses åsamkas särskilda kostnader till följd af tjenstgöringens ambulatoriska beskaffenhet. Detta traktamente skulle höjas, såsom nu skedde för tjenstgöring i postiljonskupé, der det sjelfständiga och ansvarsfulla arbetet väl betingade någon särskild godtgörelse, och i öfverensstämmelse med hvad styrelsen tänkt sig i fråga om

resepostexpeditörernas godtgörande genom hyresersättning för anskaffadt herberge å öfverliggningsort skulle vaktbetjente vid traktamentsliqvidernas utfående ersättas med högst 75 öre för hvarje gång sådant herberge under perioden erfordrats och af postverket anordnad öfverliggningslokal icke funnits att tillgå. Generalpoststyrelsen hade afsett, att närmare bestämmelser härutinnan skulle af Kongl. Maj:t fastställas på förslag af styrelsen.

Den brefbärareförmännen i Stockholm medgifna tilläggsaflöning af tio kronor i månaden hade plägat utgå från detta traktamentsanslag; och då denna aflöning närmast vore att jemföra med det vaktbetjente för tjenstgöring i postiljonskupé tillerkända särskilda traktamentstillägg, hade generalpoststyrelsen ansett densamma fortfarande böra under detta anslag beräknas och utgå.

Kostnaden för de anordningar, som generalpoststyrelsen alltsedan år 1896 haft rättighet att träffa, för att postvaktbetjente, som till följd af ansträngande tjenstgöring eller andra särskilda orsaker ansetts böra tilldelas någon hvilotid, måtte med bibehållande jemväl af traktamente erhålla ledighet högst femton dagar under kalenderåret, hade också betäckts af detta anslag och finge enligt Kongl. Maj:ts och Riksdagens medgifvande uppgå till 12,000 kronor. Genom den nu föreslagna regleringen af vaktbetjentes aflöningsförhållanden komme visserligen traktamentet för de å fast anstalt tjenstgörande ordinarie och extra vaktbetjente att försvinna och ersättas af fast aflöning, men styrelsen hade likväl ansett enklast vara att å traktamentsanslaget bibehålla kostnaderna för den åt vaktbetjente sålunda medgifna ledighet; och då nu föreslagits ökning af vaktbetjenternas antal med ytterligare 112, hade generalpoststyrelsen hemstält, att från och med år 1900 måtte af anslaget till traktamenten för vaktbetjente disponeras 13,500 kronor, för att postvaktbetjente, som till följd af ansträngande tjenstgöring eller andra särskilda orsaker ansåges böra tilldelas någon hvilotid, måtte med bibehållande af sina nu föreslagna löneinkomster erhålla ledighet högst femton dagar under kalenderår.

Å anslaget erfordrades ock medel dels för att fortfarande kunna bereda periodiskt återkommande sabbatshvila för vaktbetjente äfvensom för att ega tillgång till bekostande af annan tillfällig arbetsförstärkning, dels ock till traktamenten åt den ökade ständiga vaktbetjentpersonal, som, utöfver den nuvarande, kunde för arbetets behöriga gång inom de ambulanta postanstalterna komma att erfordras.

Den reglering, som föreslagits rörande vaktbetjenternas aflöning, komme till en början att minska inkomsterna för vissa vid de fasta postanstalterna tjenstgörande vaktbetjente, som redan nått så höga traktamentsbelopp, att de icke i de intjenta ålderstilläggen derför genast finge full godt-

görelse; och till äfventyrs kunde också komma att inträffa, att en eller annan å jernväg eller ångbåtslinie tjenstgörande vaktbetjent komme att vid regleringens genomförande få vidkännas minskning i inkomster. Till förekommande häraf hade generalpoststyrelsen förutsatt, att vaktbetjente i sådana undantagsfall finge af styrelsen tilldelas ett personligt tilläggstraktamente att i oförändrad tjenstgöring uppbäras, intill dess anledningen för tilläggstraktamentets tillkomst blifvit häfd genom aflöningens höjande medelst intjent ålderstillägg.

Vid sammanställning af nu angifna olika anledningar till utgifter å detta anslag hade generalpoststyrelsen beräknat, att å anslaget skulle för år 1900 erfordras:

till traktementen enligt de nya grunderna	kronor	40,000: —
» arfvoden åt brefbärareförmän i Stockholm	»	4,200: —
» beredande åt en del vaktbetjente af den ledighet, högst femton dagar under kalenderår, hvarom förut förmälts	»	13,500: —
» traktamenten åt ökad personal äfvensom för beredande af sabbatshvila samt bekostande af annan tillfällig arbetsförstärkning	»	36,000: —
samt till personliga tilläggstraktamenten	»	16,300: —
hvadan anslaget borde sättas till förslagsvis	kronor	110,000: —

Enligt denna beräkning skulle anslagets nuvarande belopp, 620,000 kronor, komma att minskas med 510,000 kronor, och det oaktadt detta anslagsbelopp redan öfverskridits för år 1897 med i rundt tal 49,800 kronor samt för perioden 1 oktober 1897—30 september 1898 med ej mindre än 85,900 kronor. Med bibehållande af nu gällande traktamentsvilkor skulle deremot anslaget hafva behöft höjas med ett högst betydligt belopp, i synnerhet om, såsom väl i sådant fall vore rättvist, vaktbetjente i allmänhet skulle, i likhet med hvad som redan länge varit förhållandet i Stockholm, Göteborg och Malmö, fördelas i särskilda traktamentsklasser med uppflyttning från lägre till högre klass.

Anslaget till postföringskostnad vid befordran å jernväg hade i staten för innevarande år höjts med 120,000 kronor till förslagsvis 1,800,000 kronor. Utgifterna å anslaget hade, enligt hvad generalpoststyrelsen meddelat, uppgått i runda tal år 1897 till 1,739,800 kronor samt under perioden 1 oktober 1897—30 september 1898 till 1,920,300 kronor. På grund häraf och då åtskilliga enskilda jernvägar vore afsedda att öppnas för allmän trafik före utgången af år 1900, hade generalpoststyrelsen ansett anslaget böra höjas med 200,000 kronor.

Ansl. till landsvägspostföring m. m.

Å anslaget till postföringskostnad vid befordran å landsväg och inom postanstalternas områden samt till landtbrefbäring, som i gällande stat vore upptaget till 730,000 kronor, hade utgifterna uppgått i runda tal år 1897 till 690,900 kronor samt under perioden 1 oktober 1897—30 september 1898 till 727,000 kronor.

Generalpoststyrelsen hade framhållit, hurusom utgifterna således på senaste tiden ganska väsentligt ökats dels till följd af utvidgning af redan befintliga postlinier, dels genom inrättande af nya linier, dels ock genom stegringar i postföringslegan; och då forsatt utvidning af postföringen å landsväg och medelst landtbrefbäring vore både önskvärd och erforderlig samt för postbefordran af ifrågavarande slag numera allt oftare betingades högre lega än förut, hade generalpoststyrelsen föreslagit, att anslaget måtte höjas med 40,000 kronor.

Ansl. till postbefordran till och från Gotland.

Anslaget till postföringskostnad vid befordran sjöledes mellan fasta landet och Gotland hade alltsedan år 1887 utgjort förslagsvis 54,000 kronor. Då likväl utgifterna å anslaget uppgått under perioden 1 oktober 1897—30 september 1898 till i rundt tal 57,200 kronor, hade generalpoststyrelsen i det föreliggande förslaget till postverkets utgiftstater höjt anslaget med 3,000 kronor.

Ansl. till postbefordran sjöledes till och från vissa främmande länder.

Anslagen till postföringskostnad vid befordran sjöledes mellan Sverige och Finland, mellan Sverige och Danmark, mellan Sverige och Tyskland samt mellan Sverige och England samt Amerika vore af generalpoststyrelsen bibehållna vid samma belopp, hvartill dessa anslag blifvit för innevarande år upptagna.

Beträffande postföringen mellan Sverige och Danmark hade visserligen vederbörande danska rederi nyligen uppsagt det derom träffade aftal till upphörande den 1 nästkommande april, men enligt styrelsens åsigt, kunde deraf icke dragas någon bestämd slutsats, huruvida denna omständighet komme att föranleda ökade utgifter för postföringen mellan de båda länderna.

Hvad anginge postföringen mellan Sverige och Tyskland, hade utgifterna derför utgjort under perioden 1 oktober 1897—30 september 1898 i rundt tal 98,500 kronor; och ehuru denna summa visserligen icke betäckte kostnaden för ett helt kalenderår, enär de till de egentliga kontraherade turerna för året kommit, enligt Kongl. Maj:ts bemyndigande, anordnade ytterligare turer för tiden 1 maj—30 september 1898 mellan Trelleborg och Sassnitz, hade generalpoststyrelsen likväl, då aftalet om dessa ytterligare sommarturer afsett allenast sommaren år 1898, ansett sig icke böra vid beräkningen af anslagsbehofvet för år 1900 fästa afseende vid de extra kostnader, nämnda ökning af sommarturerna för sistlidet år

förorsakat, samt hade för den skull nu icke ifrågasatt någon förhöjning i anslaget.

Hvad generalpoststyrelsen föreslagit beträffande de särskilda anslagen under omkostnadsstaten föranledde ej någon erinran från t. f. departementschefens sida, utom hvad anginge anslaget till *postföringskostnad vid befordran sjöledes mellan Sverige och Tyskland.*

I detta anslags nuvarande belopp, 100,000 kronor, hade generalpoststyrelsen, enligt hvad förut nämnts, icke ifrågasatt någon förhöjning, men af skäl, för hvilka t. f. departementschefen anhållit att få inför Kongl. Maj:t redogöra, ansåge t. f. departementschefen, att anslaget måste höjas.

Sedan Kongl. Maj:t den 15 november nästlidet år förklarat, att förhandlingar skulle inledas med vederbörande tyska myndigheter rörande åstadkommande af sjöpostförbindelse mellan Trelleborg och Sassnitz med två turer dagligen i hvardera rigtningen, hade, enligt hvad t. f. departementschefen erinrat, såsom resultat af dessa förhandlingar, hvilka egt rum i Berlin den 24, 25 och 26 berörde november, aflemnats ett förslag till tillägg till den mellan svenska postförvaltningen och tyska rikspostförvaltningen angående anordnande och underhållande af regelbunden postångfartygsförbindelse mellan Trelleborg och Sassnitz träffade öfverenskommelse af den $^{1}/_{11}$ juli 1896.

Detta tilläggsförslag innehölle väsentligen följande bestämmelser:

De på linien Trelleborg—Sassnitz förekommande postångfartygsturerna, en resa i dygnet i hvardera rigtningen, skulle från och med den 1 maj 1899 fördubblas. Jemväl de nytillkomna turerna skulle ansluta sig till jernvägståg å ömse sidor. De deltagande svenska och tyska rederierna skulle fullgöra hvartdera hälften af samtliga turerna på det sätt, att hvartdera rederiet fullbordade en resa fram och tillbaka i dygnet. Hvartdera rederiet skulle, förutom det i 1896 års öfverenskommelse afsedda ångfartyget, såsom reserv för linien underhålla ett andra ångfartyg, som måste motsvara de i nämnda öfverenskommelse uppstälda fordringarna, men icke behöfde vara en propellerångare. Den andel af utbetald godtgörelse, som på grund af § 3 i 1896 års öfverenskommelse den ena af de båda postförvaltningarna hade att ersätta den andra, finge för samtliga de i tillägget omförmälda åliggandena icke öfverstiga 125,000 riksmark. Tillägget skulle hafva samma giltighetstid som öfverskommelsen den $^{1}/_{11}$ juli 1896 eller alltså till den 1 maj 1907.

Vid föredragning inför Kongl. Maj:t den 3 december nästlidet år af detta ärende hade t. f. departementschefen, som då under chefen för finansdepartementet beviljad ledighet enligt Kongl. Maj:ts förordnande förestått nämnda departement, förklarat, att han icke hade något att erinra mot det fram-

lagda förslaget, hvarjemte t. f. departementschefen anfört, bland annat, att han funne det vara uppenbart, att tidpunkten att fördubbla turernas antal å sjöpostlinien Trelleborg—Sassnitz redan vore inne. Under hela den tid, frågan om denna sjöpostförbindelse varit å bane, hade alltid framhållits, att den direkta förbindelsen året om på denna trafikled icke kunde anses vara ordnad på ett fullständigt, för en längre tid framåt tillfredsställande sätt, förrän på denna led kommit till stånd dubbla reselägenheter för dygn i hvartdera rigtningen, i det att först genom en sådan anordning skulle kunna vinnas omedelbar anslutning till båda de grupper af genomgående posttåg, som framginge på de kontinentala hufvudvägarna.

På sätt jemväl generalpoststyrelsen och jernvägsstyrelsen i afgifna utlåtanden framhållit, hade den erfarenhet, som vunnits under den tid, sjöpostförbindelsen Trelleborg—Sassnitz egt bestånd, icke gifvit anledning att frångå den uttalade uppfattningen.

En ytterligare anledning att nu vidtaga den ifrågasatta utvecklingen låge deri, att trafiken mellan Norge och kontinenten icke syntes kunna med fördel ledas öfver linien Trelleborg—Sassnitz, med mindre anslutning anordnades till natt-turer i båda rigtningarna öfver sjön. Just vid denna tidpunkt skulle ett fullständigt ordnande af linien Trelleborg—Sassnitz ock i sin mån bereda en sjelfständigare ställning gent emot det danska rederibolag, som hittills ombesörjt så godt som all annan trafik i Öresund än ångfärjetrafiken, men nyligen uppsagt sina aftal med post- och jernvägsförvaltningarna att upphöra med utgången af mars månad år 1899. Genom den för fördubblingen nödvändiga anskaffningen af ytterligare två ångbåtar såsom reserv blefve det ock möjligt att tillgodose den mycket allmänt uttalade önskningen, att på linien måtte komma att, utom de nuvarande propellerbåtarne, insättas jemväl hjulångare, hvilka under många förhållanden vore beqvämare för de resande än propellerbåtarne, fastän dessa sistnämnda icke kunde alldeles afvaras till följd af svårigheterna vid gång genom is, då sådan förekomme.

Tillgänglig statistik visade, att persontrafiken å linien icke vore obetydlig. Man hade vid beräkningarna rörande denna trafik icke vågat antaga, att mer än omkring 10,000 resande om året skulle komma att använda denna linie under de första åren. Nu hade erfarenheten visat, att i det närmaste 20,000 resande färdats å linien från den 1 maj 1897 till samma dag år 1898. Man ville då gerna antaga, att 1897 års utställning i Stockholm i synnerligen hög grad bidragit till detta goda resultat, men det hade nu visat sig, att, ehuru resandeantalet lidit ett stort afbräck genom den för turistfärder särdeles ogynsamma väderleken under 1898 års sommar, antalet resande under tiden 1 maj—1 november samma

år varit något, om ock obetydligt, större än under samma tid år 1897, hvartill väl ock i sin mån bidragit, att under månaderna maj—september år 1898 turerna varit provisoriskt fördubblade.

Kostnaderna för de dubbla turerna året om stälde sig på det sätt, att vid de slutliga förhandlingarna i Berlin, dervid äfven rederierna varit representerade, dessa sistnämnda erbjudit sig att fullgöra hvartdera en resa fram och åter i dygnet året om samt att hålla hvar sin fullgoda reservbåt för en ersättning till det svenska rederiet af 267,000 kronor årligen och till det tyska af 250,000 riksmark årligen. Anledningen dertill, att det svenska rederiet sålunda fordrat 44,500 kronor (50,000 riksmark) mer än det tyska, vore den, att, medan åt det tyska rederiet kunde beredas tillfälle att under sommarmånaderna med reservfartyget företaga lönande extra resor exempelvis mellan Sassnitz och Stettin, det svenska rederiet, åtminstone såvidt nu kunde bedömas, saknade tillfälle till företagande af dylika extra resor. Det svenska rederiet hade emellertid förklarat sig beredt att, om under kontraktstiden tillfälle till dylika resor yppades, till det svenska postverket afstå en tredjedel af derå uppkommande nettovinst.

Såsom syntes af ifrågakomna tilläggsförslag, hade tyska rikspostamtet icke ansett sig kunna gå in på delning till lika delar mellan postförvaltningarna af ett större årligt subventionsbelopp än tillsammans 500,000 riksmark, men då, utom det att Sverige, såsom liggande mera aflägset från Europas medelpunkt, torde kunna anses hafva något större intresse än Tyskland deraf, att förbindelsen blefve så fullständig och så beqväm som möjligt, anledningen dertill att det tyska rikspostamtet icke ville gå längre i ersättning vore den, att för det tyska rederiet funnes tillfälle till fördelaktig användning om sommaren af dess reservfartyg, under det att sådan användning icke för närvarande funnes för det svenska reservångfartyget, syntes det icke vara betänkligt att i detta fall något afvika från grundsatsen om lika fördelning af samtliga kostnaderna, helst afsedt vore, att hvad Sverige finge betala mer skulle minskas, i den mån det blefve möjligt att finna lämplig användning under sommaren för det svenska reservfartyget.

Generalpoststyrelsen hade derför också i sitt omförmälda yttrande — under framhållande deraf, att fördubblingen måste betraktas såsom för det allmänna önskvärd och fördelaktig och att densamma i främsta rummet vore att hänföra till ett postalt intresse — väl ansett, att postverket borde träda emellan för åvägabringande af den ifrågasatta utsträckningen af turerna, men derjemte, då en sådan utsträckning ock vore af så allmänt intresse, att, enligt styrelsens åsigt, icke postverket ensamt borde betungas

af de i anledning deraf ökade subventionskostnaderna, hemstält, att jemväl andra allmänna medel än postverkets måtte för ändamålet tagas i anspråk, helst postverket utöfver sin anpart i subventionssumman torde jemväl för det ytterligare fartyg, som kunde varda å traden insatt, komma att få vidkännas utgifter i en del andra hänseenden, såsom ersättning för hamn-, fyr- och båk- samt lotsafgifter, godtgörelse till vederbörande tullpersonal för öfvertidsarbete m. m.

Med generalpoststyrelsen hade t. f. departementschefen instämt deruti, att anledningar ej saknades, att äfven från andra håll tillgängliga medel borde bidraga till de dubbla turernas uppehållande. Efter samråd med chefen för civildepartementet hade t. f. departementschefen funnit den lämpligaste utvägen vara att, i anslutning till hvad som den 24 mars 1898 bestämts i afseende å godtgörelse för den provisoriska fördubblingen under sommaren, låta någon del af ersättningsbeloppet utgå af handels- och sjöfartsfonden. Bidraget från denna fond, hvilket för fem månader af år 1898 uppgått till 11,000 kronor, syntes skäligen kunna bestämmas till 27,000 kronor om året.

Om postverket från fonden sålunda erhölle detta bidrag af 27,000 kronor, kunde det återstående årliga ersättningsbeloppet, 240,000 kronor, omöjligen anses så betungande för postverket, att af hänsyn dertill den ur så många synpunkter högst eftersträfvansvärda fördubblingen af sjöpostlinien i fråga ej skulle vidtagas.

Efter samråd med cheferna för utrikes- och civildepartementen hade t. f. departementschefen hemstält, bland annat, att Kongl. Maj:t måtte

dels, med godkännande af omförmälda förslag till tilläggsaftal, finna godt att, med öfverlemnande till generalpoststyrelsen af samma förslag i svensk och tysk text, bemyndiga ej mindre t. f. generalpostdirektören att enligt förslagets lydelse afsluta ett tilläggsaftal med tyska rikspostamtet, än äfven generalpoststyrelsen att med rederiaktiebolaget Sverige—Kontinenten afsluta ett tilläggskontrakt rörande bolagets deltagande i utvidgandet af sjöpostförbindelsen mellan Trelleborg och Sassnitz i enlighet med nyssberörda tilläggsaftal mellan postförvaltningarna och att i detta tilläggskontrakt med rederiet intaga bestämmelse, bland annat, derom, att rederiet skulle för fullgörandet enligt tilläggsaftalet och med deri afsedd fartygsmateriel af en dubbeltur i dygnet året om mellan Trelleborg och Sassnitz ega af postmedlen, under de åtta år från och med den 1 maj 1899 tilläggskontraktet komme att omfatta, åtnjuta dels en subvention af 222,500 kronor om året, dels ock en ersättning af 44,500 kronor om året för saknadt tillfälle till extra resor med reservfartyget, dock att från sistnämnda belopp skulle afdragas ett belopp,

motsvarande en tredjedel af uppkommande nettobehållning å under året eventuelt förekomna extra resor;

dels uppdraga åt generalpoststyrelsen att, sedan tyska rikspostamtets godkännande af tilläggskontraktet med rederiet enligt gällande öfverenskommelse inhemtats, underställa tillägskontraktet Kongl. Maj:ts pröfning;

dels ock, med hänsyn dertill att ifrågavarande fördubbling af turerna mellan Trelleborg och Sassnitz i anslutning till bantåg å ömse sidor vore af så allmänt intresse, att icke postverket ensamt borde betungas af de i anledning deraf ökade subventionskostnaderna, anbefalla statskontoret att af handels- och sjöfartsfonden, såsom bidrag till generalpoststyrelsens för ändamålet uppkommande ökade subventionskostnader, på reqvisition till generalpoststyrelsen utbetala ett belopp af 27,000 kronor om året för tiden från och med den 1 maj 1899 till och med den 30 april 1907.

Hvad t. f. departementschefen sålunda hemstält, deri statsrådets öfriga ledamöter instämt, hade Kongl. Maj:t bifallit.

Med hänsyn till de förändrade anordningar i afseende å förbindelsen mellan Trelleborg och Sassnitz, som sålunda vidtagits, erfordrades en höjning i nu ifrågavarande anslag med 140,000 kronor eller från 100,000 kronor till 240,000 kronor.

Ansl. till oförutsedda utgifter.

Beträffande anslaget till oförutsedda utgifter, hvilket för innevarande år vore upptaget till 450,000 kronor, hade generalpoststyrelsen erinrat, hurusom i detta anslag inginge dels medel till verkligt oförutsedda utgifter med 40,000 kronor, dels nybyggnadsanslag, nemligen till fortsättning af posthusbygget i Stockholm 350,000 kronor samt till påbörjande af ny posthusbyggnad i Helsingborg 60,000 kronor.

Beträffande de verkligt oförutsedda utgifterna vore, enligt generalpoststyrelsens förmenande, beloppet 40,000 kronor för ett verk af den omfattning, som postverket egde, icke större, än att anslagsbeloppet i denna del borde orubbadt bibehållas. För det till uppförande beslutade nya posthuset i Stockholm hade Kongl. Maj:t enligt beslut den 7 oktober 1898 fastställt ritningar. Redan då frågan blifvit väckt om detta nya posthus, hade, på sätt generalpoststyrelsen erinrat, beräknats, att byggnadsanslaget dertill för år 1900 skulle utgöra 340,000 kronor och sålunda 10,000 kronor mindre än för innevarande år.

Byggnadsanslaget åter för nytt posthus i Helsingborg hade, såsom förut nämnts, för år 1899 upptagits till 60,000 kronor, men i beräkningen härvid hade också ingått, att då skulle tagas i anspråk den ersättning af 25,000 kronor, som staden Helsingborg, enligt förda underhandlingar, skulle lemna såsom godtgörelse för de nuvarande posthusbyggnaderna derstädes samt för den del af posttomten, som vid byte af mark mellan

postverket och staden komme att af postverket frånträdas till staden och icke kunde anses ersatt af mark, som staden lemnade i utbyte. Byggnadsanslaget utgjorde således i verkligheten 85,000 kronor för innevarande år. För byggnaden, som i början af år 1896 approximativt beräknats komma att kosta omkring 168,000 kronor, men med nu gällande höga material- och arbetspris måste antagas komma att betinga högre kostnad, ansåge för den skull generalpoststyrelsen för år 1900 icke böra beräknas lägre anslag än det för år 1899 tillgängliga beloppet, 85,000 kronor. Genom kongl. bref den 27 maj 1898 hade Kongl. Maj:t bemyndigat generalpoststyrelsen, bland annat, att med stadsfullmägtige i Helsingborg uppgöra aftal om det utbyte af mark mellan postverket och nämnda stad, hvilket för byggnadstomtens anordnande erfordrades, på de af stadsfullmägtige erbjudna vilkor, samt anbefalt generalpoststyrelsen att uppgöra och underställa Kongl. Maj:ts pröfning fullständiga ritningar och kostnadsförslag till nytt posthus å den nybildade posttomten. I de af stadsfullmägtige i Helsingborg erbjudna vilkor inginge emellertid, att staden skulle tillhandahålla postkontoret derstädes erforderlig provisorisk postkontorslokal från den tid, de nuvarande posthusbyggnaderna utrymdes, och till dess inflyttning i postverkets nybyggnad kunde ske. Generalpoststyrelsen hade ansett lämpligt, att bytesaftalet icke afslutades, förrän frågan om den provisoriska postkontorslokalen vore löst; och de svårigheter, som för anskaffande eller beredande af lämplig sådan lokal syntes hafva för staden uppstått, hade, enligt hvad styrelsen meddelat, vållat tidsutdrägt, så att bytesaftalet, dertill förslag af styrelsen uppgjorts och öfverlemnats till staden, ännu icke hunnit afslutas. I afvaktan härå hade icke heller byggnadsritningar blifvit uppgjorda. Då likväl å stadens vägnar drätselkammaren i Helsingborg helt nyligen godkänt det uppgjorda förslaget till bytesaftal, allenast med några smärre begärda ändringar deri, samt jemväl frågan om provisorisk postkontorslokal numera så fortskridit, att utrymmandet af de nuvarande posthusbyggnaderna i Helsingborg för deras rifning syntes kunna ske den 1 nästkommande april och nybyggnaden således under innevarande år kunde påbörjas, hade generalpoststyrelsen, med ledning af det uppgjorda approximativa kostnadsförslaget, ansett, att för detta bygge borde år 1900 beräknas ett byggnadsanslag af 85,000 kronor.

På grund af hvad sålunda anförts vore ifrågavarande anslag af generalpoststyrelsen upptaget till 465,000 kronor, hvilket innefattade en förhöjning af 15,000 kronor.

Härvid hade t. f. departementschefen icke något att erinra.

Ansl. till afkortningar och restitutioner m. m.

Å anslaget till afkortningar och restitutioner m. m., som för innevarande år vore upptaget till 70,025 kronor, hade, enligt hvad generalpoststyrelsen meddelat, utgifterna i runda tal uppgått:

år 1888 till	kr.	42,700: —
» 1889 »	»	35,000: —
» 1890 »	»	61,100: —
» 1891 »	»	51,000: —
» 1892 »	»	45,200: —
» 1893 »	»	72,700: —
» 1894 »	»	58,100: —
» 1895 »	»	60,800: —
» 1896 »	»	68,000: —
» 1897 »	»	93,900: —
samt under perioden 1 oktober 1897—30 september 1898 till	»	102,700: —

Till följd häraf och för vinnande af en jemnare slutsumma å utgiftsstaterna i deras helhet hade generalpoststyrelsen ansett berörda anslag böra höjas med 17,100 kronor till 87,125 kronor.

Härvid hade t. f. departementschefen icke något att erinra.

I fråga om det belopp, 505,000 kronor, hvarmed, på sätt ofvan nämnts, postverkets inkomster under år 1900 beräknats skola öfverstiga dess utgifter, förefunnes, enligt generalpoststyrelsens förmenande, särskilda anledningar att afsätta en del deraf för att af postverket under vissa förhållanden disponeras. I sådant afseende hade generalpoststyrelsen meddelat följande.

Å den med Kongl. Maj:ts och Riksdagens medgifvande genom afsättning af vissa delar utaf postverkets öfverskottsmedel bildade fond för anskaffande af tomt till nytt posthus i Stockholm, hvilken fond förvaltades af statskontoret, återstode vid 1897 års utgång en behållning af ..... kr. 378: 43

hvartill sedermera af öfverskottsmedlen för år 1897 leverats ..... » 475,069: 44

Fondens behållning hade derigenom uppgått till ..... kr. 475,447: 87

Af postverkets öfverskottsmedel för år 1898 finge, enligt Kongl. Maj:ts och Riksdagens beslut, ytterligare ..... » 200,000: —

läggas till fonden, som derigenom skulle komma att utgöra ..... kr. 675,447: 87

och om härtill lades räntor för år 1898 å fondens redan befintliga kapital, hvilka räntor, enligt från statskontoret erhållen upplysning, kunde beräknas till ..... » 9,433: 34

skulle de å fonden tillgängliga medel, sedan leveransen för år 1898 egt rum, kunna antagas till		kr. 684,881: 21
I hvad mån detta belopp komme att ökas på grund af redan gifna bestämmelser, blefve beroende allenast af de räntebelopp, som kunde för tiden efter 1898 års slut tillfalla fonden; och dessa kunde sannolikt icke blifva af någon betydenhet i förhållande till de behof, som skulle af fonden fyllas.		
Med bortseende för den skull från dessa eventuella räntebelopp, skulle fonden upptagas till		kr. 684,881: 21
men härifrån borde afräknas hvad som skulle före 1898 års utgång ersättas postverket för fonden tillhörande, af postverket förskjutna utgifter, nemligen:		
för inköp af tomt till posthus i Malmö	kr. 258,125: —	
samt för diverse till tomtköpet i Stockholm hörande utgifter	» 197: 50	
eller tillhopa		» 258,322: 50
hvarefter å fonden skulle återstå		kr. 426,558: 71

eller i rundt tal 426,000 kronor.

Jemlikt Kongl. Maj:ts beslut den 20 maj 1898 skulle af detta sistnämnda belopp, såsom Riksdagen på Kongl. Maj:ts förslag medgifvit, 150,000 kronor afsättas för att, i den mån Kongl. Maj:t funne sådant erforderligt, användas till betäckande af till äfventyrs uppstående ökad kostnad, utöfver hvad förut beräknats, för uppförande af det nya posthuset i Stockholm; hvaremot återstoden, 276,000 kronor, skulle instundande vår vara disponibel för påbörjande af det beslutade byggandet af posthus i Malmö enligt ritningar, som blefve af Kongl. Maj:t fastställda.

Beträffande detta sistnämnda posthusbygge, som enligt approximativa beräkningar, uppgjorda i november månad år 1897, ansetts komma att kosta 500,000 kronor, hade generalpoststyrelsen, sedan Kongl. Maj:t genom beslut den 27 maj 1898 godkänt det om tomtköpet för bygget med hamndirektionen i Malmö upprättade kontrakt, enligt hvilket tomten för att lämpligare kunna bebyggas skulle erhålla något större bredd, än som förut afsetts, och till arealen ökas med 65 qvadratmeter, anmodat arkitekten F. Boberg att uppgöra eskissritningar och kostnadsförslag. Att nu ensamt å detta kostnadsförslag, som numera inkommit till styrelsen, grunda någon hållbar kalkyl öfver byggnadskostnaden i dess helhet läte sig icke göra; men då med hamndirektionen i Malmö aftalats, att från den ifrågavarande byggnadstomten skulle omedelbart efter den 1 nästkommande april på stadens

bekostnad rödjas en å tomten befintlig större magasinsbyggnad af sten, samt afsedt varit, att bygget för postverkets räkning derefter skulle begynna, kunde det i allt fall antagas, att nästan hela det från nyssnämnda fond då för posthusbygget i Malmö disponibla belopp, 276,000 kronor, komme att åtgå till våren år 1900 och att då för byggets fortsättande ytterligare medel skulle erfordras.

Vid sådant förhållande och då redan vid den föregående behandlingen af frågan om posthusbyggnad i Malmö förutsatts, att bygget skulle begynnas med anlitande af fondens medel, hade generalpoststyrelsen ansett det vara lämpligast, att byggandet fortsattes och afslutades med medel från samma fond, och hade för den skull sökt tillse, huru medel skulle kunna dertill beredas, utan att postverkets utgiftsstater för år 1900 skulle behöfva belastas med anslag för posthusbygget i Malmö.

Härtill komme också, att med den hastiga stegring, utöfver hvad förut kunnat beräknas, som under den senaste tiden egt rnm i fråga om priset å vissa byggnadsmaterialier och ännu mera i fråga om arbetsprisen vid byggnadsföretag, det hos generalpoststyrelsen uppstått tvekan, huruvida för ett så stort byggnadsföretag, som nytt posthus i Stockholm innefattade, och äfven för det jemförelsevis vida mindre nya byggnadsarbetet för postverkets behof i Helsingborg de dertill afsedda penningmedlen blefve tillräckliga. Den kalkyl, som generalpoststyrelsen ansett sig kunna med hänsyn till nu kända förhållanden uppställa för postverkets inkomster under år 1899, hade bragt generalpoststyrelsen till den uppfattningen, att öfverskottet för nämnda år sannolikt blefve icke oväsentligt högre än det belopp af 781,400 kronor, som förut beräknats blifva för statsregleringen disponibelt och för nämnda reglering tagits i anspråk.

Om för den skull, på grund af nu angifna omständigheter, generalpoststyrelsen erhölle bemyndigande att till omförmälda fond få afsätta af blifvande öfverskottsmedel för år 1899 det belopp, hvarmed öfverskottet kunde komma att öfverstiga det för statsregleringen redan beräknade, äfvensom af det för år 1900 kalkylerade öfverskottsbeloppet en summa af 200,000 kronor, som, om den erfordrades, innan bokslutet för år 1900 hunnit afslutas, skulle kunna af postverkets kassaförlag förskjutas, hyste generalpoststyrelsen förhoppning, att härigenom skulle tillföras fonden en förstärkning af omkring 400,000 kronor. De sålunda till fonden nytillkommande medel skulle, enligt de närmare föreskrifter, Kongl. Maj:t komme att på framställning af generalpoststyrelsen lemna, kunna få användas så väl till fortsättande af posthusbygget i Malmö som till betäckande af ökade kostnader för öfriga förut omförmälda byggnadsarbeten. Vid bifall härtill hade

generalpoststyrelsen ansett fondens benämning böra ändras till »fond till posthusbyggnader».

Hvad generalpoststyrelsen sålunda föreslagit hade t. f. departementschefen funnit sig böra tillstyrka.

Åberopande hvad han sålunda anfört, hemstälde t. f. departementschefen, att Kongl. Maj:t måtte föreslå,

att Riksdagen, med godkännande af de utaf t. f. departementschefen tillstyrkta ändringarna i postverkets stater äfvensom af de bestämmelser, hvilka i sammanhang med ifrågasatt reglering af aflöningsförmånerna för en del tjenstemän och betjente vid postverket, af t. f. departementschefen tillstyrkts, måtte för år 1900 bestämma postverkets anslag,förslagsvis beräknadt, till 10,295,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen,

samt derjemte medgifva, att till den redan bildade fonden för anskaffande af tomt till nytt posthus i Stockholm måtte afsättas ej mindre den behållning, som för år 1899 kunde å postverkets rörelse uppstå utöfver det redan för statsregleringen beräknade öfverskottet för samma år, än äfven, sedan postverkets bokslut för år 1900 verkstälts, af det för sistnämnda år uppkomna öfverskottet den del intill 200,000 kronor, som kunde komma att öfverstiga 305,000 kronor; och att den sålunda förstärkta fonden, under benämning »fond till posthusbyggnader», måtte, i den mån Kongl. Maj:t funne sådant erforderligt, användas dels till fortsättande af uppförandet af ett posthus i Malmö, dels ock till betäckande af de kostnader, som utöfver förut beräknade kunde uppstå för uppförande af posthus i Stockholm och Helsingborg.

Motioner. I sammanhang med Kongl. Maj:ts förevarande framställning har utskottet till behandling förehaft tre särskilda af herrar *F. Berg* och *A. Hedin*, *F. W. H. Pegelow* samt *Hj. Sjövall* inom Andra Kammaren väckta motioner, deri föreslagits,

af herrar Berg och Hedin (motion n:o 175), att Riksdagen, i händelse Kongl. Maj:ts proposition om ny aflöningsstat för postverket i öfrigt vunne bifall, ville besluta, att qvinlig t. f. postexpeditör skulle bibehållas vid sin nuvarande rätt att erhålla befattning såsom postexpeditör i andra lönegraden samt att inom tredje lönegraden aflöningen fastställdes till 1,500 kronor och de båda ålderstilläggen till 400 kronor hvartdera;

af herr Pegelow (motion n:o 186), att Riksdagen för sin del måtte besluta, att qvinliga postexpeditörer skulle komma i åtnjutande af pension i samma ordning som de manliga; samt

af herr Sjövall (motionen n:o 4), att Riksdagen ville besluta, att vid postanstalt anställd vaktbetjent, som enligt nu gällande bestämmelser efter fem års väl vitsordad tjenstgöring kommit i åtnjutande af ett ålderstillägg å 100 kronor, måtte förklaras berättigad att uppbära ett andra ålderstillägg å 100 kronor till lönen efter ytterligare fem år, under enahanda vilkor i öfrigt, som gälde i afseende å första ålderstillägget, dock med iakttagande, att detta andra ålderstillägg icke finge grundlägga ökad pensionsrätt för innehafvarne och icke i något fall utgå före 1900 års början.

Beträffande de skäl, hvarpå förenämnda motioner grundats, tillåter sig utskottet att hänvisa till motionerna.

Utskottets yttrande.

Då af generalpoststyrelsens ordinarie byråchefer en ständigt tjenstgör såsom byråchef å postsparbanksbyrån och en sedan flera år tillbaka uppehåller generaldirektörsembetet i styrelsen, och då vidare allt sedan 1896 års början en adjungerad ledamot varit förordnad såsom chef för den icke å ordinarie stat uppförda andra revisionsbyrån i styrelsen, hafva under senare tider af de fem föredragande ledamöterna i styrelsen endast två varit ordinarie byråchefer. Åtskilliga olägenheter torde visserligen häraf föranledas; men då dessa till en del härröra af tillfälliga omständigheter och till en del synas kunna afhjelpas genom uppförande å ordinarie stat af postsparbankens embets- och tjenstemän, har utskottet ansett något nytt byråchefsembete i generalpoststyrelsen icke böra nu inrättas. Frågan synes lämpligen böra framdeles å nyo upptagas i sammanhang med frågan om postsparbankens organisation.

Deremot har utskottet, då med den utveckling, poströrelsen numera erhållit, de föreslagna två aktuarietjensterna och en revisorstjenst hos styrelsen synas vara väl behöfliga, ansett sig böra förorda, att dessa tjenster uppföras å ordinarie stat, dervid utskottet förutsätter, att Kongl. Maj:t kommer att efter sig företeende omständigheter bestämma, under hvilken af poststyrelsens byråer den af dessa två aktuarier skall i staten uppföras, hvilken enligt generalpoststyrelsens af t. f. departementschefen förordade förslag skulle tjenstgöra å den nya revisionsbyrån.

Emot förslaget om höjning af anslaget till vikariatsersättning samt arfvoden åt extra biträden hos generalpoststyrelsen m. m. har utskottet icke haft något att erinra.

Hvad härefter angår Kongl. Maj:ts förslag rörande uppbörds- och frimärkesprovisionens fixering och om bestämmande af postdirektörernas och öfriga postförvaltares aflöningsförmåner till fasta belopp, har utskottet

visserligen icke förbisett, att dessa förslag gå i en sådan rigtning, som vid de under senare tider företagna löneregleringar i allmänhet ansetts önskvärd. Men i betraktande af den synnerligen genomgripande betydelsen af den utaf Kongl. Maj:t ifrågasatta förändringen i aflöningssättet inom postverket, har utskottet likväl ansett en sådan förändring icke böra beslutas förr, än en grundlig utredning angående det nuvarande och det föreslagna aflöningssystemets särskilda fördelar och olägenheter blifvit med hänsyn till de inom postverket rådande säregna förhållanden åstadkommen, dervid, till vinnande af en mångsidig pröfning af de på denna frågas lösning inverkande omständigheter, medverkan jemväl af utanför postverket stående sakkunniga personer eller myndigheter synes böra anlitas. En sådan utredning torde vara så mycket mera af nöden, som ett godkännande af de föreslagna aflöningsgrunderna, enligt hvad af statsrådsprotokollet framgår, skulle komma att utöfva ett stort inflytande på frågan om inrättande af nya ordinarie tjenstebefattningar inom postverket. I det skick, hvari frågan för närvarande befinner sig, har utskottet alltså icke ansett sig böra förorda bifall till Kongl. Maj:ts framställning i förevarande del; vid hvilket förhållande utskottet icke heller kan tillstyrka hvad i detta sammanhang föreslagits i fråga om ny klassindelning för postkontoren.

De i propositionen framstälda förslag beträffande höjning af postinspektörernas löner, fixering af kontrollörernas löner samt inrättande af tre nya kontrollörstjenster synas utskottet, på grund af det nära sambandet emellan dessa förslag och de af utskottet här ofvan afstyrkta förslagen om uppbörds- och frimärkesprovisionens upphörande m. m., icke heller böra af Riksdagen bifallas.

Af enahanda anledning anser sig utskottet jemväl böra afstyrka den föreslagna förändringen i aflöningarna inom de nuvarande två lönegraderna för postexpeditörer. Deremot finner sig utskottet oförhindradt att till närmare pröfning upptaga frågorna om inrättande af nya expeditörstjenster och om anordnande af en ny hufvudsakligen för qvinliga expeditörer afsedd lönegrad, ehuruväl utskottet icke förbisett, att genom åtgärder i dessa rigtningar ett stort antal förutvarande postförvaltares, kontrollörers och expeditörers inkomster af uppbörds- och frimärkesprovision skulle komma att, åtminstone till en början, i någon mån minskas.

De aflöningsförmåner, som af Kongl. Maj:t föreslagits för den ifrågasatta tredje lönegraden, för hvars inrättande goda skäl blifvit anförda, hafva synts utskottet vara väl knappt tillmätta, och utskottet har derför trott sig böra hemställa om någon förbättring i dessa aflöningsförmåner. Utskottet har ansett denna förbättring lämpligen kunna åväga-

bringas derigenom, att expeditörerna i denna tredje lönegrad blefve efter hittills gällande grunder delaktiga i uppbörds- och frimärkesprovisionen, hvarigenom enligt verkstälda beräkningar en ökad inkomst af omkring 265 kronor för år skulle beredas en hvar innehafvare af nu ifrågavarande befattningar, hvilka befattningsinnehafvare sålunda efter intjenade ålderstillägg skulle kunna uppnå en aflöning af omkring 1,765 kronor, ett belopp, som med 135 kronor understiger den af generalpoststyrelsen föreslagna maximilönen för expeditörer i tredje lönegraden.

I fråga om antalet af de erforderliga nya tjenstebefattningarna vill utskottet till en början erinra derom, att generalpoststyrelsen till stöd för sin i detta afseende gjorda framställning framhållit, bland annat, hurusom den föreslagna ändrade klassificeringen af postkontoren och fixeringen af uppbörds- och frimärkesprovisionen kunde väntas medföra ökade anspråk på nya postexpeditörsbefattningar. Då nu utskottet icke kunnat biträda de nämnda förslagen, anser sig utskottet böra föreslå ett väsentligen mindre antal nya tjenster än som i den kongl. propositionen blifvit ifrågasatt. Att detta antal ändock icke bör bestämmas lågt, synes utskottet vara betingadt såväl af poströrelsens hastigt fortgående utveckling som ock af det utaf båda kamrarne vid 1898 års riksdag erkända behofvet af förbättring i de extra posttjenstemännens befordringsutsigter. Utskottet har i betraktande af nu anförda omständigheter ansett de nya tjensterna lämpligen kunna bestämmas till samma antal, som af Kongl. Maj:t föreslagits inom första och andra lönegraderna, eller 143, och mellan de särskilda lönegraderna fördelas sålunda, att 32 af de nya tjensterna skulle tillhöra första lönegraden, 31 andra lönegraden och 80 en tredje lönegrad med de af utskottet här ofvan föreslagna löneförmåner. Derigenom skulle antalet postexpeditörstjenster i det hela blifva inom hvardera af första och andra lönegraderna 210 och inom tredje lönegraden 80 eller tillhopa 500.

Emot förslaget om inrättande af 112 nya postvaktbetjentbefattningar har utskottet icke haft något att erinra.

Hvad angår den ifrågasatta regleringen af vaktbetjeningens aflöningsförhållanden, har utskottet funnit det synnerligen välbetänkt, att dagtraktamentet med dess många olika, af generalpoststyrelsen för hvarje särskildt fall bestämda belopp blifvit såsom aflöningsform utdömdt och att den grundsats gjorts gällande, att alla vaktbetjente å samma ort skola, så vidt ske kan, tillhöra samma lönegrad. De aflöningsbelopp, som föreslagits att gälla för första lönegraden, till hvilken hufvudsakligen skulle höra vaktbetjente, anstälde vid postkontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö äfvensom de vid jernvägsposten tjenstgörande betjente, som stationerades å någon af dessa orter, hafva icke gifvit utskottet an-

ledning till erinran. Deremot har utskottet funnit skilnaden i aflöning mellan å ena sidan första lönegraden samt å andra sidan andra och tredje lönegraderna enligt Kongl. Maj:ts förslag vara i förhållande till hvad hittills varit fallet väl obetydlig. Utskottet har ansett rättelse härutinnan lämpligen kunna åstadkommas derigenom, att ålderstilläggen för andra och tredje lönegraderna bestämmas till 75 kronor i stället för 100 kronor hvartdera, hvarigenom aflöningen efter intjenade ålderstillägg skulle komma att utgöra för andra lönegraden 1,250 kronor och för tredje lönegraden 1,200 kronor eller för hvardera af dessa lönegrader 100 kronor mindre än i propositionen blifvit föreslaget.

Vid öfvervägande, hvilka särskilda vilkor och bestämmelser skulle behöfva föreskrifvas med afseende å de af utskottet föreslagna nya aflöningsförmånernas åtnjutande, har utskottet ansett sig till en början böra hemställa, att de vilkor, som äro stadgade för tillgodonjutande af de, enligt nu gällande aflöningsstat, 2:a, 3:e, 4:e, 5:e och 6:e klassens postförvaltare samt kontrollörer och postexpeditörer medgifna aflöningsförmåner, äfvensom gällande bestämmelser i fråga om semester för tjenstemän vid postverkets distrikts- och lokalförvaltningar samt beträffande rätt för qvinna, som i behörig ordning förordnats att tills vidare vara postexpeditör eller postmästare, att, så länge hon innehar sådan befattning, vara i fråga om ålderstillägg och semester likställd med man, som innehar ordinarie dylik befattning, må i alla tillämpliga delar blifva gällande för blifvande postexpeditörer af 3:e lönegraden.

Hvad härefter angår vaktbetjente har utskottet ansett sig böra hemställa, att, i fråga om åtnjutande af de aflöningsförmåner, som varda bestämda för andra vaktbetjente vid postverkets distrikts- och lokalförvaltningar än de från äldre stat qvarstående vaktmästarne, må, med upphäfvande af nuvarande rätt till ålderstillägg, fastställas följande vilkor och bestämmelser, nemligen:

att med vaktbetjentbefattning ej må förenas annan befattning å rikets, Riksdagens eller kommuns stat — befattning i telegrafverket likväl undantagen — och ej heller annan befattning, som finnes vara hinderlig för tjenstgöringen vid postverket;

att vaktbetjent skall vara skyldig underkasta sig den förändring i tjenstgöring och den förflyttning till annan tjenstgöringsort, som kan varda honom i behörig ordning ålagd;

att, i fråga om rätt till ålderstillägg efter 1899 års utgång, vaktbetjent må kunna tillerkännas fyra ålderstillägg till tjenstgöringspenningarne, hvart ålderstillägg å 100 kronor för vaktbetjent af 1:a lönegraden och 75 kronor för vaktbetjent af 2:a eller 3:e lönegraden, att tillträdas resp. 5, 10, 15 och 20 år efter det han tillträdt ordinarie postvaktbetjentbefattning, med

iakttagande likväl, att vaktbetjent, som å befattningen antagits före utgången af år 1899, icke må, för att komma i åtnjutande af ifrågavarande förmån, tillgodoräknas tid, som förflutit före hans tillträde till den från och med år 1885 fastställda aflöningsstat för vaktbetjente vid postanstalterna;

att för öfrigt, hvad hvart och ett af de omförmälda ålderstilläggen angår, skall iakttagas: att vaktbetjent under mera än fyra femtedelar af den tjenstetid, som erfordras för att vinna rätt till ålderstillägget, bestridt innehafvande tjenst, dock att härvid ej må föras honom till last den tid, han, på grund af gällande bestämmelser om beredande åt en del vaktbetjente af ledighet högst femton dagar under kalenderår med bibehållande af sina löneinkomster, må hafva åtnjutit dylik ledighet; att hans tjenstgöring under den ifrågavarande tjenstetiden skall hafva varit af beskaffenhet att kunna väl vitsordas; samt att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjensteåldern blifvit uppnådd;

att likväl vaktbetjent, som, då han intjenat stadgad tid för erhållande af ålderstillägg, redan uppnått den lefnads- och tjensteålder, som berättigar honom till pension å postverkets stat, icke må samma ålderstillägg tillträda;

att, derest vaktbetjent i 1:a graden, hvilken intjenat ett eller flera ålderstillägg, till följd af transport till annan tjenstgöringsort förflyttas till 2:a eller 3:e graden, ålderstillägg skola till honom utgå med de lägre belopp, som för sistberörda båda grader bestämts, men att deremot till vaktbetjent, som uppflyttats till 1:a graden från lägre grad, ålderstillägg skola utgå med de för 1:a graden bestämda högre belopp;

att vaktbetjent skall, då han uppnått 65 lefnadsår och minst 35 år varit i statens tjenst, vara förpligtad att, med oafkortad lön såsom pension, från tjensten afgå, generalpoststyrelsen dock obetaget att låta med afskedet anstå, derest och så länge den pensionsberättigade pröfvas kunna i tjensten på ett tillfredsställande sätt gagna det allmänna och kan finnas villig att i densamma qvarstå; skolande dylik pension utgå af postmedel i den mån den afskedade vaktbetjenten icke enligt gällande bestämmelser eger att erhålla pension från civilstatens pensionsinrättning; samt

att, derest vid tillsättande af vaktbetjentbefattning, hvars föregående innehafvare åtnjutit aflöning i 1:a eller 2:a lönegraden, den, som å befattningen antages, anses icke böra placeras å ort eller i syssla, för hvilken den lediga aflöningen är afsedd, generalpoststyrelsen må ega att tills vidare och intill dess ledighet inom vederbörlig lönegrad uppstår, samt med disponerande i sådant hänseende af erforderlig andel af den lediga aflöningen, tilldela den till befattningen antagne aflöning i lägre lönegrad.

Beträffande herrar Bergs och Hedins omförmälda motion har utskottet

ansett, att särskilda bestämmelser om rätt för qvinlig t. f. postexpeditör att erhålla befattning såsom postexpeditör i andra lönegraden icke böra meddelas, då enligt den kongl. propositionen qvinlig postexpeditör fortfarande skall vara berättigad att i vissa fall erhålla expeditörsbefattning i nuvarande lönegrader, och då med afseende derpå, att samma arbete ej kan utkräfvas af qvinlig postexpeditör som af manlig, någon mera utsträckt rätt i det antydda hänseendet än den i Kongl. Maj:ts proposition angifna ej synes böra förordas. Utskottet vill ock erinra derom, att genom bifall till hvad utskottet föreslagit angående den nya lönegraden, aflöningsförmånerna för qvinliga t. f. postexpeditörer skulle blifva bättre än de i den kongl. propositionen föreslagna. Hvad i motionen blifvit yrkadt angående beloppen af aflöningen i tredje lönegraden torde kunna anses vara af utskottet besvaradt genom hvad i detta ämne här ofvan blifvit yttradt.

Då de qvinliga postexpeditörerna erhålla allenast förordnande å sina befattningar, kan utskottet icke anse lämpligt att, på sätt herr Pegelow i sin motion föreslagit, allmän pensionsrätt skulle dem tillerkännas.

Hvad herr Sjövall i sin omförmälda motion yrkat föranleder icke annat yttrande af utskottet, än att utskottet hänvisar till hvad här ofvan yttrats angående postvaktbetjentes löneförmåner, hvarigenom motionen torde få anses vara besvarad.

Beträffande vidare det af Kongl. Maj:t väckta förslaget, att, för utvidgning af postförbindelsen mellan Trelleborg och Sassnitz, anslaget till postföringskostnad vid befordran sjöledes mellan Sverige och Tyskland skulle höjas med 140,000 kronor, vill utskottet, som icke anser sig böra afstyrka nämnda förslag, hafva uttalat, att, då kostnaderna för denna postförbindelse stigit till afsevärda belopp, utan att Riksdagen varit i tillfälle att, innan aftal härom gång efter annan träffats, pröfva ändamålsenligheten af de särskilda bestämmelserna i dessa aftal, utskottet förutsätter, att något åtagande från svenska statsverkets sida i och för ytterligare utvidgning af nämnda postförbindelse, ländande till nya förpligtelser, som skulle medföra väsentligt ökade statsutgifter, framdeles icke skall ega rum, utan att Riksdagen derförinnan blifvit i ärendet hörd.

Då, på sätt framgår af hvad ofvan yttrats, åtskilliga af de i postverkets stat upptagna anslag enligt utskottets åsigt böra bestämmas till andra belopp än i Kongl. Maj:ts framställning föreslagits, får utskottet här redogöra för de förändringar i de af Kongl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppen, hvilka synas utskottet böra vidtagas.

På grund af utskottets hemställan om afslag å Kongl. Maj:ts framställning om beviljande af aflöning för en femte byråchef i generalpoststyrelsen bör för uppförande i staten af nya tjenstemän hos styrelsen aflöningsstaten ökas med allenast 9,000 kronor.

Det i innevarande års stat med 7,000 kronor uppförda förslagsanslaget »till ersättning för mistning af uppbörds- och frimärkesprovision åt de kontrollörer och postexpeditörer vid postanstalterna, som beordras att tjenstgöra vid distriktsförvaltningarna», hvilket anslag, derest Kongl. Maj:ts framställning bifölles, icke vidare skulle blifva erforderligt, synes böra, i händelse af bifall till utskottets hemställan om provisionens bibehållande, i 1900 års stat uppföras med ett förhöjdt belopp af 8,200 kronor. Förhöjningen har ansetts påfordrad med hänsyn dertill, att antalet på nämnda sätt anstälda postexpeditörer numera ökats med tre.

Aflöningsanslagen till postinspektörer, postdirektörer och öfriga postförvaltare samt kontrollörer torde böra i staten upptagas med oförändrade belopp.

För innevarande år äro aflöningarna för postexpeditörer, oafsedt ålderstilläggen, i staten upptagna sålunda:

			Lön.		Tjenstgöringspenningar.		Summa.	
178 Postexpeditörer af 1:a lönegraden, hvardera:								
lön	1,350: —							
tjenstgöringspenningar	450: —	1,800: —	240,300	—	80,100	—	320,400	—
179 Postexpeditörer af 2:a lönegraden, hvardera:								
lön	1,200: —							
tjenstgöringspenningar	400: —	1,600: —	214,800	—	71,600	—	286,400	—

Summan af aflöningarna för samtliga postexpeditörerna utgör sålunda enligt 1899 års stat 606,800 kronor.

Enligt Kongl. Maj:ts förslag skulle detta belopp höjas med 648,200 kronor och de ifrågavarande aflöningarna sålunda uppgå till 1,255,000 kronor.

250 expeditörer i första lönegraden skulle nemligen i lön och tjenstgöringspenningar tillgodonjuta hvardera 2,300 kronor... 575,000: —
250 expeditörer i andra lönegraden, hvardera 2,000 kronor 500,000: —
150 expeditörer i tredje lönegraden, hvardera 1,200 kronor 180,000: —

Summa kr. 1,255,000: —

Enligt utskottets förslag skulle motsvarande siffror ställa sig sålunda:

210 i första lönegraden, hvardera 1,800 kronor... 378,000: —
210 i andra » » 1,600 » ... 336,000: —
80 i tredje » » 1,200 » ... 96,000: —

Summa kr. 810,000: —

Vid jemförelse med staten för år 1899 skulle ökningen i postexpeditörernas aflöningar sålunda enligt utskottets förslag belöpa sig till 203,200 kronor.

Till aflönande af extra biträden vid distriktsförvaltningarna och postanstalterna finnes i 1899 års stat upptaget ett förslagsanslag å 575,000 kronor, hvilket anslag enligt Kongl. Maj:ts förslag skulle för år 1900 minskas med 170,000 kronor och sålunda uppföras med 405,000 kronor. Derest i stället för de af Kongl. Maj:t begärda 293 nya postexpeditörsbefattningarna endast 143 sådana befattningar inrättas, bör detta anslag bestämmas till högre belopp än Kongl. Maj:t föreslagit, för att lemna tillgång till arfvoden åt de 150 extra biträden, hvilka icke kunna, såsom i Kongl. Maj:ts proposition varit förutsatt, befordras till ordinarie tjenst. Det härför erforderliga beloppet har beräknats till 163,200 kronor, hvilket belopp likväl torde böra minskas med dels 9,000 kronor, beroende derpå att semesterkostnad för 150 af Kongl. Maj:t begärda postexpeditörstjenster enligt utskottets förslag skulle bortfalla, och dels 75,000 kronor, som icke erfordras vid bifall till utskottets förslag, att reglering af extra biträdenas vid jernvägsposten arfvoden nu icke bör genomföras. Enligt af utskottet angifna grunder skulle anslaget upptagas i afrundadt tal till 485,000 kronor, och minskningen i anslaget sålunda uppgå till endast 90,000 kronor.

I anslaget till ålderstillägg, i 1899 års stat upptaget till 340,000 kronor, har Kongl. Maj:t föreslagit en förhöjning af 152,000 kronor; men torde detta anslag, under förutsättning af bifall till hvad utskottet föreslagit beträffande de nya postexpeditörstjensternas antal och beloppet af vissa vaktbetjentes ålderstillägg, kunna upptagas till 432,000 kronor och höjningen sålunda begränsas till 92,000 kronor.

Anslaget till uppbörds- och frimärkesprovision, hvilket i innevarande års stat är upptaget med 395,000 kronor, skulle enligt Kongl. Maj:ts förslag minskas med 310,000 kronor och sålunda i 1900 års stat uppföras med endast 85,000 kronor; men torde detta anslag, i händelse af bifall till utskottets hemställan om provisionens bibehållande såsom aflöningsform, böra bestämmas till 415,000 kronor eller 20,000 kronor högre än för innevarande år.

Det af Kongl. Maj:t föreslagna nya anslaget till felräkningspenningar å 50,000 kronor anser utskottet icke böra i staten upptagas.

I innevarande års stat finnes uppfördt ett anslag å 290,000 kronor till traktamenten för tjenstemän i jernvägspostkupé, i hvilket anslag Kongl. Maj:t föreslagit minskning med 105,000 kronor. Derest emellertid, såsom i utskottets förslag förutsättes, nu gällande bestämmelser angående nämnda

traktamenten bibehållas, torde häraf böra blifva en följd, att, på sätt generalpoststyrelsen i sitt till Kongl. Maj:t afgifna förslag till stat för år 1900 för sådant fall beräknat, anslaget i stället från sitt nuvarande belopp höjes med 40,000 kronor, hvarförutom en ytterligare höjning med 15,000 kronor synes böra föranledas deraf, att enligt utskottets förslag endast 143 nya expeditörsbefattningar, i stället för af Kongl. Maj:t begärda 293, skulle komma att inrättas, enär traktamentet i regel är högre för extra biträden än för ordinarie expeditörer. Utskottet anser sig sålunda böra föreslå, att detta anslag bestämmes till förslagsvis 345,000 kronor.

Anslaget till traktamenten för vaktbetjente är i staten för innevarande år upptaget med 620,000 kronor, och Kongl. Maj:t har föreslagit en minskning i anslaget med 510,000 kronor. För att ersätta de vaktbetjente, som genom lägre ålderstillägg än de af Kongl. Maj:t föreslagna omedelbarligen skulle erhålla mindre aflöning än med nuvarande bestämmelsers tillämpning, torde detta anslag böra sättas 7,000 kronor högre än Kongl. Maj:t föreslagit och sålunda bestämmas till 117,000 kronor. Minskningen i anslaget skulle då blifva 503,000 kronor.

Slutligen torde, för vinnande af jemnare slutsumma, anslaget till afkortningar och restitutioner böra ökas med 3,400 kronor högre belopp än Kongl Maj:t föreslagit eller med 20,500 kronor.

Beträffande de af utskottet här ofvan ej särskildt omförmälda anslag, i hvilka ökning eller minskning af Kongl. Maj:t föreslagits, hemställer utskottet, att anslagens belopp må af Riksdagen fastställas på sätt af Kongl. Maj:t föreslagits.

Sammanställas de af utskottet nu föreslagna ändringar i postverkets stater, visar det sig,

att under *aflöningsstaten* ökning komme att ega rum med följande belopp, nemligen:

genom uppförande i staten af aflöning för ytterligare två aktuarier och en revisor hos generalpoststyrelsen med	kr. 9,000: —
i anslaget till vikariatsersättning samt arfvoden till extra biträden m. m. hos generalpoststyrelsen med	„ 10,000: —
Transport	kr. 19,000: —

			Ökning.	Minskning.
Transport kr.	19,000: —			
i dito till ersättning för mistning af uppbördsoch frimärkesprovision åt de kontrollörer och postexpeditörer vid postanstalterna, som beordras att tjenstgöra vid distriktsförvaltningarna med ..... „	1,200: —			
i dito till aflönande af postexpeditörer med „	203,200: —			
i dito till aflönande af vaktbetjente med ..... „	531,000: —			
i dito till aflönande af poststationsföreståndare med ..... „	20,000: —			
i dito till ålderstillägg med ..... „	92,000: —			
i dito till arfvoden åt extra vaktbetjente och till hushyresbidrag för en del betjente med „	180,000: —	1,046,400: —		
hvaremot minskning skulle uppkomma i anslaget till aflönande af extra biträden vid distriktsförvaltningarna och postanstalterna med		90,000: —		
så att alltså aflöningsstaten på det hela skulle växa med kr.			956,400: —	
att å *pensionsstaten* komme att besparas ..... kr.	9,950: —			
hvaremot skulle tillkomma af Kongl. Maj:t beviljade nya pensioner med ..... „	9,450: —			

			Ökning.	Minskning.
så att alltså minskning i denna stat komme att ega rum med				kr. 500: —
att under *omkostnadsstaten* minskning komme att ega rum i anslaget till traktamenten för vaktbetjente med		kr. 503,000: —		
hvaremot ökning komme att ega rum:				
i anslaget till uppbörds- och frimärkesprovision med	kr. 20,000; —			
i dito till traktamenten för tjenstemän i jernvägskupé med	„ 55,000: —			
i dito till postförings-kostnad vid befordran å jernväg med	„ 200,000: —			
i dito till postförings-kostnad vid befordran å landsväg och inom postanstalternas områden samt till landtbrefbäring med	„ 40,000: —			
i dito till postförings-kostnad vid befordran sjöledes mellan fasta landet och Gotland med	„ 3,000: —			
i dito till postförings-kostnad vid befordran sjöledes mellan Sverige och Tyskland med	„ 140,000: —			
i dito till tillverkning af frimärken, frankokuvert, brefkort och kortbref med	„ 10,000: —	468,000: —		

	Ökning.	*Minskning.*
så att alltså minskning i omkostnadsstaten komme att ega rum med kronor		35,000: —
samt att ökning komme att ega rum i anslaget till *oförutsedda utgifter* med kronor	15,000: —	
och i anslaget till *afkortningar och restitutioner m. m.* med kronor	20,500: —	
tillhopa kr.	991,900: —	35,500: —

En ökning på det hela komme alltså att uppstå med kronor 956,400; och skulle staternas slutsummor blifva följande:

aflöningsstaten	kr.	4,403,700: —
öfvergångsstaten	„	2,400: —
pensionsstaten	„	72,875: —
omkostnadsstaten	„	5,065,500: —
oförutsedda utgifter	„	465,000: —
afkortningar och restitutioner m. m.	„	90,525: —
tillsammans kronor		10,100,000: —

Då postverkets inkomster för år 1900 beräknats till 10,800,000 kronor, skulle alltså inkomsterna komma att öfverstiga utgifterna med 700,000 kronor.

Under åberopande af hvad utaf utskottet sålunda blifvit anfördt, får utskottet hemställa:

1:o) att Kongl. Maj:ts förslag om uppförande å generalpoststyrelsens stat af aflöning till ytterligare en byråchef icke må vinna Riksdagens bifall;

2:o) att Riksdagen må medgifva, att i generalpoststyrelsens stat uppföras aflöningar till två nya aktuarier och en ny revisor med 3,000 kronor för en hvar af desse tjenstemän, deraf 1,800 kronor lön, som efter fem år kan höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor, samt 1,200 kronor tjenstgöringspenningar;

3:o) att Kongl. Maj:ts förslag om förändrade aflöningar för postinspektörer, postdirektörer och öfrige postförvaltare, kontrollörer samt postexpeditörer i första och andra lönegraderna, om inrättande af tre nya kontrollörstjenster samt om ny klassindelning för postkontoren icke må af Riksdagen bifallas;

4:o) att Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts förslag om inrättande af en tredje lönegrad för postexpeditörer, må besluta, att postexpeditör i nämnda lönegrad skall i aflöning åtnjuta 1,200 kronor, deraf 900 kronor lön och 300 kronor tjenstgöringspenningar, hvilken aflöning må kunna höjas efter fem års tjenstgöring med 150 kronor och efter tio års tjenstgöring med ytterligare 150 kronor, äfvensom vara berättigad att enligt gällande grunder erhålla andel i uppbörds- och frimärkesprovision;

5:o) att Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts förslag om inrättande af nya postexpeditörsbefattningar, må i postverkets stat uppföra 143 nya sådana befattningar, af hvilka 32 skola tillhöra första lönegraden, 31 andra lönegraden och 80 tredje lönegraden;

6:o) att herrar Bergs och Hedins omförmälda motion icke må till någon Riksdagens vidare åtgärd föranleda;

7:o) att herr Pegelows ifrågavarande motion icke må af Riksdagen bifallas;

8:o) att Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts förslag om löneregleringen för den ordinarie vaktbetjentpersonalen vid postanstalterna, med undantag af de från äldre stat qvarstående vaktmästarne, må besluta,

att samtlige ifrågavarande vaktbetjente skola åtnjuta lön 600 kronor årligen;

att vaktbetjent i första lönegraden, till hvilken hufvudsakligen skola höra vaktbetjente, anstälde vid postkontoren i Stockholm, Göteborg och Malmö, äfvensom de vid jernvägsposten tjenstgörande betjente, som stationeras å någon af dessa orter, skall ega uppbära tjenstgöringspenningar 400 kronor, äfvensom att honom må kunna tillerkännas efter fem års tjenstgöring ett ålderstillägg å 100 kronor, efter tio års tjenstgöring ett nytt ålderstillägg å 100 kronor, efter femton års tjenstgöring ett ytterligare ålderstillägg å 100 kronor och efter tjugo års tjenstgöring ett fjerde ålderstillägg, likaledes å 100 kronor, hvilka samtliga ålderstillägg jemväl skola anses såsom tjenstgöringspenningar;

att vaktbetjent i andra lönegraden, i hvilken skola

placeras de vaktbetjente, hvilka äro stationerade norr om Dalelfven eller på grund af särskilda omständigheter böra med dessa i aflöningsvilkor likställas, skall ega uppbära tjenstgöringspenningar 350 kronor, äfvensom att honom må kunna tillerkännas efter fem års tjenstgöring ett ålderstillägg å 75 kronor, efter tio års tjenstgöring ett nytt ålderstillägg å 75 kronor, efter femton års tjenstgöring ett ytterligare ålderstillägg å 75 kronor och efter tjugo års tjenstgöring ett fjerde ålderstillägg, likaledes å 75 kronor, hvilka samtliga ålderstillägg jemväl skola anses såsom tjenstgöringspenningar;

att vaktbetjent i tredje lönegraden, till hvilken skola höra öfriga vaktbetjente, skall ega uppbära tjenstgöringspenningar 300 kronor äfvensom åtnjuta ålderstillägg enligt de för andra lönegraden meddelade bestämmelser;

9:o) att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts förslag om ökning af den ordinarie vaktbetjentpersonalen vid postanstalterna, må å postverkets stat uppföra 112 nya vaktbetjentbefattningar;

10:o) att herr Sjövalls omförmälda motion icke må till någon Riksdagens vidare åtgärd föranleda;

11:o) att Riksdagen, under förutsättning af bifall till hvad utskottet under ofvanstående punkter hemstält samt med godkännande i öfrigt af de utaf utskottet tillstyrkta ändringarna i postverkets stater äfvensom af de vilkor och bestämmelser, hvilka, i sammanhang med ifrågasatt reglering af aflöningsförmånerna för en del tjenstemän och betjente vid postverket, af utskottet tillstyrkts, måtte för år 1900 beräkna postverkets stater till följande belopp:

aflöningsstaten	kr.	4,403,700: —
öfvergångsstaten	»	2,400: —
pensionsstaten	»	72,875: —
omkostnadsstaten	»	5,065,500: —
oförutsedda utgifter	»	465,000: —
afkortningar och restitutioner m. m.	»	91,525: —
tillsammans	kr.	10,100,000: —

och sålunda bestämma postverkets anslag för nämnda år, förslagsvis beräknadt, till omförmälda belopp 10,100,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen; samt

12:o) att till den redan bildade fonden för anskaffande af tomt till nytt posthus i Stockholm må afsättas ej mindre den behållning, som för år 1899 kan å postverkets rörelse uppstå utöfver det redan för statsregleringen beräknade öfverskottet för samma år, än äfven, sedan postverkets bokslut för år 1900 verkstälts, af det för sistnämnda år uppkomna öfverskottet den del intill 200,000 kronor, som kan komma att öfverstiga 500,000 kronor; och att den sålunda förstärkta fonden, under benämning »fond till posthusbyggnader», må, i den mån Kongl. Maj:t finner sådant erforderligt, användas dels till fortsättande af uppförandet af ett posthus i Malmö, dels ock till betäckande af de kostnader, som utöfver förut beräknade kunna uppstå för uppförande af posthus i Stockholm och Helsingborg.

Stockholm den 18 mars 1899.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.

Reservationer:

vid *mom. 1:o)* (ang. aflöning till ytterligare en byråchef i generalpoststyrelsen):

af herrar *Chr. Lundeberg*, friherre *F. W. von Otter*, friherre *J. T. Gripenstedt*, *A. G. L. Billing*, *K. Bohnstedt*, *I. Wijk*, *F. E. Pettersson*, grefve *Ph. Klingspor*, *E. Fränckel*, *H. P. P. Tamm*, *N. Fosser* och

G. D. R. Tornerhjelm, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag i denna del bort erhålla följande lydelse:

»Då någon utsigt icke synes förefinnas, att det antal af fem byråer, som — oafsedt postsparbanken — allt ifrån början af år 1896 inom generalpoststyrelen varit i verksamhet, skall kunna för framtiden minskas, och då det synes önskvärdt, att arbetet inom styrelsen må snarast möjligt kunna definitivt anordnas enligt de i statsrådsprotokollet angifna grunder, anser sig utskottet böra hemställa om bifall till Kongl. Maj:ts framställning om uppförande å postverkets stat af aflöning till en femte byråchef i styrelsen.

Under åberopande af hvad sålunda blifvit anfördt, får utskottet hemställa:

1:o) att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts derom framstälda förslag, i generalpoststyrelsens stat uppföra aflöning till ytterligare en byråchef med 6,400 kronor, deraf 4,400 kronor lön, som efter fem år kan höjas med 600 kronor, och 2,000 kronor tjenstgöringspenningar.»

vid *mom. 4:o) och 5:o)* (ang. inrättande af dels ny lönegrad för postexpeditörer och dels nya postexpeditörsbefattningar):

af herrar *S. G. von Friesen*, *H. Andersson*, *C. Persson*, *I. Månsson* och *O. Erickson*, hvilka ansett, att utskottets yttrande och förslag i denna del bort erhålla följande lydelse:

»De aflöningsförmåner, som af Kongl. Maj:t föreslagits för den ifrågasatta tredje lönegraden, hafva synts utskottet vara väl knappt tillmätta, och utskottet har derför trott sig böra hemställa om någon förbättring i dessa aflöningsförmåner. Utskottet har ansett denna förbättring lämpligen kunna åvägabringas derigenom, att i stället för den af Kongl. Maj:t föreslagna tredje lönegraden med 1,200 kronors begynnelselön och två ålderstillägg, hvartdera å 150 kronor, inrättades två nya, hufvudsakligen för qvinliga expeditörer afsedda lönegrader, den ena med de af Kongl. Maj:t föreslagna löneförmånerna samt rätt derjemte till andel i uppbörds- och frimärkesprovision enligt nu gällande grunder, samt den andra med 1,400 kronors begynnelselön jemte två ålderstillägg af nämnda storlek äfvensom andel i provision.

I fråga om antalet af de erforderliga nya tjenstebefattningarna vill utskottet till en början erinra derom, att generalpoststyrelsen till stöd för

sin i detta afseende gjorda framställning framhållit, bland annat, hurusom den föreslagna ändrade klassificeringen af postkontoren och fixeringen af uppbörds- och frimärkesprovisionen kunde väntas medföra ökade anspråk på nya postexpeditörsbefattningar. Då nu utskottet icke kunnat biträda de nämnda förslagen, anser sig utskottet böra föreslå ett väsentligen mindre antal nya tjenster än som i den kongl. propositionen blifvit ifrågasatt. Att detta antal ändock icke bör bestämmas alltför lågt, synes utskottet vara betingadt såväl af poströrelsens hastigt fortgående utveckling som ock af det utaf båda kamrarne vid 1898 års riksdag erkända behofvet af förbättring i de extra posttjenstemännens befordringsutsigter. Utskottet har i betraktande af nu anförda omständigheter ansett de nya tjensterna lämpligen kunna bestämmas till samma antal, som af Kongl. Maj:t föreslagits inom första och andra lönegraderna, eller 143, och mellan de särskilda lönegraderna fördelas sålunda, att 32 af de nya tjensterna skulle tillhöra första lönegraden, 31 andra lönegraden, 40 en tredje lönegrad med 1,400 kronors begynnelselön och de förmåner i öfrigt, som utskottet föreslagit, samt 40 en fjerde lönegrad med 1,200 kronors begynnelselön jemte öfriga förmåner enligt hvad ofvan angifvits. Derigenom skulle antalet postexpeditionstjenster i det hela blifva inom hvardera af första och andra lönegraderna 210 samt inom hvardera af tredje och fjerde lönegraderna 40 eller sålunda i alla lönegraderna sammanlagdt 500.

— —

Vid öfvervägande — — — — — — — — — — — — — — —
må i alla tillämpliga delar blifva gällande för blifvande postexpeditörer af 3:e och 4:e lönegraderna.

— —

För innevarande år — — — — — — — — — — 286,400: —

Summan af aflöningarna för samtliga postexpeditörerna utgör sålunda enligt 1899 års stat 606,800 kronor.

Enligt Kongl Maj:ts förslag — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — Summa kr. 1,255,000: —

Enligt utskottets förslag skulle motsvarande siffror ställa sig sålunda:

210 i första	lönegraden, hvardera	1,800	kronor	....	378,000: —
210 i andra	» »	1,600	»	....	336,000: —
40 i tredje	» »	1,400	»	....	56,000: —
40 i fjerde	» »	1,200	»	....	48,000: —
				Summa kr.	818,000: —

Vid jemförelse med staten för år 1899 skulle ökningen i postexpeditörernas aflöningar sålunda belöpa sig till 211,200 kronor.

Utskottet hemställer,

4:o) att Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts förslag om inrättande af en tredje lönegrad för postexpeditörer, må besluta,

att för postexpeditörer skola inrättas dels en tredje lönegrad med 1,400 kronors aflöning, deraf 1,050 kronor lön och 350 kronor tjenstgöringspenningar, och dels en fjerde lönegrad med 1,200 kronors aflöning, deraf 900 kronor lön och 300 kronor tjenstgöringspenningar; samt

att innehafvare af postexpeditörstjenst i någon af nämnda lönegrader må kunna efter fem års tjenstgöring erhålla ett ålderstillägg å aflöningen med 150 kronor och efter tio års tjenstgöring ett ytterligare ålderstillägg likaledes med 150 kronor äfvensom att sådan tjenstinnehafvare skall ega att enligt gällande grunder åtnjuta andel i uppbörds- och frimärkesprovision;

5:o) att Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts förslag om inrättande af nya postexpeditörsbefattningar, må i postverkets stat uppföra 143 nya sådana befattningar, af hvilka 32 skola tillhöra första lönegraden, 31 andra lönegraden, 40 tredje lönegraden och 40 fjerde lönegraden.»

vid *mom. 8:o)* (angående löneregler för den ordinarie vaktbetjentpersonalen vid postanstalterna):

af herrar *P. Pehrson*, *C. Persson*, *N. Boström*, *I. Månsson*, *O. Larsson*, *O. Erickson* och *J. A. Sjö*, hvilka yrkat, att utskottet måtte hemställa,

8:o) att Riksdagen — — — — — — må besluta,

att samtlige — — — — — — — — — — årligen;

att vaktbetjent i första lönegraden — — — — — — — — — — — — — — — — tjenstgöringspenningar;

att vaktbetjent i andra lönegraden, i hvilken skola placeras de vaktbetjente, hvilka äro stationerade norr om Dalelfven eller på grund af särskilda omständigheter böra med dessa i aflöningsvilkor likställas, skall ega uppbära tjenstgöringspenningar 350 kronor, äfvensom att honom må kunna tillerkännas efter fem års tjenstgöring ett ålderstillägg å 50 kronor, efter tio års

tjenstgöring ett nytt ålderstillägg å 50 kronor, efter femton års tjenstgöring ett ytterligare ålderstillägg å 50 kronor och efter tjugo års tjenstgöring ett fjerde ålderstillägg, likaledes å 50 kronor, hvilka samtliga ålderstillägg jemväl skola anses såsom tjenstgöringspenningarna; samt

att vaktbetjent i tredje lönegraden, till hvilken skola höra öfriga vaktbetjente, skall ega uppbära tjenstgöringspenningar 300 kronor äfvensom åtnjuta ålderstillägg enligt de för andra lönegraden meddelade bestämmelser.

vid *mom. 11:o) och 12:o)* (angående dels postverkets stater samt dels användande af viss del af öfverskottet å postverkets rörelse):

af herrar *Chr. Lundeberg*, friherre *F. W. von Otter*, friherre *J. T. Gripenstedt*, *A. G. L. Billing*, *K. Bohnstedt*, *I. Wijk*, *F. E. Pettersson*, grefve *Ph. Klingspor*, *E. Fränckel*, *H. P. P. Tamm*, *N. Fosser* och *G. D. R. Tornerhjelm:*

»Vid bifall till vår vid mom. 1:o) afgifna reservation kommer postverkets aflöningsstat att ökas genom uppförande i staten af aflöning för en femte byråchef samt för ytterligare två aktuarier och en revisor hos generalpoststyrelsen med 6,400 kronor utöfver hvad utskottet föreslagit eller med 15,400 kronor.

Summan af anslagshöjningarna under aflöningsstaten skulle sålunda komma att uppgå till 1,052,800 kronor och aflöningsstaten, sedan minskningen i anslaget till aflönande af extra biträden vid distriktsförvaltningarna och postanstalterna, 90,000 kronor, afdragits, på det hela komma att växa med 962,800 kronor.

För vinnande af jemnare slutsumma torde anslaget till afkortningar och restitutioner böra ökas med 2,000 kronor högre belopp än Kongl. Maj:t föreslagit eller med 19,100 kronor.

Anslagshöjningarna under postverkets samtliga stater skulle alltså belöpa sig till 996,900 kronor och, efter afdrag från detta belopp af den utaf utskottet föreslagna minskningen i pensions- och omkostnadsstaterna, 35,500 kronor, ökningen på det hela alltså uppgå till 961,400 kronor.

Staternas slutsummor skulle alltså tillsammans uppgå till 10,105,000 kronor.

Då postverkets inkomster för år 1900 beräknats till 10,800,000 kronor, skulle alltså inkomsterna komma att öfverstiga utgifterna med 695,000 kronor.

Vi anse alltså, att utskottet bort hemställa,

11:o) att Riksdagen, under förutsättning af bifall till hvad utskottet under ofvanstående punkter hemstält samt med godkännande i öfrigt af de utaf utskottet tillstyrkta ändringarna i postverkets stater äfvensom af de vilkor och bestämmelser, hvilka, i sammanhang med ifrågasatt reglering af aflöningsförmånerna för en del tjenstemän och betjente vid postverket, af utskottet tillstyrkts, måtte för år 1900 beräkna postverkets stater till följande belopp:

aflöningsstaten	kr.	4,410,100: —
öfvergångsstaten	»	2,400: —
pensionsstaten	»	72,875: —
omkostnadsstaten	»	5,065,400: —
oförutsedda utgifter	»	465,000: —
afkortningar och restitutioner m. m.	»	89,125: —
tillsammans	kr.	10,105,000: —

och sålunda bestämma postverkets anslag för nämnda år, förslagsvis beräknadt, till omförmälda belopp 10,105,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen; samt

12:o) att till den redan bildade fonden för anskaffande af tomt till nytt posthus i Stockholm må afsättas ej mindre den behållning, som för år 1899 kan å postverkets rörelse uppstå utöfver det redan för statsregleringen beräknade öfverskottet för samma år, än äfven, sedan postverkets bokslut för år 1900 verkstälts, af det för sistnämnda år uppkomna öfverskottet den del intill 200,000 kronor, som kan komma att öfverstiga 495,000 kronor; och att den sålunda förstärkta fonden, under benämning »fond till posthusbyggnader», må, i den mån Kongl. Maj:t finner sådant erforderligt, användas dels till fortsättande af uppförandet af ett posthus i Malmö, dels ock till betäckande af de kostnader, som utöfver förut beräknade kunna uppstå för uppförande af posthus i Stockholm och Helsingborg.»

af herrar *S. G. von Friesen*, *H. Andersson*, *C. Persson*, *I. Månsson* och *O. Erickson:*

»Vid bifall till vår vid mom. 4:o) och 5:o) afgifna reservation kommer det under postverkets aflöningsstat uppförda anslaget till aflönande af postexpeditörer att ökas med 8,000 kronor utöfver hvad utskottet föreslagit eller med 211,200 kronor.

Summan af anslagshöjningarna under aflöningsstaten skulle sålunda komma att uppgå till 1,054,400 kronor och aflöningsstaten, sedan minskningen i anslagen till aflönande af extra biträden vid distriktsförvaltningarna och postanstalterna, 90,000 kronor, afdragits, på det hela komma att växa med 964,400 kronor.

För vinnande af jemnare slutsumma torde anslaget till afkortningar och restitutioner böra ökas med 400 kronor högre belopp än Kongl. Maj:t föreslagit eller med 17,500 kronor.

Anslagshöjningarna under postverkets samtliga stater skulle alltså belöpa sig till 996,900 kronor och, efter afdrag från detta belopp af den af utskottet föreslagna minskningen i pensions- och omkostnadsstaterna, 35,500 kronor, ökningen på det hela alltså att uppgå till 961,400 kronor.

Staternas slutsummor skulle alltså tillsammans uppgå till 10,105,000 kronor.

Då postverkets inkomster för år 1900 beräknats till 10,800,000 kronor, skulle alltså inkomsterna komma att öfverstiga utgifterna med 695,000 kronor.

Vi anse alltså, att utskottet bort hemställa,

11:o) att Riksdagen, under förutsättning af bifall till hvad utskottet under ofvanstående punkter hemstält samt med godkännande i öfrigt af de utaf utskottet tillstyrkta ändringarna i postverkets stater äfvensom af de vilkor och bestämmelser, hvilka, i sammanhang med ifrågasatt reglering af aflöningsförmånerna för en del tjenstemän och betjente vid postverket, af utskottet tillstyrkts, måtte för år 1900 beräkna postverkets stater till följande belopp:

aflöningsstaten	kr.	4,411,700: —
öfvergångsstaten	»	2,400: —
pensionsstaten	»	72,875: —
omkostnadsstaten	»	5,065,500: —
oförutsedda utgifter	»	465,000: —
afkortningar och restitutioner m. m.	»	87,525: —
tillsammans	kr.	10,105,000: —

och sålunda bestämma postverkets anslag för nämnda år, förslagsvis beräknadt, till omförmälda belopp 10,105,000 kronor, att utgå direkt af postmedlen; samt

12:o) att till den redan bildade fonden för anskaffande af tomt till nytt posthus i Stockholm må afsättas ej mindre den behållning, som för år 1899 kan å postverkets rörelse uppstå utöfver det redan för statsregleringen beräknade öfverskottet för samma år, än äfven, sedan postverkets bokslut för år 1900 verkstälts, af det för sistnämnda år uppkomna öfverskottet den del intill 200,000 kronor, som kan komma att öfverstiga 495,000 kronor; och att den sålunda förstärkta fonden, under benämning »fond till posthusbyggnader», må, i den mån Kongl. Maj:t finner sådant erforderligt, användas dels till fortsättande af uppförandet af ett posthus i Malmö, dels ock till betäckande af de kostnader, som utöfver förut beräknade kunna uppstå för uppförande af posthus i Stockholm och Helsingborg.

Herr *H. P. P. Tamm* har begärt få antecknadt, att han icke deltagit i behandlingen af det ärende, som innefattas i mom. 8:o) af utskottets i förestående utlåtande gjorda hemställan.

Stockholm, Ivar Hæggströms boktryckeri, 1899.